



BIULETYN INFORMACYJNY

ROK XV/2005
NR 3

ŚLĄSKA AKADEMIA MEDYCZNA
W KATOWICACH

ISSN 0867-7646

W numerze m.in.:

- Inauguracja roku akademickiego str. 17–23
- Przedstawiciele ŚAM w towarzystwach naukowych str. 29
- Jubileusze str. 30–35
- Sympozja, konferencje, zjazdy str. 36–40

SŁOWO JM REKTOR DO SPOŁECZNOŚCI AKADEMICKIEJ

Szanowni Państwo,
Drogie Koleżanki i Koledzy,

Dziękuję Wam wszystkim za okazane zaufanie i powierzenie mi funkcji rektora naszej uczelni na najbliższą kadencję. Czeka mnie bardzo ciężka praca, której niełatwo będzie sprostać. Nasza uczelnia znalazła się w niezwykle trudnej sytuacji i musimy wspólnie znaleźć z niej wyjście.

W najtrudniejszym położeniu jest obecnie Wydział Lekarski w Zabrze. Przez całe lata nie dokonywano w nim prawie żadnych nowych inwestycji, ponieważ budowa Akademickiego Centrum Medycznego miała stworzyć w bliskim czasie nową rzeczywistość. Warunki, w jakich działają jednostki tego wydziału są często nie do przyjęcia, a przecież Wydział ten jest kulebą naszej Akademii. Wspólnie z Prorektorem do spraw klinicznych, przy aktywnej współpracy społeczności Wydziału Lekarskiego w Zabrze i administracji uczelni, będziemy się starać rozwiązać ten trudny problem.

Spośród pracowników Wydziału Lekarskiego w Katowicach został powołany Prorektor do spraw szkolenia podyplomowego i Prorektor do spraw kontaktów z Unią Europejską. Obaj mają do spełnienia niezwykle ważne zadania. Od ich aktywnego działania zależy w dużej mierze przyszłość naszej uczelni.

W ostatnich latach powstały w uczelni dwa nowe Wydziały – Oświaty i Opieki Zdrowotnej i Zdrowia Publicznego. Oba działają bardzo sprawnie. Sprawą niezwykle wagi jest uzyskanie przez nie dotacji na działalność naukową. Będę o to zabiegać wspólnie z Prorektorem do spraw nauki.

Wydział Farmaceutyczny jest bardzo ważną częścią uczelni, o ogromnych możliwościach działania. Utrzymanie nowych zakładów na tym wydziale uważam za uzasadnione, gdyż przynoszą one określone korzyści finansowe dla uczelni. Wierzę, że powołany z tego Wydziału Prorektor do spraw szkolenia przeddyplomowego spełni oczekiwania społeczności studenckiej, która jest niezmiennie istotną składową uczelni.

Opracowanie strategicznego planu dalszego funkcjonowania uczelni będzie zadaniem przede wszystkim dla Kanclerza Uczelni, po zapoznaniu się z istniejącą dokumentacją i po przeprowadzeniu bilansu otwarcia.

Rozwiązanie problemów naszej uczelni będzie wymagało nie tylko wysiłku, ale i cierpliwości opartej na wzajemnym zaufaniu. Zdaję sobie w pełni sprawę z tego, jak trudne zadanie stoi przed nami wszystkimi. Jestem jednak przekonana, że przy współpracy i życzliwości wszystkich członków naszej społeczności akademickiej jesteśmy w stanie mu podołać.

Prof. Ewa Małecka-Tendera
Rektor Śląskiej Akademii Medycznej

PREZENTACJA NOWYCH WŁADZ ŚLĄSKIEJ AKADEMII MEDYCZNEJ

REKTOR

Prof. dr hab. n. med. Ewa MAŁECKA-TENDERA



Urodziła się w 1949 roku w Gliwicach. Absolwentka Śląskiej Akademii Medycznej, specjalista I (1975) i II (1978) stopnia w zakresie chorób dzieci oraz specjalista (1996) w zakresie endokrynologii (dr n. med. 1980, dr hab. n. med. 1994, prof. n. med. 2001).

W ŚAM zatrudniona od 1973 roku, początkowo w II Klinice Chorób Dzieci, następnie w Klinice Endokrynologii Dziecięcej, a od

1997 roku w Katedrze i Klinice Patofizjologii Wydziału Lekarskiego w Katowicach. W roku 2001 mianowana na stanowisko profesora nadzwyczajnego. Od lutego tegoż roku kierowała Zakładem Promocji Zdrowia i Leczenia Otyłości Katedry Patofizjologii. Z dn. 1 X 2002 mianowana kierownikiem Katedry i Kliniki Endokrynologii i Diabetologii Dziecięcej (od lutego 2003 jednostka nosi nazwę Katedry i Kliniki Pediatrii, Endokrynologii i Diabetologii Dziecięcej).

W latach 1996–2002 była prodziekanem Wydziału Lekarskiego w Katowicach. W maju 2002 została wybrana dziekanem tegoż wydziału. Członek Senatu (od 2002), członek Komisji ds. Kształcenia Podyplomowego (od 1994) oraz Senackiej Komisji Dyscyplinarnej dla Nauczycieli Akademickich (od 1999); jako przedstawiciel Senatu, od października 2002 zasiada w Radzie Społecznej SP Szpitala Klinicznego nr 5. Dnia 23 maja 2005 została wybrana na urząd rektora ŚAM.

W pracy naukowo-badawczej koncentruje się na: zagadnieniach otyłości prostej u dzieci (czynniki ryzyka otyłości, zaburzenia gospodarki lipidowej i insulinooporność oraz wpływ otyłości na układ krążenia u dzieci, nowe metody leczenia farmakologicznego), prewencji miażdżycy u dzieci (badania populacyjne stężeń lipidów u dzieci szkół podstawowych w Katowicach oraz u dzieci obciążonych rodzinnie chorobami układu krążenia), zaburzeniach okresu dojrzewania (badania nad patogenezą przedwczesnego powiększenia gruczołów piersiowych u dziewcząt), chorobach tarczycy u dzieci (choroba guzkowa tarczycy u dzieci, wole proste, nadczynność tar-

czyty), regeneracji w centralnym układzie nerwowym (badania eksperymentalne).

Szkołę się m.in. w Orange Memorial Hospital w Orlando (1972) – w zakresie interny i pediatrii oraz w Vanderbilt University w Nashville (1983) – w zakresie endokrynologii.

Autorka 97 artykułów i 146 doniesień zjazdowych oraz rozdziału w podręczniku *Patofizjologia kliniczna* (red. B. Zahorska-Markiewicz i E. Małecka-Tendera, Wrocław 2001), a także rozdziałów w wydawnictwach anglojęzycznych *Child and Adolescent Obesity* (Ed. W. Burniat et al., Cambridge 2002) i w *Childhood Obesity* (Ed. M. A. Caroli et al., Napoli 2004). Jest promotorem 8 i recenzentem 11 doktoratów (w tym 3 spoza ŚAM), a także kierownikiem specjalizacji I i II stopnia z zakresu pediatrii (ogółem 12 osób).

Członek Polskiego Towarzystwa Lekarskiego, Polskiego Towarzystwa Pediatrycznego, Polskiego Towarzystwa Endokrynologicznego (wiceprzewodniczący od 1996 i przewodniczący Oddziału Śląskiego od 1999, członek Komitetu Referencyjnego ds. Epidemiologii, Diagnostyki i Leczenia Raka Tarczycy od 1997), Polskiego Towarzystwa Endokrynologów Dziecięcych (członek Komisji Rewizyjnej 1992–1997 i sekretarz 2000–2001 Zarządu Głównego, przewodnicząca od 2005), Polskiego Towarzystwa Patogenezy i Terapii Otyłości, New York Academy of Sciences, European Association for Children in Hospital oraz członek z wyboru European Association for the Study of Obesity, European Childhood Obesity Group (członek Zarządu Głównego, w latach 1997–2000 doradca ds. naukowych) oraz European Society of Paediatric Endocrinology. W latach 1996–2000 uczestniczyła w pracach Komisji Fizjologii i Psychologii Rozwoju PAN.

Od 1999 roku członek Rady Redakcyjnej „Endokrynologii, Diabetologii i Chorób Przemiany Materii Wieku Rozwojowego” oraz Rady Naukowej „Wiadomości Lekarskich”, a od 2001 członek Rady Redakcyjnej „Endokrynologii Pediatrycznej”. Od 2004 r. należy do Rady Naukowej polskiego wydania „Diabetes Care”. Od 2005 r. jest redaktorem naczelnym „Endokrynologii, Otyłości i Chorób Metabolicznych”. W latach 1991–1996 była redaktorem naczelnym studenckiego czasopisma naukowego „Annales Societatis Doctrinae Studentium Academiae Medice Silesiensis”. Wyróżniona Medalem Komisji Edukacji Narodowej oraz nagrodą naukową MZiOŚ i przyznana przez Polskie Towarzystwo Endokrynologów Dziecięcych nagrodą naukową im. T. Romera.

PROREKTOR DS. NAUKI

Prof. dr hab. n. med. Jan E. ZEJDA

Urodził się w 1953 roku w Łodzi. Absolwent Akademii Medycznej w Łodzi i McGill University w Montrealu, epidemiolog, specjalista I stopnia w zakresie chorób wewnętrznych (1982), specjalista w dziedzinie zdrowia publicznego (2005) (dr n. med. 1984, dr hab. n. med. 1995, prof. n. med. 2003).

W latach 1979–1989 pracował w Klinice Chorób Zawodowych Instytutu Medycyny Pracy w Sosnowcu (obecnie: Instytut Medycyny Pracy i Zdrowia Środowiskowego) jako asystent, starszy asystent, adiunkt, a następnie pełnił funkcję kierownika Zakładu Epidemiologii (1992–2000) oraz zastępcy dyrektora ds. działalności naukowej (1996–2000); od 1996 roku na stanowisku profesora nadzwyczajnego. W ŚAM zatrudniony od 1998



roku: początkowo był kuratorem Zakładu Higieny i Epidemiologii, a od stycznia 2001 kierownikiem Katedry i Zakładu Higieny i Epidemiologii na Wydziale Lekarskim w Katowicach; od czerwca 2001 na stanowisku profesora nadzwyczajnego ŚAM, a od 2003 – profesora nadzwyczajnego. We wrześniu 2001 został pełnomocnikiem rektora ds. organizacji Wydziału Zdrowia

Publicznego w Bytomiu oraz przewodniczącym Senackiej Komisji ds. Organizacji tegoż wydziału. Od stycznia 2003 jest kierownikiem, funkcjonującej na Wydziale Zdrowia Publicznego, Katedry Zdrowia Publicznego i Zakładu Epidemiologii. W latach 2002–2005 pełnił funkcję dziekana tego wydziału. Od 2002 roku członek Senatu, Senackiej Komisji ds. Nauki oraz Senackiej Komisji ds. Rozwoju Akademii. W maju 2005 wybrany na urząd prorektora ds. nauki.

W pracy naukowo-badawczej zajmował się wpływem nieorganicznych i organicznych zanieczyszczeń powietrza w środowisku pracy na stan układu oddechowego, z uwzględnieniem aspektów patofizjologicznych, diagnostycznych i epidemiologicznych (głównie w latach 1980–1991), prowadził badania z zakresu epidemiologii środowiskowej i zdrowia publicznego, z uwzględnieniem priorytetów wynikających z zanieczyszczenia powietrza atmosferycznego i narażenia na metale ciężkie (głównie w latach 1991–2000). Obecnie koncentruje się na epidemiologii chorób układu oddechowego oraz prowadzi badania z zakresu epidemiologii klinicznej.

Wiedzę i umiejętności zawodowe doskonalił na uniwersytetach w Newcastle Upon Tyne (patofizjologia układu oddechowego, choroby zawodowe płuc), Montrealu (epidemiologia i biostatystyka, choroby układu oddechowego) oraz w Saskatoon (epidemiologia chorób zawodowych).

Wyniki swoich prac prezentował na międzynarodowych (61 doniesień) i krajowych (33 doniesienia) konferencjach naukowych. Jest autorem i współautorem około 145 publikacji, w tym m.in.: 32 artykułów zamieszczonych w czasopiśmie zagranicznych i 55 w polskich, 5 rozdziałów w zagranicznych pozycjach książkowych. Jest promotorem 5 prac doktorskich.

W latach 1993–1997 nadzorował działalność Ośrodka Współpracującego ze Światową Organizacją Zdrowia w dziedzinie zdrowia środowiskowego (Instytut Medycyny Pracy i Zdrowia Środowiskowego w Sosnowcu). Prowadził zarówno międzynarodowe, jak i krajowe granty naukowo-badawcze w obszarze zdrowia środowiskowego, był kilkakrotnie tzw. czasowym doradcą Światowej Organizacji Zdrowia, a w kraju pracował w różnych zespołach powoływanych przez Ministra Zdrowia, także dla potrzeb unifikacji z UE.

Jest prezesem Śląskiego Oddziału Polskiego Towarzystwa Zdrowia Publicznego i wiceprezesem Polskiego Stowarzyszenia Epidemiologii, a w latach 1996–2000 był prezesem Pol-

skiego Towarzystwa Medycyny Środowiskowej i redaktorem naczelnym „Medycyny Środowiskowej”. Sprawował również funkcję konsultanta krajowego i wojewódzkiego w dziedzinie epidemiologii oraz przewodniczącego Sekcji Zdrowia Publicznego i Kultury Fizycznej Zespołu Nauk Medycznych KBN. Od 2004 roku jest przewodniczącym Komitetu Epidemiologii i Zdrowia Publicznego PAN. Członek Rady Naukowej Państwowego Zakładu Higieny.

Uhonorowany Złotym Krzyżem Zasługi oraz nagrodą Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach w dziedzinie prac naukowo-badawczych.

PROREKTOR DS. KLINICZNYCH

Prof. dr hab. n. med. Krystyna Barbara PIERZCHAŁA



Urodziła się w 1945 roku w Zabrze Rokitnicy. Absolwentka Śląskiej Akademii Medycznej, specjalista I (1973) i II (1976) stopnia z zakresu neurologii (dr n. med. 1982, dr hab. n. med. 1995, prof. n. med. 2002).

Pracę zawodową rozpoczęła w 1968 roku jako asystent stażysta w Szpitalu Miejskim nr 2 w Bytomiu, w latach 1970–1975 była asystentem w Poradni Neurologicznej Wydziału

Zdrowia w Zabrzu; w 1970 roku związała się z zabrzańską Katedrą i Kliniką Neurologii, gdzie po 5 latach wolontariatu otrzymała etat starszego asystenta, a następnie przeszła kolejne etapy zawodowej hierarchii. W 1996 roku – w wyniku konkursu – objęła funkcję kierownika katedry, a w 1999 r. otrzymała w niej stanowisko prof. nadzw. ŚAM. Od 2003 r. pracuje na stanowisku prof. nadzw. Jest członkiem Uczelnianego i Wydziałowego Kolegium Elektorów. Od 1996 roku należy do Rady Wydziału Lekarskiego w Zabrzu, w latach 2002–2005 była członkiem Senackiej Komisji ds. Rozwoju Kadry Naukowo-Dydaktycznej. Jako przedstawiciel Senatu, od października 2002, zasiada w Radzie Społecznej SP Szpitala Klinicznego nr 8. W maju 2005 została wybrana prorektorem ds. klinicznych.

W pracy naukowo-badawczej skupia się m.in. na: psychospołecznych aspektach padaczki, zastosowaniu metod neurofizjologicznych oraz ultrasonograficznych w ocenie czynności ośrodkowego i obwodowego układu nerwowego, a także ocenie układu wegetatywnego i rehabilitacji ruchowej w chorobach układu nerwowego oraz jakości życia w przewlekłych chorobach neurologicznych. Zajmuje się również powikłaniami neurologicznymi w chorobach metabolicznych (mocznicą i cukrzycą), w tym m.in. analizą zależności między neuropatiami i encefalopatią cukrzycową a zmianami w naczyniach w mózgu, przeprowadzaną na podstawie badań neurofizjologicznych i diagnostyki ultradźwiękowej przepływu krwi, oceną zależności między dopplerowskimi wskaźnikami przepływu krwi a jej właściwościami reologicznymi, zaburzeniami mózgowego przepływu krwi u osób z mocznicą. Odbyła staże w za-

kresie neuroelektrofizjologii (1990, Klinika Neurologii CSK, Warszawa) oraz ultrasonografii przezczaszkowej (1992, Überlingen, Niemcy). Ma w dorobku ponad 150 prac naukowych z dziedziny neurofizjologii i ultrasonografii przezczaszkowej w chorobach układu nerwowego, publikowanych w czasopismach krajowych i zagranicznych oraz blisko 100 doniesień zjazdowych (w tym 40 z konferencji międzynarodowych). Jest promotorem 10 doktoratów, a także recenzentem 17 prac doktorskich, 2 habilitacyjnych oraz kilkunastu projektów badawczych KBN.

Należy do Polskiego Towarzystwa Neurologicznego (od 1999 sekretarz Zarządu Głównego, od 2002 wiceprezes towarzystwa, od 1999 członek Zarządu Sekcji Padaczkowej, od 1993 wiceprzewodnicząca, od 2000 p.o. przewodnicząca Oddziału Śląskiego), Polskiego Towarzystwa Elektroencefalografii i Neurofizjologii Klinicznej, Polskiego Towarzystwa Badań Układu Nerwowego, Polskiej Ligi Przeciwpadaczkowej (koordynator terenowy okręgu południowego), World Federation of Neurology, International League Against Epilepsy oraz European Neurological Society. Zorganizowała przy kierowanej przez siebie katedrze Towarzystwo Rozwoju Neurologii. Jest członkiem Rady Naukowej „Wiadomości Lekarskich”, „Neurologii i Neurochirurgii” oraz czasopisma „Sen”.

Wyróżniona Medalem Komisji Edukacji Narodowej, Złotym Krzyżem Zasługi oraz odznaką honorową „Za wzorową pracę w służbie zdrowia”, Dyplomem 50-lecia ŚAM, a także indywidualną nagrodą Ministra Zdrowia za działalność naukowo-badawczą oraz nagrodami Rektora ŚAM: indywidualnymi za osiągnięcia naukowe i zespołowymi za osiągnięcia dydaktyczne.

PROREKTOR DS. SZKOLENIA PODYPLOMOWEGO

**Dr hab. n. med. Przemysław JAŁOWIECKI,
prof. nadzw. ŚAM**



Urodził się w 1954 roku w Krakowie. Jest absolwentem Śląskiej Akademii Medycznej, specjalistą I (1981) i II (1987) stopnia z zakresu anestezjologii i intensywnej terapii oraz specjalistą z zakresu medycyny ratunkowej (2003) (dr n. med. 1993, dr hab. n. med. 2001).

Z ŚAM związany od ukończenia studiów: w 1979 roku został asystentem w Katedrze Anestezjologii i Intensywnej Terapii

ŚAM, od 1993 roku na stanowisku adiunkta w Oddziale Klinicznym Anestezjologii i Intensywnej Terapii w Szpitalu Górniczym w Sosnowcu (obecnie Wojewódzki Szpital Specjalistyczny nr 5 im. św. Barbary). W latach 1998–2004 był kierownikiem Centralnego Traktu Operacyjnego. Od 2001 roku kieruje Oddziałem Klinicznym Anestezjologii i Intensywnej Terapii; od 2003 roku – jest kierownikiem Katedry Anestezjologii, Intensywnej Terapii i Medycyny Ratunkowej na stanowisku profesora nadzwyczajnego.

Był przedstawicielem pomocniczych pracowników nauki do Rady Wydziału Lekarskiego w Katowicach (1996–1999). W kadencji 2002–2005 pełnił funkcję prodziekana Wydziału Lekarskiego w Katowicach. Dnia 23 maja 2005 wybrany na urząd prorektora ds. szkolenia podyplomowego.

W pracy naukowo-badawczej zajmuje się m.in.: epidemiologią w anestezjologii, zdarzeniami krytycznymi i powikłaniami związanymi z anestezją, doskonaleniem metod i sposobów znieczulenia, problematyką intensywnej terapii obrażeń wielomiejscowych i urazów czaszkowo-mózgowych, wykorzystaniem nowych metod monitorowania w anestezjologii i intensywnej terapii, resuscytacją krążeniowo-oddechowo-mózgową.

W 1978 i 1979 roku przebywał na szkoleniu w zakresie chirurgii i anestezjologii w Lozannie, w 1987 roku – w zakresie przezczaszkowej diagnostyki dopplerowskiej w Bonn (Department of Neurology, Friedrich Wilhelms Universität), w 1993 roku – w zakresie medycyny ratunkowej na Cyprze (Protaras) oraz w 1994 roku – w zakresie anestezjologii – bezpieczeństwa znieczulenia w Hiszpanii (Cala Blava, Majorka).

Autor i współautor 61 artykułów opublikowanych w czasopiśmie naukowych, 54 referatów zjazdowych, współredaktor pracy zbiorowej, współautor zbioru pytań testowych dla lekarzy przygotowujących się do specjalizacji z anestezjologii i intensywnej terapii (3 wydania) oraz czterech rozdziałów w monografiach; promotor czterech zakończonych i trzech będących w trakcie realizacji przewodów doktorskich, dwóch prac magisterskich z zakresu pielęgniarstwa, autor ośmiu recenzji prac doktorskich.

Jest członkiem Polskiego Towarzystwa Lekarskiego, Polskiego Towarzystwa Anestezjologii i Intensywnej Terapii (sekretarz Oddziału Śląskiego 1989–1995, skarbnik Zarządu Głównego 1996–1999, członek Zarządu Głównego od 1999), Polskiego Towarzystwa Medycyny Ratunkowej, European Society of Anaesthesiologists oraz European Society of Regional Anaesthesia and Pain Therapy. Jest członkiem Rady Programowej czasopisma „Anestezjologia i Intensywna Terapija” (od 2004), członkiem zespołu Konsultanta Krajowego w dziedzinie Anestezjologii i Intensywnej Terapii ds. powikłań związanych ze znieczuleniem (od 2002) oraz członkiem Państwowej Komisji Egzaminacyjnej do specjalizacji z zakresu anestezjologii i intensywnej terapii (od 2002).

Uhonorowany m.in. zespołową nagrodą MZiOS za opracowanie zbioru pytań testowych z zakresu anestezjologii i intensywnej terapii, zespołową naukową nagrodą Ministra Zdrowia (cykl prac dotyczących wpływu wybranych metod znieczulenia i analgosedacji na zachowanie się zmienności rytmu serca w czasie kolonoskopii oraz oceny przydatności i bezpieczeństwa stosowania u chorych poddawanych badaniom kolonoskopowym nowej metody płytkiej analgosedacji z użyciem remifentanilu i propofolu) oraz indywidualnymi i zespołowymi nagrodami Rektora ŚAM za osiągnięcia naukowe i dydaktyczne.

**PROREKTOR DS. INTEGRACJI Z UNIĄ
EUROPEJSKĄ I WSPÓŁPRACY Z ZAGRANICĄ**
Dr hab. n. med. Maciej SOSNOWSKI

Urodził się w 1959 roku w Krakowie. Absolwent Śląskiej Akademii Medycznej, kardiolog, specjalista I (1987) i II (1997)



stopnia w zakresie chorób wewnętrznych (dr n. med. 1993, dr hab. n. med. 2002).

W ŚAM zatrudniony od 1991 roku, obecnie na stanowisku adiunkta w III Katedrze i Klinice Kardiologii w Katowicach Ochojcu, gdzie od października 2001 roku pełni funkcję zastępcy kierownika kliniki. Od 1992 roku jest przedstawicielem pomocniczych pracowników nauki do Rady Wydziału Lekarskiego w Katowicach.

W maju 2005 wybrany na urząd prorektora ds. integracji z Unią Europejską i współpracy z zagranicą.

W pracy naukowej koncentruje się na zagadnieniach dotyczących m.in.: uwarunkowań fizjologicznych i patofizjologicznych zjawisk elektrycznych w sercu rejestrowanych z powierzchni ciała i rozpatrywanych za pomocą analizy komputerowej, praktycznego wykorzystania niestandardowych metod analizy ekg. ze szczególnym uwzględnieniem zjawisk bądź parametrów, których ocena z zastosowaniem metod standardowych jest niemożliwa lub mało wiarygodna z uwagi na liczne ograniczenia metodyczne oraz oceny rokowniczej wartości niestandardowych wskaźników komputerowej analizy ekg., w tym wykazania wyższości tych metod nad ogólnie przyjętymi.

Wiedzę z zakresu kardiologii doskonalił w Department of Medical Cardiology, University of Glasgow, Royal Infirmary (1998, 1999) oraz w Department of Cardiac Medicine, Royal Brompton Hospital, Imperial College School of Medicine, National Heart and Lung Institute w Londynie (1998).

Autor lub współautor ponad 190 publikacji, w tym 82 artykułów, 105 streszczeń prac oraz 5 rozdziałów w podręcznikach i monografiach. Członek Rady Redakcyjnej „Current Cardiology Reviews” (od 2005).

Jest członkiem Polskiego Towarzystwa Lekarskiego (od 1983), Towarzystwa Internistów Polskich (od 1987), Polskiego Towarzystwa Kardiologicznego (od 1991), Computers in Cardiology Society (od 1995) oraz New York Academy of Sciences (1997–1998).

Był finalistą konkursu Rosana Degani Young Investigators Competition (Computers in Cardiology Society, Londyn 1993), zajął pierwszą lokatę w konkursie Young Researchers Award in Cardiology (Sztokholm 1997).

Uhonorowany kilkakrotnie nagrodami Rektora ŚAM za osiągnięcia w pracy naukowej, nagrodami MZiOS, nagrodą Polskiego Towarzystwa Kardiologicznego oraz odznaką „Za wzorową pracę w służbie zdrowia”.

PROREKTOR DS. STUDIÓW I STUDENTÓW
Prof. dr hab. n. med. Wanda ROMANIUK

Urodziła się 1944 roku w Gajówce Borodaczu w woj. lubelskim. Absolwentka Akademii Medycznej w Lublinie, specjalista I (1972) i II (1975) stopnia z zakresu okulistyki (dr n. med. 1977, dr hab. n. med. 1993, prof. n. med. 2003).



W ŚAM zatrudniona od 1976 roku w Klinice Okulistyki w Katowicach. W 1987 roku odeszła z ŚAM do powstającego Szpitala Górniczego w Sosnowcu (obecnie – Woj. Szpital Specjalistyczny nr 5 im. św. Barbary). W 1994 roku ponownie podjęła pracę w ŚAM w Katedrze i Zakładzie Fizjologii Wydziału Farmaceutycznego w Sosnowcu, od 1998 roku na stanowisku profesora nad-

zwyczajnego ŚAM. Od 2000 roku jest kierownikiem Katedry i Oddziału Klinicznego Chorób Oczu Wydziału Farmaceutycznego, od 2003 roku na stanowisku profesora nadzwyczajnego, a od 2005 roku na stanowisku profesora zwyczajnego. W ŚAM do 2002 roku była członkiem Komisji Bioetycznej oraz Senackiej Komisji ds. Nauki, od 2002 roku członkiem Komisji Dyscyplinarnej dla Nauczycieli Akademickich. Dnia 23 maja 2005 wybrana na prorektora ds. studiów i studentów.

Podstawowe zainteresowania naukowo-badawcze: patofizjologia soczewki ze szczególnym uwzględnieniem implantacji wewnątrzgałkowej, zachowawcze i operacyjne leczenie patologii rogówki z uwzględnieniem transplantologii, etiopatoogeneza oraz leczenie farmakologiczne i chirurgiczne jaskry, patofizjologia oraz leczenie farmakologiczne i operacyjne schorzeń siatkówki, z uwzględnieniem zmian zwyrodnieniowych i zmian w przebiegu chorób układowych.

Staże odbyła m.in.: w Paryżu – Centre National d'Ophtalmologie des Quinze-Vingts i Fondation Ophtalmologique Adolphe de Rothschild (1983), w Liege – Clinique Sainte Rosalie (1988), w Montrealu – Clinique d'Ophtalmologie (1991), w Wuppertalu – Univ. Augenklinik (1994), w Chicago – Our Lady of the Resurrection Medical Center (1996), w Wiedniu – Univ. Augenklinik (1997).

Autorka ok. 102 artykułów głównie z zakresu chirurgii zaćmy, keratoplastyki, retinopatii cukrzycowej, diagnostyki i leczenia farmakologicznego i chirurgicznego jaskry, ok. 100 komunikatów zjazdowych (z tego około 30 było prezentowanych na zjazdach zagranicznych). Współautorka *Atlasu mikrochirurgii oka* (Warszawa 1981). Jest promotorem 25 prac magisterskich, 16 dysertacji doktorskich, recenzowała 11 doktoratów oraz projekty badawcze dla KBN. Od 1995 roku konsultant ds. okulistyki dla woj. śląskiego, w latach 1997–2002 – konsultant ds. okulistyki dla woj. opolskiego.

Członek Polskiego Towarzystwa Okulistycznego – przewodnicząca Oddziału Śląskiego (od 1998, dwie kadencje), wiceprzewodnicząca Zarządu Głównego od 2004, członek prezydium ZG od 2001, bierze udział w pracach Sekcji Jaskrowej, Sekcji Ergoofthalmologicznej, Sekcji Wszczepów Wewnątrzgałkowych i Chirurgii Refrakcyjnej (członek prezydium Zarządu od 2004), Sekcji Retinologicznej, Sekcji Soczewek Kontaktowych; członek Polskiego Towarzystwa Lekarskiego, Polskiego Towarzystwa Transplantologicznego, Société Française d'Ophtalmologie, American Academy of Ophthalmology, American Society of Cataract and Refractive Surgery, European Society of Cataract and Refractive Surgery (Irlandia), International Society on Ocular Trauma (Izrael), European Contact Lens Society of Ophthalmologists (Szwajcaria).

Uhonorowana Złotym i Srebrnym Krzyżami Zasługi, Medalem Komisji Edukacji Narodowej, odznaką „Za wzorową pracę w służbie zdrowia” oraz nagrodą zespołową I st. MZiOS.

WYDZIAŁ LEKARSKI I ODDZIAŁ STOMATOLOGICZNY W ZABRZU

DZIEKAN

Prof. dr hab. n. med. Wojciech KRÓL



Urodził się w 1956 roku w Siemianowicach Śląskich. Absolwent Politechniki Śląskiej (mgr inż. chemii), specjalista w zakresie biologii medycznej – mikrobiologii i immunologii (dr n. przyr. 1989, dr hab. n. med. 1999, prof. n. med. 2005).

W ŚAM pracuje od 1981 roku. W 1999 roku został kierownikiem Katedry i Zakładu Mikrobiologii i Immunologii, od 2002

roku na stanowisku profesora nadzwyczajnego ŚAM.

W latach 1991–1996 był członkiem Rady Wydziału Lekarskiego i Oddziału Stomatologicznego w Zabrze, w latach 2002–2003 – członkiem Senackiej Komisji Dyscyplinarnej dla Nauczycieli Akademickich. W kadencji 2002–2005 pełnił funkcję prodziekana ds. studenckich, w maju 2005 wybrany na dziekana Wydziału Lekarskiego i Oddziału Stomatologicznego w Zabrze.

Osiągnięcia naukowe: opracowanie syntezy nowych pochodnych 5-amino-1,2-dimetylo-4-nitroimidazolu; wykazanie właściwości przeciwutleniających i możliwości zmiatania wolnych rodników przez etanolowy ekstrakt propolisu; wyizolowanie kilkunastu związków z etanolowego ekstraktu propolisu i wykorzystanie chemiluminescencji do oceny ich aktywności biologicznej oraz wykazanie synergistycznego działania przeciwbakteryjnego streptomycyny i koloksacyliny z etanolowym ekstraktem propolisu; stwierdzenie wzrostu toksyczności u myszy po łącznym stosowaniu bleomycyny i etanolowego ekstraktu propolisu w nowotworze Ehrlicha; wprowadzenie metody chemiluminescencji do oceny aktywności komórek żernych oraz wykazanie hamującego wpływu flawonów na chemiluminescencję w makrofagach i neutrofilach, syntezę tlenku azotu, produkcję reaktywnych form tlenu, stężenie prostaglandyny E2 i leukotrienu C4 w mysich makrofagach nowotworowych J 774.2 oraz wpływu na sekrecję cytokin (TNF- α , IL-1 β , IL-6, IL-12); wykazanie przeciwnowotworowego działania (nowotwór Ehrlicha i B16 melanoma) wybranych kopolimerów bezwodnika maleinowego u myszy; badania immunologiczne u pacjentów z zespołem zależności alkoholowej, sarkoidozą, chorobami nowotworowymi oraz u pracowników stalowni, z prze-

wlekłym zapaleniem oskrzeli, kolagenozą, otyłością brzuszną; udokumentowanie hamującego wpływu splenocytów myszy na reakcję DTH indukowaną antygenami transplantacyjnymi u myszy i noworodków szczurów; badania immunomodulacyjnych właściwości leków psychotropowych; badania nad regulacją ekspresji genu interleukiny 1 β przez flawony oraz nad innymi indukowalnymi mediatorami procesu zapalnego w komórkach RAW 264.7. i J 774.2, a także nad aktywnością czynnika jądrowego kappa B w tych komórkach; badania zależności między reakcją na stres egzaminacyjny a wybranymi wskaźnikami układu immunologicznego i stężeniem we krwi β -endorfiny i kortyzolu u studentów; badania immunodiagnostyczne i eksperymentalne nad zastosowaniem wolnozmiennych pól magnetycznych i fototerapii dynamicznej; wykazanie, że galangina jest silnym inhibitorem sekrecji IL-8 w komórkach AGS (*human gastric adenocarcinoma cells*) po ich zainfekowaniu cag PAI dodatnim szczepem *Helicobacter pylori*.

Jest autorem ok. 240 publikacji, współautorem skryptu oraz 11 rozdziałów w monografiach, promotorem 14 i recenzentem 12 doktoratów.

Członek Polskiego Towarzystwa Immunologii Doświadczalnej i Klinicznej (1995–2002 wiceprezes i prezes Oddziału Katowickiego), International Society for Free Radicals Research, New York Academy of Sciences, American Society for Biochemistry and Molecular Biology, American Society of Microbiology.

Uhonorowany m.in. nagrodą Polskiego Towarzystwa Stomatologicznego za pracę opublikowaną w „Protetyce Stomatologicznej” oraz Dyplomem 50-lecia ŚAM.

PRODZIEKAN

Prof. dr hab. n. med. Janusz SKALSKI



Urodził się w 1951 roku w Krakowie. Absolwent Akademii Medycznej w Krakowie, specjalista I (1978) i II (1984) stopnia w zakresie chirurgii dziecięcej, specjalista w zakresie kardiologii (1990) (dr n. med. 1984, dr hab. n. med. 1996, prof. n. med. 2001).

W 1990 roku podjął pracę w I Klinice Kardiologii na etacie GCM w Katowicach Ochojcu. Od 1997 roku zatrudniony na etacie

ŚAM w Katedrze i Klinice Kardiologii Śląskiego Centrum Chorób Serca w Zabrze (obecnie Katedra i Oddział Kliniczny Kardiologii i Transplantologii w Zabrze). Od 1999 roku jest kierownikiem Oddziału Kardiologii Dziecięcej, od 2001 roku na stanowisku prof. nadzw. W maju 2005 wybrany na prodziekana Wydziału Lekarskiego i Oddziału Stomatologicznego w Zabrzu.

W latach 1975–1990 – jeszcze jako pracownik Akademii Medycznej w Krakowie – brał udział w tworzeniu programu kardiologii dziecięcej w Instytucie Pediatrii i rozpoczęciu

– od 1976 r. pod kierunkiem prof. Eugenii Zdebskiej – operacji na otwartym sercu. Od 1990 r. współtworzył zespół kardiologii dziecięcej w Katowicach Ochojcu. Od 1997 r. w Klinice Kardiologii w Zabrzu, wraz z zespołem którym kieruje, specjalizuje się w kompleksowym i wieloetapowym leczeniu chirurgicznym dzieci z pojedynczą komorą serca – jako pierwszy w Polsce rozpoczął operacje niektórych wad serca z minitorakotomii.

Główne kierunki w pracy naukowo-badawczej: leczenie wad przepony u noworodków i niemowląt; leczenie operacyjne wrodzonych przeciekowych wad serca z nadciśnieniem płucnym; zastosowanie głębokiej hipotermii z zatrzymaniem krążenia; wdrożenie wieloetapowego leczenia dzieci z czynnościowo pojedynczą komorą; wprowadzenie do praktyki klinicznej małoinwazyjnej sternotomii w leczeniu chirurgicznym wad wrodzonych serca u dzieci z cięciem podsutkowego; udział w opracowaniu programu leczenia wad wrodzonych serca u świadków Jehowy bez stosowania obcej krwi (w Katowicach i Zabrzu); udział w programie przeszczepów serca u dzieci; zastosowanie po raz pierwszy w Polsce ECMO (sztuczne natlenowanie krwi u noworodka – Katowice 1996), współtworzenie jedyne w kraju programu ECMO (w Zabrzu). Staże naukowe odbył w Shriner's Burns Institut, Massachusetts General Hospital (Boston 1981, chirurgia dziecięca); dwukrotnie był stypendystą Project Hope: Children's Hospital Medical Center, Harvard Medical School (Boston 1981–1982, kardiologia) oraz Children's Hospital (Filadelfia 1988, kardiologia); Abteilung für Herz und Gefäßchirurgie Klinikum der Universität (Kilonia 1989–1990, kardiologia dzieci i dorosłych); Klinika Kardiologii Wilhelmina Kinderziekenhuis (Utrecht 1998, kardiologia dziecięca); Klinika Kardiologii, Hospital Ramon y Cajal (Madryt 1998, kardiologia dziecięca); Ospedale Bambino Gesù (Rzym 1999, kardiologia i kardiologia dziecięca).

Publikowany dorobek naukowy obejmuje 218 recenzowanych prac i rozdziałów książkowych, w tym 19 artykułów w czasopismach zagranicznych; współautor 10 i współredaktor 5 monografii i jednego podręcznika, ponadto współautor 181 prac zjazdowych prezentowanych na krajowych i zagranicznych kongresach. Jest promotorem 4 oraz recenzentem 15 prac doktorskich i jednej magisterskiej, 2 przewodów habilitacyjnych, 2 profesorskich, 1 doktoratu honoris causa.

Członek European Association for Cardio-Thoracic Surgery, Polskiego Towarzystwa Chirurgów Dziecięcych i Sekcji Torakokardiologii (od 1996 sekretarz tej sekcji), Polskiego Towarzystwa Kardio-Torakochirurgów, Sekcji Kardiologii Polskiego Towarzystwa Kardiologicznego, Krakowskiego Towarzystwa Historii Medycyny, Polskiej Rady Kardiologii Dziecięcej, Wrocławskiego Towarzystwa Naukowego.

Wyróżniony nagrodą Prezydenta Miasta Krakowa w dziedzinie nauki i techniki za działalność naukową i pracę *Postępy w leczeniu operacyjnym wad wrodzonych serca u dzieci najmłodszych* (1987), uhonorowany Medalem „Fideliter et Constanter” („Wiernie i wytrwale”) przyznawanym przez Polskie Towarzystwo na Rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym (2000) oraz nagrodą Ministra Zdrowia za

podręcznik *Kardiochirurgia dziecięca* (2004). Od 1990 roku jest członkiem Lions Club – charytatywnej organizacji o zasięgu światowym (Oddział Kraków Śródmieście, od 1999 wiceprezydent, 2000–2002 prezydent, 2003/2004 przewodniczący Strefy Krakowskiej).

PRODZIEKAN

Dr hab. n. med. Andrzej WICZKOWSKI, prof. nadzw. ŚAM



Urodził się w 1943 roku w Stanisławowie. Absolwent Uniwersytetu Wrocławskiego (mgr biologii), specjalista I stopnia z zakresu analityki medycznej (1985) (dr n. przyr. 1978, dr hab. n. med. 1996).

W l. 1973–1977 i 1980–1982 pracował jako specjalista analityk w Katedrze i Klinice Chorób Zakaźnych ŚAM w Bytomiu – od października 1982 w pełnym wymiarze godzin na stanowisku adiunkta. Od 1997 roku kieruje Katedrą i Zakładem Ogólnej Biologii Lekarskiej Wydziału Lekarskiego w Zabrze, od 2002 roku – na stanowisku profesora nadzwyczajnego ŚAM. Bierze udział w pracach Komisji Rekrutacyjnej Studium Doktoranckiego Wydziału Lekarskiego w Zabrze (od 1999); członek Uczelnianego i Wydziałowego Kolegium Elektorów w Zabrze (1999/2002, 2002/2005) oraz Komisji Wydziałowej ds. powołania sekcji genetyki i biologii molekularnej w Katedrze i Zakładzie Ogólnej Biologii Lekarskiej w Zabrze (2000). W maju 2005 został wybrany na funkcję prodziekana Wydziału Lekarskiego i Oddziału Stomatologicznego w Zabrze.

Główne kierunki prowadzonych badań dotyczą diagnostyki laboratoryjnej i wykorzystywanych w niej metod w chorobach pasożytniczych, zakażeniach bakteryjnych i wirusowych zapaleniach wątroby.

Staże naukowe odbył w ośrodkach szkoleniowych firm: ML Wintermed w Dreźnie (1975), Technikon w Wiedniu (1980) oraz Abbott w Wiesbaden (1987).

Opublikował 46 artykułów w czasopismach polskich i zagranicznych, 2 skrypty, 52 doniesienia zjazdowe. Tematyka publikacji dotyczy przede wszystkim cholestazy, beta-2-mikroglobulin, antygenów, wazopresyny, peptydu natriuretycznego i zaburzeń ze strony nerek w zapaleniu wątroby typu B i w wywołanych przez niego przewlekłych chorobach wątroby, oceny płynu mózgowo-rdzeniowego w diagnostyce zapaleń opon mózgowych i mózgu, receptorów TNF- α w zapaleniach wątroby typu A i B, infekcji *Helicobacter pylori* i zakażeń pasożytami. Promotor 3 doktoratów, recenzent 9.

Członek Polskiego Towarzystwa Diagnostyki Laboratoryjnej (od 1968, w l. 1974–1982 skarbnik Oddziału Katowickiego, od 1995 – członek Zarządu Głównego), Polskiego Towarzystwa Mikrobiologicznego (od 1966) i Polskiego Towarzystwa Biologii Komórki (od 2000).

Uhonorowany Medalem Komisji Edukacji Narodowej.

PRODZIEKAN

Dr hab. n. med. Lidia POSTEK-STEFANŃSKA



Urodzona w 1956 roku w Rudzie Śląskiej. Absolwentka Śląskiej Akademii Medycznej oraz Podyplomowego Studium Zarządzania Zakładami Opieki Zdrowotnej Szkoły Głównej Handlowej w Warszawie (2005), specjalista I (1983) i II (1986) stopnia z zakresu stomatologii dziecięcej (dr n. med. 1992, dr hab. n. med. 2001).

Od 1981 roku zatrudniona w zabrzańskej Katedrze i Zakładzie Stomatologii Wieków Rozwojowego ŚAM, od 2002 roku na stanowisku kierownika. Od 2002 roku jest członkiem Rady Wydziału Lekarskiego w Zabrze, w maju 2005 została wybrana na funkcję prodziekana Wydziału Lekarskiego i Oddziału Stomatologicznego w Zabrze.

Zainteresowania naukowo-badawcze: materiałoznawstwo stomatologiczne, w szczególności nowoczesne materiały kompozytowe oraz pośrednie systemy wiążące je z twardymi tkankami zęba w aspekcie ich biogodności, ich wpływ na stan miazgi zębowej; urazy zębów u dzieci – epidemiologia i wpływ urazów na dalszy rozwój narządu żucia, a także skuteczność biologicznych metod leczenia pourazowych uszkodzeń miazgi w aspekcie dalszego rozwoju ich korzeni; leczenie endodontyczne zębów mlecznych i stałych u dzieci poprzez stosowanie właściwych leków i materiałów w tej terapii; ocena skuteczności nowoczesnych metod profilaktyki próchnicy oraz określenie ryzyka wystąpienia tej choroby na podstawie pomiarów zdolności buforowych śliny oraz ilości bakterii próchnicotwórczych; wpływ chorób ogólnoustrojowych na stan narządu żucia u dzieci; wpływ środowiska na stan uzębienia i przyzębia w wieku rozwojowym oraz u dorosłych. Staż naukowy odbyła na Uniwersytecie w Belgradzie w 1981 roku.

Autorka około 60 artykułów w krajowych i zagranicznych czasopismach oraz około 65 doniesień zjazdowych. Promotor 4, recenzent 5 prac doktorskich.

Od 1993 roku członek, a następnie przewodnicząca Wojewódzkiego Zespołu ds. Profilaktyki Próchnicy. W latach 1999–2001 konsultant regionalny i wojewódzki w dziedzinie stomatologii ogólnej, od 2002 roku – konsultant wojewódzki w dziedzinie stomatologii dziecięcej. Członek Krajowego Zespołu Badawczego systemu monitorowania stanu zdrowia ludności polskiej.

Członek Polskiego Towarzystwa Stomatologicznego oraz jego Sekcji Stomatologii Dziecięcej (wiceprzewodnicząca Zarządu Sekcji od 2000) i Sekcji Stomatologii Środowiskowej, International Association for Dental Research, International Association of Paediatric Dentistry, Sekcji Polskiej Akademii Pierre Foucharda. Dwukrotnie otrzymała nagrodę III stopnia Rektora ŚAM za osiągnięcia dydaktyczne oraz naukowe, a także nagrodę I stopnia Ministra Zdrowia za osiągnięcia naukowe.

Uehonorowana II nagrodą Zarządu Głównego Polskiego Towarzystwa Stomatologicznego za prace opublikowane w „Czasopiśmie Stomatologicznym”.

WYDZIAŁ LEKARSKI W KATOWICACH

DZIEKAN

Prof. dr hab. n. med. Joanna LEWIN-KOWALIK



Urodziła się w 1951 roku w Gliwicach. Absolwentka Śląskiej Akademii Medycznej, neurofizjolog, specjalista I stopnia z zakresu chorób wewnętrznych (1985) (dr n. med. 1982, dr hab. n. med. 1995, prof. n. med. 2003).

Zawodowo, od ukończenia studiów, tj. od 1976 roku, jest związana z Katedrą i Zakładem Fizjologii najpierw na wydziale zabrzańskim, a od 1982 na

katowickim. W 1998 roku została mianowana na stanowisko profesora nadzwyczajnego ŚAM, od 2001 roku kieruje Katedrą i Zakładem Fizjologii w Katowicach Ligocie.

Funkcje pełnione w uczelni: przedstawiciel nauczycieli akademickich nie będących profesorami i doktorami habilitowanymi do Rady Wydziału Lekarskiego w Katowicach (1993–1996), przewodnicząca Komisji Egzaminacyjnej na I rok studiów (1995–1997), wiceprzewodnicząca Wydziałowej Komisji Wyborczej (1996–1997), członek Senackiej Komisji ds. Rozwoju Uczelni (1999), koordynator wydziałowy ds. wdrażania programu Unii Europejskiej Erasmus-Socrates (od 2000). Od 1999 roku i ponownie od maja 2002 – pełniła funkcję prodziekana ds. studenckich Wydziału Lekarskiego w Katowicach. W maju 2005 została wybrana na urząd dziekana Wydziału Lekarskiego w Katowicach.

Podstawowe zainteresowania naukowo-badawcze: fizjologia termoregulacji, medycyna pracy i fizjologia wysiłku, poszukiwanie czynników indukujących i promujących przeżywalność uszkodzonych komórek ośrodkowego układu nerwowego dojrziałych ssaków, endokrynologia wieku rozwojowego. W badaniach nad regeneracją w OUN stwierdziła, że predegeneracja odcinków dystalnych nerwów obwodowych, użytych do wszczepu w obręb OUN, nasila – zależnie od czasu predegeneracji – ich neurotroficzny wpływ na uszkodzone neurony. Opracowała oryginalną metodę wprowadzania wyciągów z nerwów obwodowych w obręb OUN za pomocą tuneli łącznotkankowych. W 1997 roku odbyła staż naukowy z zakresu neurobiologii w Max-Planck-Inst. für Biochemie (Martinsried, Niemcy).

Opublikowała ponad 100 artykułów i doniesień zjazdowych w czasopiśmie polskich i zagranicznych. Jest promotorem 8 doktoratów, recenzentem 10 prac doktorskich i habilitacyjnych.

Należy do European Neuroscience Society, Polskiego Towarzystwa Fizjologicznego (przewodnicząca Oddziału

Śląskiego od 2002), Polskiego Towarzystwa Badań Układu Nerwowego (koordynator regionalny z ramienia Zarządu Głównego od 1999), Polskiego Towarzystwa Lekarskiego oraz Towarzystwa Internistów Polskich.

Była redaktorem naczelnym „Annales Societatis Doctrinae Studentium Academiae Medicae Silesiensis” (1996–1999).

Otrzymała indywidualną nagrodę naukową I stopnia MZiOŚ za rozprawę habilitacyjną oraz dwukrotnie zespołową nagrodę I stopnia MZiOŚ za osiągnięcia dydaktyczne.

PRODZIEKAN

Dr hab. n. med. Jan BARON



Urodził się w 1950 roku w Rudzie Śląskiej. Absolwent Śląskiej Akademii Medycznej, radiolog, specjalista I (1979) i II (1982) stopnia z zakresu radiodiagnostyki, (dr n. med. 1987, dr hab. n. med. 2002).

Od ukończenia studiów (1976) związany z Katedrą i Zakładem Radiologii ŚAM w Katowicach, gdzie przeszedł kolejne szczeble zawodowej hierarchii: w l. 1984–1986 oraz 1989–

1998 z powołania rektora był p.o. kierownikiem tejże katedry i zakładu, w 2002 r. w wyniku konkursu – został kierownikiem obu jednostek (obecnie Katedra Radiologii i Medycyny Nuklearnej oraz Zakład Radiodiagnostyki i Medycyny Nuklearnej). Od 2004 roku jest także kierownikiem Kolegium Kształcenia Podyplomowego Wydziału Lekarskiego w Katowicach. Członek Rady Wydziału Lekarskiego w Katowicach oraz Uczelnianego Wydziałowego Kolegium Elektorów. W maju 2005 wybrany na prodziekana Wydziału Lekarskiego w Katowicach.

W pracy naukowo-badawczej zajmuje się diagnostyką obrazową w gastroenterologii, ze szczególnym uwzględnieniem dróg żółciowych, w tym zabiegów z zakresu radiologii interwencyjnej (drenaż dróg żółciowych, diagnostyka trzustki oraz nowe metody obrazowania jelita cienkiego – enteroklyza); diagnostyką obrazową w neuroradiologii z uwzględnieniem rezonansu magnetycznego oraz tradycyjnych i nowoczesnych, nieinwazyjnych metod obrazowania naczyń mózgowych; diagnostyką obrazową układu moczowego. W ostatnich dwóch latach wdrożył do rutynowego postępowania zabiegi z zakresu neuroradiologii wewnątrznaczyniowej – embolizację tętniaków i naczynek mózgu oraz celowaną trombolizę w przypadku udarów niedokrwiennych ośrodkowego układu nerwowego.

Wielokrotnie szkolił się na naukowych stażach zawodowych, m.in. z zakresu radiodiagnostyki ogólnej, diagnostyki naczyń oraz diagnostyki radioizotopowej – scyntygrafii w Zakładzie Radiologii Szpitala w La Chaux de Fonds w Szwajcarii (1991, 1992, 1993); z zakresu embolizacji naczyniowej – w Zakładzie Radiologii Interwencyjnej Kliniki Neurochirurgii Szpitala Fundacji Rotschilda w Paryżu (1992) oraz w Zakładzie Neuroradiologii Szpitala Uniwersyteckiego w Lyonie (2004).

Ma w dorobku ponad 60 artykułów opublikowanych w czasopiśmie krajowych i zagranicznych. Jest współautorem podręcznika *Wprowadzenie do diagnostyki obrazowej* (Katowice 1999). Prowadzi zajęcia dydaktyczne oraz egzaminy z radiologii i diagnostyki obrazowej dla studentów medycyny, uczestniczy również w szkoleniu podyplomowym w tej dziedzinie jako organizator i wykładowca lokalnych i ogólnopolskich kursów podyplomowych, a także kierownik specjalizacji z zakresu radiodiagnostyki.

Od 2002 roku jest członkiem Komitetu Redakcyjnego „Polish Journal of Radiology”.

Członek Polskiego Lekarskiego Towarzystwa Radiologicznego (członek Zarządu Głównego, skarbnik, od 2004 roku – przewodniczący Zarządu Głównego; przewodniczący Koła Śląskiego i Sekcji Ultrasonografii do 2004), Polskiego Towarzystwa Ultrasonograficznego (członek Zarządu Głównego), Polskiego Medycznego Towarzystwa Rezonansu Magnetycznego (członek Zarządu Głównego), Europejskiego Kongresu Radiologicznego, Europejskiego Towarzystwa Ultrasonograficznego.

Odnznaczony Srebrnym Krzyżem Zasługi, Orderem Honorowym „Laur 50-lecia ŚAM”, Medalem im. Witolda Zawadowskiego „Za zasługi dla radiologii polskiej”. Otrzymał nagrody Rektora ŚAM za działalność dydaktyczną (dwukrotnie) oraz z tytułu osiągnięć naukowych.

PRODZIEKAN

Prof. dr hab. n. med. Marek HARTLEB



Urodził się w 1955 roku w Bytomiu. Absolwent Śląskiej Akademii Medycznej, gastroenterolog, specjalista I (1983) i II (1986) stopnia z zakresu chorób wewnętrznych (dr n. med. 1986, dr hab. n. med. 1996, prof. n. med. 2005).

Od początku pracy zawodowej związany z Katedrą i Kliniką Gastroenterologii ŚAM, gdzie został zatrudniony w 1981 roku, po odbyciu stażu podyplo-

mowego, zajmując stanowiska asystenta, a następnie adiunkta. W l. 1987–1990 kierował dodatkowo Pracownią Chromatografii Gazowej, która zajmowała się wykrywaniem w materiale biologicznym leków o charakterze środków dopingujących. Uczestniczył w pracach komisji senackich – członek Komisji ds. Rozwoju Kadry Naukowo-Dydaktycznej (1998) oraz Senackiej Komisji Budżetowej (1999–2001). W maju 2005 wybrany na prodziekana Wydziału Lekarskiego w Katowicach.

W działalności naukowo-badawczej koncentruje się głównie na hepatologii, a szczególnie na problemach patogenezy układowych i trzewnych zaburzeń hemodynamicznych w marskości wątroby, wątrobowych chorób metabolicznych i autoimmunologicznych oraz kazuistyką hepato-gastroenterologiczną.

Staż naukowy i szkolenie w tym zakresie odbywał m.in. w Laboratorium Hemodynamiki Trzewnej Szpitala Beaujon Clichy w Paryżu (1992–1993).

Ma w dorobku naukowym ponad 150 prac opublikowanych w czasopiśmie krajowych i zagranicznych. Jest promotorem 3 oraz recenzentem 6 doktoratów.

Należy do Europejskiego Towarzystwa Badań Wątroby (od 1993) oraz Polskiego Towarzystwa Gastroenterologicznego (od 1993).

Uhonorowany m.in.: Srebrnym Krzyżem Zasługi, odznaką „Za wzorową pracę w służbie zdrowia”, Dyplomem 50-lecia ŚAM. Otrzymał zespołowe nagrody I i II stopnia Rektora ŚAM za działalność naukową (7) oraz za działalność dydaktyczną, nagrodę Koła Polskiego Towarzystwa Lekarskiego w Katowicach w konkursie „Na najlepszą pracę poglądową dla lekarzy przystępujących do egzaminu specjalizacyjnego I stopnia”; wyróżnienie komitetu redakcyjnego czasopisma „Hepatology” za pracę *Vascular hyporesponsiveness to endothelin 1 in rats with cirrhosis* (główny autor).

PRODZIEKAN

Dr hab. n. med. Ryszard WIADERKIEWICZ,
prof. nadzw. ŚAM



Urodził się w 1951 roku w Zgierzu. Absolwent Uniwersytetu Łódzkiego, biolog, biochemik (dr n. med. 1983, dr hab. n. med. 2002).

W latach 1972–1986 pracował w Zakładzie Biochemii, a następnie w Zakładzie Genetyki Molekularnej Instytutu Biochemii i Biofizyki Uniwersytetu Łódzkiego. Od 1987 roku zatrudniony na stanowisku adiunkta w Katedrze i Za-

kładzie Histologii i Embriologii ŚAM w Katowicach Ligocie; od 2005 roku na stanowisku profesora nadzwyczajnego ŚAM. W maju 2005 wybrany na urząd prodziekana Wydziału Lekarskiego w Katowicach.

W pracy naukowej koncentruje się na następujących problemach badawczych: analizie uszkodzeń strukturalnych DNA indukowanych różnymi czynnikami chemicznymi i fizycznymi (promieniowanie gamma, insektycydy fosforoorganiczne, leki przeciwnowotworowe), regulacji ekspresji genów w komórkach eukariotycznych, zastosowaniu modelowanych komputerowo peptydów syntetycznych w stymulacji bądź inhibicji odpowiedzi komórkowej, badaniach mechanizmów infekcji oraz inhibicji aktywności wirusa HIV, ekspresji izoform cytochromu P-450 w warunkach ekspozycji na ksenobiotyki oraz ocenie potencjału biotransformacyjnego wątroby w warunkach jej niedokrwienia i reperfuzji.

W latach 1985–1987 szkolił się w Centrum Badań nad Rakiem Uniwersytetu Laval w Quebecu (badania mechanizmów regulacji ekspresji genów w organizmach eukariotycznych, ba-

dania ligaz i enzymów restrykcyjnych). W latach 1991–1996 przebywał na stażu naukowym w Filadelfii, w Instytucie Badań nad Rakiem i Biologii Molekularnej Uniwersytetu Temple, w Zakładzie Immunologii i Mikrobiologii oraz w Zakładzie Farmakologii Centrum Badań nad Rakiem Uniwersytetu T. Jeffersona (badania mechanizmów infekcji limfocytów T wirusem HIV oraz możliwych dróg jej zapobiegania).

Autor lub współautor około 30 artykułów i ponad 30 doniesień zjazdowych, promotor 2 dysertacji doktorskich.

Jest członkiem Polskiego Towarzystwa Biochemicznego (od 1980) i Polskiego Towarzystwa Toksykologicznego (od 1988; przewodniczący Oddziału Śląskiego od 2005).

Dwukrotnie uhonorowany nagrodami Rektora ŚAM za osiągnięcia w pracy dydaktycznej oraz nagrodą ministra za cykl prac naukowych.

WYDZIAŁ FARMACEUTYCZNY I ODDZIAŁ MEDYCYNY LABORATORYJNEJ W SOSNOWCU

DZIEKAN

Prof. dr hab. n. med. Krystyna OLCZYK



Urodziła się w 1951 roku w Katowicach. Absolwentka Uniwersytetu Wrocławskiego, biochemik, specjalista I stopnia z zakresu analityki klinicznej (1999) (dr n. med. 1979, dr hab. n. med. 1990, prof. n. med. 1998).

Z Wydziałem Farmaceutycznym ŚAM jest związana od 1974 roku, od 1986 roku kieruje Katedrą i Zakładem Chemii Klinicznej i Diagnostyki Laboratoryjnej; od 2002 roku

na stanowisku profesora zwyczajnego. W latach 1998–1999 pełniła funkcję kuratora Zakładu Immunologii i Serologii.

Jest członkiem szeregu komisji wydziałowych; od 2002 roku – członkiem Senatu. W kadencji 1999–2002 pełniła funkcję prodziekana, a w kadencji 2002–2005 – dziekana Wydziału Farmaceutycznego; w maju 2005 wybrana na drugą kadencję.

W pracy naukowo-badawczej zajmuje się m.in. biochemią i patobiochemią tkanki łącznej, a zwłaszcza metabolizmem kolagenu, elastyny, glikozoaminoglikanów i proteoglikanów, aktywnością enzymów uczestniczących w przemianach łącznotkankowych komponentów w stanach prawidłowych i w wybranych jednostkach chorobowych (miażdżyca, cukrzyca typu 2, twardzina układowa, nadczynność tarczycy, choroba Dupuytren'a, procesy bliznowacenia) oraz aktywnością systemu antyoksydacyjnego i prooksydacyjnego ustroju w przebiegu wybranych jednostek chorobowych (cukrzyca typu 2, nadczynność tarczycy, twardzina układowa, stany chorobowe z towarzyszącym obrzękiem mózgu). W ostatnich latach koncentruje się na ocenie ilościowej i jakościowej proteoglikanów,

sprowadzającej także do analizy struktury wspomnianych makrocząsteczek wyizolowanych z powięzi prawidłowych, jak i objętych procesem naprawczym. Zajmuje się też oceną stanu równowagi prooksydacyjno-antyoksydacyjnej w przebiegu schorzeń takich jak choroba Gravesa i Basedowa oraz twardzina układowa.

Autorka ponad 200 publikacji, w tym 102 artykułów i 127 komunikatów zjazdowych, promotor 9 doktoratów i 76 prac magisterskich oraz recenzent 31 doktoratów i 2 prac habilitacyjnych.

Jest członkiem: Polskiego Towarzystwa Diagnostyki Laboratoryjnej, Polskiego Towarzystwa Biochemicznego (w latach 1992–1995 prezes Oddziału Katowickiego, w latach 1998–2001 członek Komisji Rewizyjnej oraz Sekcji Biochemii Tkanki Łącznej), Kolegium Medycyny Laboratoryjnej, członkiem Prezydium Zarządu Głównego Polskiego Towarzystwa Farmaceutycznego, The New York Academy of Sciences, Międzynarodowej Federacji Chemii Klinicznej i Medycyny Laboratoryjnej, Federacji Europejskich Towarzystw Tkanki Łącznej.

Odznaczona m.in.: Złotym i Srebrnym Krzyżami Zasługi, Medalem Komisji Edukacji Narodowej, srebrną odznaką „Zasłużony w rozwoju województwa katowickiego”, odznaką honorową „Za zasługi dla ochrony zdrowia”, Orderem Honorowym „Laur 50-lecia ŚAM”; kilkakrotnie otrzymała nagrody Rektora ŚAM za działalność naukową oraz dydaktyczną.

PRODZIEKAN

Dr hab. n. farm. Zofia DZIERŻEWICZ, prof. nadzw. ŚAM



Urodziła się w 1943 roku we Lwowie. Absolwentka Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach, specjalista z zakresu biochemii farmaceutycznej (dr n. farm. 1979, dr hab. n. farm. 1998).

Z Wydziałem Farmaceutycznym ŚAM związana od 1971 roku – początkowo z Zakładem Chemii Analitycznej (do 1978), następnie zaś z zakładami Chemii Bioorganicznej i Biofizycznej

oraz Biochemii Farmaceutycznej i Biofarmacji. Od 1998 roku kierowała Zakładem Biofarmacji w Katedrze Biologii Molekularnej, Biochemii i Biofarmacji; od 2002 roku – na stanowisku prof. nadzw. ŚAM, w 2003 roku została kierownikiem Katedry i Zakładu Biofarmacji.

Uczestniczyła w pracach senackich komisji ds. studenckich (1990–1993) oraz ds. wydawnictw (od 1997), była członkiem Rady Wydziału Farmaceutycznego (1996–1999), sekretarzem komisji rekrutacyjnych (1984–1989) oraz członkiem wydziałowych komisji wyborczych (od 1993). W kadencji 2002–2005 pełniła funkcję prodziekana; w maju 2005 została ponownie wybrana na prodziekana Wydziału Farmaceutycznego i Oddziału Medycyny Laboratoryjnej.

W pracy naukowo-badawczej zajmuje się biotransformacją leków przy udziale fizjologicznej flory przewodu pokarmowego człowieka oraz komórek błony śluzowej jelita cienkiego i grubego, a zwłaszcza aktywnością metaboliczną szczepów bakterii *Desulfovibrio desulfuricans* i ich wrażliwością na leki oraz produkty ich przemian chemicznych. Ważnym odkryciem w tych badaniach było stwierdzenie zdolności szczepów *Desulfovibrio desulfuricans* do redukcji wiązania azowego sulfasalazyny i uwalniania terapeutycznie aktywnych składników sulfasalazyny, a także wykazanie, że kompleksy lipopolisacharydowe analizowanych bakterii są zdolne do indukcji prozapalnych cytokin w hodowlach komórek nabłonkowych jelita grubego, komórek śródbłonna naczyń krwionośnych oraz fibroblastów.

Publikowany dorobek naukowy liczy ponad 180 pozycji, w tym 68 prac doświadczalnych (15 ukazało się w renomowanych czasopismach zagranicznych i krajowych, 5 z nich jest wielokrotnie cytowanych), 11 prac przeglądowych, 2 monografie oraz 101 doniesień i komunikatów zjazdowych. Jest współautorką *Atlasu przemian metabolicznych*. Jest promotorem 48 prac magisterskich, jednej pracy doktorskiej.

Należy do Polskiego Towarzystwa Biofizycznego (od 1973; sekretarz Oddziału Katowickiego 1973–1979), Polskiego Towarzystwa Biochemicznego (od 1980), Polskiego Towarzystwa Farmaceutycznego (od 1990), Polskiego Towarzystwa Genetycznego (od 1996).

Uhonorowana m.in.: Złotym i Srebrnym Krzyżami Zasługi, Medalem Komisji Edukacji Narodowej, odznaką „Za wzorową pracę w służbie zdrowia”, srebrną odznaką „Zasłużony w rozwoju województwa katowickiego”; otrzymała nagrody MZiOS, Polskiego Towarzystwa Farmaceutycznego oraz Order Honorowy „Laur 50-lecia ŚAM”.

PRODZIEKAN

Prof. dr hab. n. farm. Artur STOJKO



Urodził się w 1936 roku w Łąncucie. Absolwent Wyższej Szkoły Rolniczej we Wrocławiu, specjalista z zakresu higieny środków spożywczych (1964), patologii klinicznej zwierząt (1980) i technologii postaci leku (2002) (dr n. wet. 1964, dr hab. n. wet. 1980, prof. n. farm. 2002).

Pracę zawodową rozpoczął w maju 1960 w Klinice Małych Zwierząt w Katowicach, którą kierował od 1962 do 1975 roku. W październiku 1975 został mianowany wojewódzkim lekarzem weterynarii i dyrektorem Wojewódzkiego Zakładu Weterynarii w Katowicach; od 1980 roku na stanowisku docenta. Ze Śląską Akademią Medyczną związany od 1983 roku: w maju tego roku objął kierownictwo Zakładu Bioanalizy i Badania Środowiska Wydziału Farmaceutycznego, a w grudniu 1999 – kierownictwo Katedry

i Zakładu Higieny, Bioanalizy i Badania Środowiska. Od listopada 1998 kieruje Centralną Zwierzętarnią Doświadczalną ŚAM w Katowicach Ligocie. Od 2002 roku na stanowisku profesora nadzwyczajnego, od 2005 roku na stanowisku profesora zwyczajnego.

Jest członkiem Senatu ŚAM (od 1984), rzecznikiem dyscyplinarnym ds. nauczycieli akademickich (od 1996), rzecznikiem dyscyplinarnym ds. studentów (od 1996), Senackiej Komisji Dyscyplinarnej (1990–1996) oraz Senackiej Komisji ds. Rozwoju ŚAM (od 1996), należał do Komisji Rectorskiej ds. Aparatury (1988–1993); był też zastępcą przewodniczącego Uczelnianej Komisji Rekrutacyjnej (1997–2002). Członek Komisji Akredytacyjnej Uczelni Medycznych (2002–2005). Prodziekan Wydziału Farmaceutycznego w kadencji 2002–2005, w maju 2005 wybrany na drugą kadencję.

W pracy naukowo-badawczej zajmuje się m.in. analizą własności fizyko-chemicznych miodu, propolisu, pyłku i mleczka pszczelego, czerwiu pszczelego i zasklepu miodowego, technologią otrzymywania i standaryzacji uzyskanych z tych produktów aktywnych frakcji oraz uzyskania na ich bazie odpowiednich postaci leków do zastosowania w profilaktyce i leczeniu. Prowadzi obserwacje doświadczalne i kliniczne nad mechanizmami wpływu apiterapeutyków na procesy fizjologiczne i patologiczne u zwierząt i ludzi, ze szczególnym uwzględnieniem aktywnych procesów detoksykacyjnych i osłonowych. Od 1995 r. prowadzi badania nad rolą metali ciężkich w etiopatologii łagodnego rozrostu w raku stercza. Jest autorem procesów technologicznych ośmiu apiterapeutyków.

Staże naukowe odbył w Klinice Małych Zwierząt w Wiedniu (1966) oraz w Klinice Chirurgii Wydziału Weterynaryjnego Uniwersytetu w Edynburgu (1977).

Jest autorem około 120 artykułów, 90 komunikatów zjazdowych, promotorem 15 przewodów doktorskich i 85 prac magisterskich oraz opiekunem jednego przewodu habilitacyjnego. Recenzował kilkadziesiąt prac magisterskich i kilka doktorskich.

Należy do Pszczelniczego Towarzystwa Naukowego, Polskiego Towarzystwa Toksykologicznego, Polskiego Towarzystwa Endokrynologicznego, Polskiego Towarzystwa Nauk Weterynaryjnych, Polskiego Towarzystwa Farmaceutycznego (wiceprzewodniczący Oddziału Śląskiego w latach 2004–2006), Polskiego Towarzystwa Medycyny Naturalnej (członek Rady Naukowej), The American Apitherapy Society North Hartlana, Deutsche Apitherapiebund; był przewodniczącym Stałej Komisji Apiterapii „Apimondia” z siedzibą w Rzymie (1987–1993) oraz Stałej Komisji Apiterapii „Apislavia” (1993–1999). Od 1992 roku jest przewodniczącym Polskiej Fundacji Apiterapii.

Jest członkiem konsultacyjnej Rady Naukowej „Poradnika Farmaceuty”, był członkiem kolegów redakcyjnych czasopism „Medycyna Naturalna” i „Apiacta” oraz przewodniczącym Katowickiego Klubu Ekologicznego.

Odznaczony m.in.: Krzyżami Oficerskim i Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski oraz Medalem Komisji Edukacji Narodowej. Laureat nagrody Ministra Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej, Ministra Zdrowia, I nagrody „Złota Barć”, za zasługi na rzecz środowiska naturalnego oraz nagrody Ministra Rolnictwa Maroka.

WYDZIAŁ OPIEKI ZDROWOTNEJ W KATOWICACH

DZIEKAN

Prof. dr hab. n. med. Zbigniew Tadeusz GAŚSIOR



Urodził się w 1953 roku w Sosnowcu. Absolwent Śląskiej Akademii Medycznej, kardiolog, specjalista I (1981) i II (1985) stopnia z zakresu chorób wewnętrznych oraz II stopnia (1986) z kardiologii (dr n. med. 1985, dr hab. n. med. 1995, prof. n. med. 2001).

Z ŚAM związany od 1978 roku. Od 2001 roku jest kierownikiem Katedry i Kliniki Kardiologii w Katowicach; na stanowisku

profesora nadzwyczajnego od 2001 roku.

W latach 1996–2002 był prodziekanem Wydziału Lekarskiego w Katowicach, od 2001 roku pełnomocnikiem Rektora ds. organizacji Wydziału Opieki i Oświaty Zdrowotnej, a od 2002 – dziekanem tegoż wydziału; w maju 2005 wybrany na drugą kadencję. Brał udział w pracach kilku komisji uczelnianych: Wydziałowej Komisji ds. Socjalnych (1996–1998), Wydziałowej Komisji Konkursowej ds. Przyjęć Asystentów i Adiunktów (od 1999), Senackiej Komisji ds. Wydziału Opieki i Oświaty Zdrowotnej (2001). Od 2002 członek Senatu oraz Rady Społecznej SP Centralnego Szpitala Klinicznego ŚAM jako przedstawiciel Senatu. W latach 1996–1998 pełnił funkcję Uczelnianego Koordynatora Programu TEMPUS.

W pracy naukowo-badawczej zajmuje się problemami dotyczącymi oceny hemodynamiki krążenia z zastosowaniem metody echokardiologicznej. Prowadzone w tym zakresie badania można podzielić na trzy grupy tematyczne: badania hemodynamiki lewej komory serca w zaburzeniach przewodzenia śródkomorowego i przy stymulacji endokawitarnej; diagnostyka i leczenie komorowych zaburzeń rytmu serca; zastosowanie echokardiografii w diagnostyce choroby wieńcowej i wad zastawkowych serca. Prowadzi również badania dotyczące genetycznego podłoża miażdżycy i nieinwazyjnej oceny czynności śródbłónka naczyń.

Staże zawodowe odbył w: Klinice Kardiologii Instytutu Eksperymentalnej i Klinicznej Medycyny w Pradze (kardiologia nieinwazyjna, 1984), Rehabilitationszentrum Bad Krozingen (diagnostyka echokardiograficzna i rehabilitacja kardiologiczna, 1984), Klinice Kardiologii Uniwersytetu w Heidelbergu (intensywna opieka i nieinwazyjna diagnostyka kardiologiczna, 1993/1994).

Tematyce kardiologicznej poświęcił kilka monografii, dwa skrypty, ponad 100 artykułów oraz ponad 100 referatów zjazdowych. Promotor 4 i recenzent 6 dysertacji doktorskich oraz recenzent czterech habilitacji.

W latach 1977–1980 był sekretarzem redakcji czasopisma „Annales Societatis Doctrinae Studentium Academiae Medici-

nae Silesiensis”, od 1997 r. jest członkiem Rady Naukowej czasopisma „Forum kardiologów”.

Członek: Polskiego Towarzystwa Lekarskiego, Towarzystwa Internistów Polskich, Polskiego Towarzystwa Kardiologicznego (skarbnik Zarządu Oddziału Śląskiego 1988–1993; członek Sekcji Echokardiografii od 1997; przewodniczący Oddziału Katowickiego od 2004), Europejskiego Towarzystwa Kardiologicznego, Working Group on Echocardiography European Society of Cardiology, International Society of Cardiovascular Ultrasound. Od 1997 roku jest członkiem Zespołu Konsultanta Wojewódzkiego ds. Chorób Wewnętrznych na terenie województwa katowickiego (obecnie śląskiego).

Odnaczony m.in.: Złotym i Brązowym Krzyżami Zasługi, Medalem Komisji Edukacji Narodowej, odznaką honorową „Za wzorową pracę w służbie zdrowia”. Uhonorowany dwiema nagrodami naukowymi MZiOS (indywidualną i zespołową), nagrodą za najlepszy abstrakt na Światowym Kongresie Echokardiografii w Nicei (1994) oraz wieloma nagrodami Rektora ŚAM za osiągnięcia w pracy dydaktycznej i naukowej.

PRODZIEKAN

**Dr hab. n. med. Violetta Ewa SKRZYPULEC,
prof. nadzw. ŚAM**



Urodziła się w 1959 roku w Mikołowie. Absolwentka Śląskiej Akademii Medycznej, specjalista I (1987) i II (1990) stopnia w zakresie ginekologii i położnictwa, specjalista II stopnia z zakresu endokrynologii (1994) oraz specjalista z zakresu seksuologii (2004) (dr n. med. 1988, dr hab. n. med. 1996).

W ŚAM pracuje od 1983 roku. Od października 2001 kieruje Zakładem

Profilaktyki Chorób Kobiety i Higieny Ciąży, a od kwietnia 2003 – Katedrą Zdrowia Kobiety na Wydziale Opieki i Oświaty Zdrowotnej w Katowicach. W latach 2002–2005 była dyrektorem Diagnostycznego Centrum Zdrowia Kobiety w Katowicach Ligocie. Na stanowisku profesora nadzwyczajnego ŚAM od 2003 roku. W 2001 roku mianowana prodziekanem nowo utworzonego Wydziału Opieki i Oświaty Zdrowotnej; funkcję tę pełniła również w kadencji 2002–2005; w maju 2005 ponownie wybrana na prodziekana Wydziału Opieki i Oświaty Zdrowotnej. Od 2002 roku członek Senackiej Komisji ds. Rozwoju Kadry Naukowo-Dydaktycznej, Senackiej Komisji ds. Rozwoju Akademii oraz Komisji Bioetycznej. W marcu 2005 roku została powołana do Rady Programowej przy Kolegium Kształcenia Podyplomowego. Od marca 2002 pełni funkcję konsultanta wojewódzkiego w dziedzinie seksuologii.

W pracy naukowej koncentruje się przede wszystkim na wpływie hormonalnych preparatów estrogenowo-progestagenowych na wybrane narządy zwierząt doświadczalnych. Prowadziła badania densytometryczne oceniające pracę odczy-

nów histochemicznych w łożyskach. Brała udział w oryginalnych pracach na temat pulsacyjnego wydzielania leptyny w przypadku zespołu policystycznych jajników. Uczestniczyła w pracach zespołu, który przygotowywał się do rozrodu wspomaganego (wyszukiwanie najlepszych komórek jajowych i ich pobieranie, łączenie z plemnikami i wprowadzanie do jajowodu). Zajmuje się również m.in.: ciążą, porodem, położeniem, pozycją i jej rolą w porodzie, ginekologią dziecięcą i dziewczęcą, osteoporozą i hormonalną terapią zastępczą, wpływem doustnych hormonalnych środków antykoncepcyjnych na organizm kobiety, diagnostyką gestozy EPH, hormonalnymi preparatami estrogenowo-progestagenowymi i ich wpływem na narządy zwierząt doświadczalnych, efektami morfologicznymi i histoenzymatycznymi zaimplantowanej w macicy wkładki antykoncepcyjnej oraz oceną morfologiczną jajników i macicy w przypadku transseksualizmu.

Wiedzę zawodową doskonaliła na wielu stażach naukowych krajowych i zagranicznych, m.in. na uniwersytetach w Heidelbergu (techniki histochemiczne oceniające działanie preparatów antykoncepcyjnych) i Barcelonie (endokrynologia ginekologiczna) oraz szpitalach uniwersyteckich w Toronto (diagnostyka i leczenie osteoporozy), Wiedniu (wykorzystanie metod laparoskopowych w ginekologii dziecięcej i dziewczęcej), Indianapolis (osteoporoza), Miami (laparoskopowe techniki operacyjne). Była słuchaczem Polsko-Amerykańskiej Szkoły Ultrasonografii (1998, 1999).

Autorka ponad 150 prac oraz około 60 doniesień zjazdowych, jest promotorem 2 prac doktorskich.

Należy do Polskiego Towarzystwa Ginekologicznego (od 1993) oraz do Sekcji Endokrynologii Ginekologicznej (członek zarządu w latach 1985–1988), Polskiego Towarzystwa Lekarskiego, Polskiego Towarzystwa Endokrynologicznego (1990, członek zarządu od 2005), a także Sekcji Ginekologii Dziecięcej i Dziewczęcej Polskiego Towarzystwa Andrologicznego (1995), Polskiego Towarzystwa Neuroendokrynologicznego (2002), Polskiego Towarzystwa Seksuologicznego (2002), Polskiego Towarzystwa Medycyny Seksualnej (od 2002).

Uhonorowana Srebrnym Krzyżem Zasługi, laureatka m.in. nagrody im. Brunona Nowakowskiego dla najaktywniejszego członka STN, nagrody dla młodych pracowników nauki, kilku nagród Rektora ŚAM za osiągnięcia naukowe oraz – przyznanym przez pacjentki – dyplomem „Lekarz – przyjaciel kobiety”. Wyróżniona tytułem Mikołowianin 2004 roku.

KOMUNIKAT

Władze Wydziału Zdrowia Publicznego w Bytomiu zostaną przedstawione w następnym „Biuletynie Informacyjnym”, po przeprowadzonych wyborach uzupełniających.

Ustalenia dotyczące uzupełniających wyborów uczelnianych do władz jednoosobowych i kolegialnych, będą podjęte na posiedzeniu Senatu ŚAM 26 października 2005.

Szczegółowe informacje w *Wiadomościach bieżących* pod adresem http://www.slam.katowice.pl/wiadomosci/wiadomosci_2005.html

KOMISJE SENACKIE W KADENCJI 2005–2008

SENACKA KOMISJA DS. ROZWOJU KADRY NAUKOWO-DYDAKTYCZNEJ

Przewodniczący: Prof. dr hab. Andrzej WIĘCEK

Członkowie: Prof. dr hab. Barbara BŁOŃSKA-FAJFROWSKA

Prof. dr hab. Janusz GUMPRECHT

Prof. dr hab. Aleksandra KOCHAŃSKA-
-DZIUROWICZ

Prof. dr hab. Elżbieta MARSZAŁ

Prof. dr hab. Ryszard SZKILNIK

Prof. dr hab. Maria TRUSZ-GLUZA

Dr hab. n. med. Ewa MOTTA

Dr n. med. Marek DEJA

Lek. stom. mgr Joanna KOBZA

Lek. Aleksandra PORASIŃSKA (Studium
Doktoranckie)

student Łukasz KAWIK

SENACKA KOMISJA DS. SZPITALI KLINICZNYCH

Przewodniczący: Prof. dr hab. Władysław PIERZCHAŁA

Członkowie: Prof. dr hab. Jan DUŁAWA

Prof. dr hab. Józef DZIELICKI

Prof. zw. dr hab. Ariadna GIEREK-ŁAPIŃSKA

Prof. dr hab. Stanisław WOŚ

Prof. dr hab. Marian ZEMBALA

Dr hab. n. med. Jacek GAWRYCHOWSKI

Dr hab. n. med. Lech KRAWCZYK

Dr hab. n. med. Krystyn SOSADA, prof. nadzw.
ŚAM

Dr hab. n. med. Ewa ZIÓŁKO

SENACKA KOMISJA DS. ROZWOJU AKADEMII

Przewodniczący: Prof. dr hab. Lech POŁOŃSKI

Członkowie: Prof. dr hab. Jan DUŁAWA

Prof. dr hab. Zbigniew GAŚSIOR

Prof. dr hab. Marcin KAMIŃSKI

Prof. dr hab. Joanna LEWIN-KOWALIK

Prof. dr hab. Stefan POJDA

Prof. dr hab. Artur STOJKO

Prof. dr hab. Jan WODNIECKI

Prof. dr hab. Ewa ŻUKOWSKA-
-SZCZECHOWSKA

Dr hab. n. med. Grzegorz OPALA, prof. nadzw.
ŚAM

Dr hab. n. biol. Krystyna TRZEPIETOWSKA-
-STĘPIEŃ, prof. nadzw. ŚAM

SENACKA KOMISJA BUDŻETOWA

Przewodniczący: Prof. dr hab. Barbara ZAHORSKA-
-MARKIEWICZ

Członkowie: Prof. dr hab. Andrzej MAŚLANKIEWICZ

Prof. dr hab. Krystyna OLCZYK

Prof. dr hab. Wojciech PLUSKIEWICZ

KOMISJE SENACKIE W KADENCJI 2005-2008

Prof. dr hab. Aleksander SIEROŃ
Dr hab. n. med. Grzegorz OPALA, prof. nadzw. ŚAM
Dr hab. n. med. Marek JASIŃSKI
Dr hab. n. med. Maciej ZANIEWSKI
Mgr Joanna SARAT

SENACKA KOMISJA DS. NAUKI

Przewodniczący: Prof. zw. dr hab. Zbigniew S. HERMAN
Członkowie: Prof. dr hab. Małgorzata MUC-WIERZGOŃ
Prof. dr hab. Władysław PIERZCHAŁA
Prof. dr hab. Wojciech PLUSKIEWICZ
Prof. dr hab. Fryderyk PROCHACZEK
Prof. dr hab. Krzysztof STROJEK
Prof. dr hab. Michał TENDERA
Prof. dr hab. Maria WARDAS
Dr hab. n. med. Zbigniew KALARUS
Dr hab. n. med. Jan KOWALSKI
Dr hab. n. med. Lidia POSTEK-STEFANŚKA

SENACKA KOMISJA DS. WYDAWNICTW

Przewodniczący: Prof. dr hab. Władysław GRZESZCZAK
Członkowie: Prof. zw. dr hab. Ryszard BRUS
Prof. dr hab. Ewa BUSZMAN
Prof. dr hab. Zofia DZIERŻEWICZ
Prof. dr hab. Janusz SKALSKI
Dr hab. n. med. Ewa KARPEL, prof. nadzw. ŚAM
Dr hab. n. med. Damian KUSZ, prof. nadzw. ŚAM
Dr n. hum. Jerzy DYRDA

KOMISJA DYSCYPLINARNA DLA NAUCZYCIELI AKADEMICKICH

Przewodniczący: Prof. dr hab. Ewa SZAFLARSKA-STOJKO
Członkowie: Prof. dr hab. Janusz BOHOSIEWICZ
Prof. dr hab. Grzegorz NAMYSŁOWSKI
Prof. dr hab. Andrzej PLECH
Dr hab. n. med. Stefan BARON, prof. nadzw. ŚAM
Dr hab. n. med. Anna SUŁKOWSKA, prof. nadzw. ŚAM
Dr hab. n. med. Ryszard BACHOWSKI
Dr hab. n. med. Jan BARON
Dr hab. n. med. Katarzyna MIZIA-STEĆ

KOMISJA DYSCYPLINARNA DLA STUDENTÓW

Przewodniczący: Prof. dr hab. Antoni DYDUCH
Członkowie: Prof. dr hab. Krzysztof JĘDRZEJKO
Dr hab. n. med. Jerzy ARENDT, prof. nadzw. ŚAM
Dr hab. n. med. Irena KRUPKA-
-MATUSZCZYK, prof. nadzw. ŚAM
Dr hab. n. chem. Krystian PLUTA, prof. nadzw. ŚAM
Dr hab. n. med. Violetta SKRZYPULEC, prof. nadzw. ŚAM

Dr hab. n. med. Ryszard WIADERKIEWICZ, prof. nadzw. ŚAM
Dr hab. n. med. Andrzej WICZKOWSKI, prof. nadzw. ŚAM
Dr hab. n. med. Jadwiga JOŚKO
Dr hab. n. przyr. Ewa MARCHWIŃSKA-WYRWAŁ
Lek. Zygmunt MACKIEWICZ (Studium Doktoranckie)
Mgr Agnieszka WIĘCŁAWSKA (Studium Doktoranckie)
studentka Małgorzata EICHHOF
student Piotr GOŚCINIEWICZ
student Jakub KAMIŃSKI
student Wojciech SOCHA
student Krzysztof WALCZAK
student Tomasz ŻABIŃSKI

ODWOŁAWCZA KOMISJA DYSCYPLINARNA DLA STUDENTÓW

Przewodniczący: Dr hab. n. med. Jerzy KOZIELSKI, prof. nadzw. ŚAM
Członkowie: Prof. dr hab. Lech CIERPKA
Prof. dr hab. Marek HARTLEB
Prof. dr hab. Barbara ZUBELEWICZ-SZKODZIŃSKA
Dr hab. n. chem. Alina PYKA, prof. nadzw. ŚAM
Dr hab. n. med. Przemysław JAROSZ-CHOBOT
Dr hab. n. med. Jerzy JARZĄB
Dr hab. n. med. Andrzej MAŁECKI
Dr hab. n. med. Czesław MARCISZ
Dr n. med. Krzysztof WILCZEK
Lek. Robert PARTYKA (Studium Doktoranckie)
Lek. Agnieszka WITKOWSKA (Studium Doktoranckie)
studentka Katarzyna DOBROŁOWICZ
student Przemysław KALMAN
student Łukasz KAWIK
studentka Justyna KLIN
studentka Aleksandra ŁAGODZIŃSKA
studentka Marta MIANOWSKA

KOMISJA STATUTOWA

Przewodniczący: Prof. dr hab. Władysław PIERZCHAŁA
Członkowie: Prof. dr hab. Aleksandra KOCHAŃSKA-DZIUROWICZ
Prof. dr hab. Andrzej MAŚLANKIEWICZ
Prof. dr hab. Stefan POJDA
Prof. dr hab. Artur STOJKO
Dr hab. n. med. Lech KRAWCZYK
Dr n. med. Jan SZEWIECZEK
Dr n. med. Wojciech ŻURAWIŃSKI
Mgr Joanna DUDEK-ŚLĘCZEK
Mgr Paweł MAŁY
Anna POPKIEWICZ
student Jakub KAMIŃSKI

Zadaniem Komisji będzie opracowanie na podstawie „Prawa o szkolnictwie wyższym” Statutu Śląskiej Akademii Medycznej w Katowicach.

UCZELNIANA INAUGURACJA ROKU AKADEMICKIEGO 2005/2006

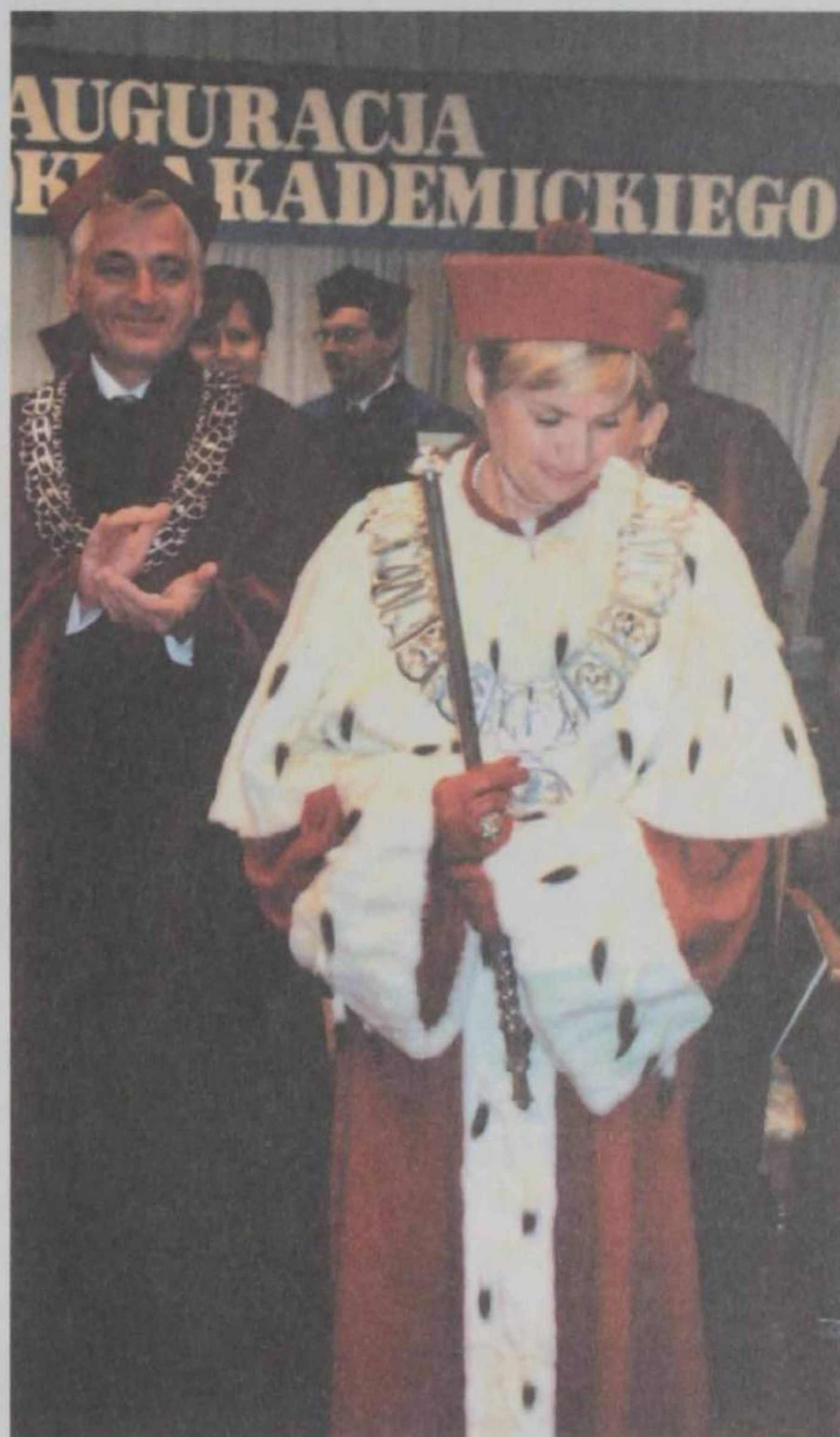
Piątego października 2005 r. Śląska Akademia Medyczna wkroczyła w kolejny rok akademicki. Salę koncertową Górnośląskiego Centrum Kultury w Katowicach, gdzie odbyła się inauguracja, wypełnili – obok Senatu, rad wydziałów oraz studentów ŚAM – zaproszeni goście, m.in.: minister **Zbigniew Podraza** – podsekretarz stanu w Ministerstwie Zdrowia, wojewoda śląski **Lechosław Jarzębski**, prezydenci Katowic, Bytomia i Sosnowca – **Piotr Uszok**, **Krzysztof Wójcik** i **Kazimierz Górski**, wiceprezydent Zabrze **Andrzej Góra**, dyrektorzy wydziałów w urzędach wojewódzkim i marszałkowskim – **Małgorzata Rasalek-Tomczyk** i **Ewa Kolonko**, dyrektor śląskiego oddziału NFZ **Marek Piekarski**, a także dyrektorzy szpitali klinicznych i zakładów opieki zdrowotnej, w których funkcjonują oddziały kliniczne.

Środowisko uczelni śląskich reprezentowali rektorzy: prof. dr hab. **Janusz Janeczek** (Uniwersytet Śląski), prof. dr hab. inż. **Wojciech Zieliński** (Politechnika Śląska), prof. dr hab. **Florian Kuźnik** (Akademia Ekonomiczna), prof. **Marian Oslisło** (Akademia Sztuk Pięknych), prof. dr **Jerzy Kopel** (Wyższa Szkoła Zarządzania i Marketingu), prof. dr hab. **Krzysztof Szaflarski** (Górnośląska Wyższa Szkoła Handlowa), dr **Mirosław Wójcik** (Górnośląska Wyższa Szkoła Pedagogiczna), o. dr **Witold Sztyka** (Wyższe Seminarium Duchowne Prowincji Wniebowzięcia NMP); prorektorzy: prof. **Alina Gruszka** (Akademia Muzyczna), prof. dr hab. **Zygmunt Przybycin** (Wyższa Szkoła Bankowa), dr **Jadwiga Giertycka** (Śląska Wyższa Szkoła Zarządzania); insp. **Marek Zawartka** (Komendant Szkoły Policji) oraz dziekani: prof. dr hab. **Andrzej Markiewicz** (Akademia Wychowania Fizycznego), prof. dr **Jerzy Rusek** (Wyższa Szkoła Zarządzania Marketingowego i Języków Obcych), dr **Grażyna Rzeszotarska** (Wyższa Szkoła Zarządzania i Nauk Społecznych).

Spośród doktorów honoris causa naszej uczelni w inauguracji uczestniczyli prof. dr hab. **Zygmunt Górka** oraz prof. zw. dr hab. dr h.c. multi. **Franciszek Kokot**.

Tegoroczna inauguracja – 58. w historii uczelni, a jednocześnie pierwsza w kadencji nowo wybranych władz rektorskich i dziekańskich – rozpoczęła się odczytaniem protokołu z wyboru rektora oraz wręczeniem przez przewodniczącą Uczelnianej Komisji Wyborczej, prof. dr hab. **Aleksandrę Kochańską-Dziurawicz**, symbolicznych insygniów władzy – łańcucha, berła i pierścienia – obejmującej urząd rektorski prof. dr hab. **Ewy Maleckiej-Tenderze**.

Kolejnym punktem inauguracji było przemówienie JM Rektor **Ewy Maleckiej-Tendery**, po którym nastąpiła immatrykulacja przedstawicieli studentów I roku, przeprowadzona przez prorektora ds. studiów i studentów – prof.



JM Rektor Ewa Malecka-Tendera.

Fot. Paweł Bojko



Immatrykulację prowadziła prorektor ds. studiów i studentów, prof. dr hab. Wanda Romaniuk.

Fot. Paweł Bojko

UCZELNIANA INAUGURACJA ROKU AKADEMICKIEGO 2005/2006



Pożegnanie Profesorów odchodzących na emeryturę.

Od prawej prof. prof.: Andrzej Nowak, Zbigniew Gonciarz, Marian Pardela, Janusz Konecki, Zofia Kazibutowska-Zarańska, Władysław Wardas, Bronisława Koraszewska-Matuszewska, Antoni Podwiński.

Fot. Paweł Bojko



Wręczenie okolicznościowych dyplomów lekarskich absolwentom ŚAM z 1955 roku.

Fot. Paweł Bojko

dr hab. **Wandę Romaniuk**, oraz dziekanów poszczególnych wydziałów. W imieniu społeczności studenckiej nowo przyjętych powitał **Jakub Kamiński**,

przewodniczący Samorządu Studenckiego.

Podobnie jak w dwóch poprzednich latach, w programie inauguracji ujęto

również uroczyste odnowienie dyplomu lekarza po 50 latach. Rektor ŚAM wręczyła okolicznościowe dyplomy blisko 200-osobowej grupie absolwentów medycyny i stomatologii z roku 1955, wspólnie powtórzono też przyrzeczenie dochowania wierności złożonej wtedy Przysiędze Hipokratesa. „Głosem pokolenia” było wystąpienie prof. dr. hab. **Andrzeja Bętkowskiego**, ówczesnego starosty roku, który dziękując za możliwość spotkania z Alma Mater nawiązał do czasu studiów i postaci wielu profesorów utrwalonych nie tylko w historii uczelni i dorobku nauk medycznych, ale także – dla Jubilatów zaś przede wszystkim – zapisanych we wdzięcznej pamięci.

Inauguracja roku akademickiego jest tradycyjnie momentem pożegnania pracowników kończących pracę zawodową oraz okazją do uhonorowania osób szczególnie zasłużonych. Odchodzący na emeryturę profesorowie otrzymali rektorskie listy gratulacyjne oraz albumy. Wysokie odznaczenia państwowe i resortowe, a także dyplomy indywidualnych oraz zespołowych nagród Ministra Zdrowia za osiągnięcia naukowe wręczył wyróżnionym minister **Zbigniew Podraza** (nazwiska profesorów odchodzących na emeryturę oraz osób wyróżnionych orderami i medalami oraz nagrodami Ministra Zdrowia podajemy na str. 27, 28). Podziękowanie w imieniu odznaczonych złożył prof. dr. hab. **Andrzej Nowak**, zaś w imieniu emerytowanych – prof. dr. hab. **Zbigniew Gonciarz**.

Trzeba także wspomnieć o przyznanych przez Ministra Zdrowia stypendiach dla najlepszych studentów. Użytkali je **Tadeusz Osadnik** z Wydziału Lekarskiego w Zabrze oraz **Lech Rogulski** z Wydziału Lekarskiego w Katowicach.

Tradycyjne życzenia *Quod felix faustum fortunatumque sit!* oraz *Gaudeamus*, poprzedził pierwszy w nowym roku akademickim wykład wygłoszony przez prof. dr. hab. **Lecha Połońskiego**, kierownika zabrzańskiej Katedry i Oddziału Klinicznego Kardiologii ŚAM. Temat wykładu stanowiły osiągnięcia kardiologii, a ściślej dokonania w zakresie diagnostyki, terapii oraz profilaktyki choroby wieńcowej. (T.B.)

UCZELNIANA INAUGURACJA ROKU AKADEMICKIEGO 2005/2006

PROBLEMY, TRUDNOŚCI ORAZ PERSPEKTYWY
I KIERUNKI ROZWOJU ŚLĄSKIEJ AKADEMII MEDYCZNEJ

Przemówienie inauguracyjne JM Rektor prof. dr hab. Ewy Małeckiej-Tendery

Dostojni Goście
Wysoki Senacie
Szanowne Rady Wydziałów
Drodzy Studenci

Każda inauguracja roku akademickiego stanowi okazję do przedstawienia osiągnięć uczelni w roku minionym. Skłania jednak także, zwłaszcza w obliczu wyboru nowych władz, do zwrócenia uwagi na najważniejsze problemy, trudności oraz perspektywy i kierunki rozwoju. W odniesieniu do naszej Alma Mater tradycyjnie mieszczą się one w trzech podstawowych obszarach: dydaktycznym, naukowym i działalności usługowo-leczniczej.

Działalność dydaktyczną Śląskiej Akademii Medycznej w roku akademickim 2004/2005 na wszystkich latach i kierunkach studiów prowadziła kadra dydaktyczno-naukowa licząca 1518 nauczycieli akademickich, w tym 98 profesorów tytularnych, 49 profesorów nadzwyczajnych ŚAM oraz 84 doktorów habilitowanych.

Pozytywne oceny jakości kształcenia Państwowej Komisji Akredytacyjnej, oprócz dwóch wydziałów lekarskich, uzyskały w tym roku kierunki: lekarsko-dentystyczny, farmaceutyczny i zdrowia publicznego, spełniając wymagania kadrowe, programowe oraz organizacyjne do prowadzenia studiów zawodowych i magisterskich.

Godna odnotowania jest aktywna działalność Samorządu Studenckiego oraz Studenckiego Towarzystwa Naukowego, liczącego 107 kół zrzeszających ponad 1000 studentów. Studenckie Towarzystwo Naukowe zorganizowało m.in. 7. Międzynarodowe Sympozjum Studentów i Młodych Lekarzy z Zakresu Chirurgii i Innych Specjalności Zabiegowych, w którym wzięło udział 103 uczestników z Polski, Białorusi, Ukrainy, Rosji, Mołdawii i Niemiec, a także 3. Ogólnopolską i 44. Międzywydziałową Konferencję Naukową Studentów Akademii Medycznych.

Aktywność naukowa i organizacyjna naszych studentów została zauważona poza Uczelnią, czego przejawem są nagrody w konkursach Primus Inter Pares oraz Primus Ekspert 2005 dla studentów wydziałów lekarskich. Laureatami, którzy zakwalifikowali się do etapu ogólnopolskiego, byli m.in.: **Anita Granatowska**, **Michał Mazurek** i **Justyna Nowakowska** z Wydziału Lekarskiego w Zabrzu oraz **Łukasz Liszka** z Wydziału Lekarskiego w Katowicach. Dodatkowym dowodem uznania poziomu kształcenia jest również uzyskanie przez naszych studentów stypendiów Ministra Zdrowia.

Na szczególne podkreślenie zasługuje fakt, iż podczas pierwszej edycji Lekarskiego Egzaminu Państwowego absolwenci katowickiego Wydziału Lekarskiego zajęli pierwsze miejsce w rankingu polskich uczelni medycznych. Indywidualnie najlepszy wynik w kraju uzyskała lekarz **Elżbieta Meszyńska** – absolwentka tegoż Wydziału.

Od października 2004 roku rozpoczęto wdrażanie nowego systemu pomocy materialnej dla studentów oraz systemu pożyczek i kredytów studenckich.

Rekrutacja na studia w roku akademickim 2005/2006 była pierwszą, w której startowali kandydaci legitymujący się zarówno starą, jak i nową maturą. Podobna sytuacja czeka nas w latach następnych, choć procent kandydatów ze starą maturą będzie się stale zmniejszał. Władze uczelni zamierzają podjąć działania zmierzające do optymalizacji kryteriów naboru na wszystkie kierunki studiów w najbliższych latach.

W nadchodzącym roku akademickim łącznie na pięciu wydziałach uczelni w trybie stacjonarnym będą kształcić się 5474 osoby, w tym:

- w Katowicach: 1156 na Wydziale Lekarskim oraz 1141 na Wydziale Opieki Zdrowotnej,
- w Zabrzu: 792 na Wydziale Lekarskim oraz 429 na Oddziale Stomatologicznym,



Od lewej prorektorzy ŚAM: ds. szkolenia podyplomowego – dr hab. Przemysław Jałowiecki, prof. nadzw. ŚAM; ds. integracji z Unią Europejską i współpracy z zagranicą – dr hab. Maciej Sosnowski; ds. klinicznych – prof. dr hab. Krystyna Pierzchała; ds. nauki – prof. dr hab. Jan Zejda; ds. studiów i studentów – prof. dr hab. Wanda Romaniuk. Fot. Paweł Bojko

UCZELNIANA INAUGURACJA ROKU AKADEMICKIEGO 2005/2006

Przemówienie inauguracyjne JM Rektor prof. dr hab. Ewy Małeckiej-Tendery

- w Sosnowcu: 1476 na Wydziale Farmaceutycznym i Oddziale Medycyny Laboratoryjnej,
- w Bytomiu: 480 na Wydziale Zdrowia Publicznego.

Ogółem na pierwszym roku studiów edukację rozpoczną 1394 osoby, z czego:

- w Katowicach 207 na kierunku lekarskim oraz 420 na kierunkach prowadzonych przez Wydział Opieki Zdrowotnej (pielęgniarstwo, położnictwo i fizjoterapia),
- w Zabrzu 127 na kierunku lekarskim i 80 na stomatologii,
- w Sosnowcu 390 łącznie na farmacji, analityce medycznej, kosmetologii, biotechnologii oraz informatyce w specjalności bioinformatyka,
- w Bytomiu 170 na kierunku zdrowie publiczne w specjalnościach: ratownictwo medyczne, dietetyka i zdrowie publiczne.

W całej uczelni na studiach niestacjonarnych kształcić się będzie w bieżącym roku 791 osób, w tym 362 na pierwszym roku.

Wydział Lekarski w Katowicach prowadzi również lekarskie studia anglojęzyczne, na których obecnie kształcić się będzie 313 studentów, w tym 124 na pierwszym roku.

W ramach szkolenia podyplomowego Śląska Akademia Medyczna zorganizowała w minionym roku 121 kursów obligatoryjnych, wymaganych do specjalizacji lekarzy i lekarzy stomatologów. W ramach trzech działających w Akademii studiów doktoranckich kształcą się 142 osoby w trybie stacjonarnym oraz 26 w trybie niestacjonarnym. Nowa ustawa „Prawo o szkolnictwie wyższym” niesie ze sobą konieczność przeprowadzenia głębokiej reformy tych studiów w naszej Uczelni. Poza rozwojem kształcenia w ramach studiów doktoranckich Władze Uczelni zamierzają w zakresie kształcenia podyplomowego kontynuować realizację obowiązkowych kursów do specjalizacji, a także istotnie rozszerzać ofertę tematyczną i programową oraz poprawiać jakość odpłatnych kursów

doskonalących. Korzystne zmiany w tym zakresie mogą stać się bardziej realne poprzez zdecydowaną intensyfikację współpracy z Okręgową Izbą Lekarską w Katowicach oraz Śląskim Centrum Zdrowia Publicznego.

Szanowni Państwo

W Śląskiej Akademii Medycznej prowadzone są badania naukowe w dziedzinie nauk medycznych, biologicznych i farmaceutycznych.

W 2004 roku budżet przekazany przez Ministerstwo Nauki i Informatyzacji przeznaczono na realizację 291 badań statutowych i 506 badań własnych. W ramach działalności statutowej rozdysponowano kwotę blisko 8 mln złotych, przeznaczając 51% tej dotacji na bezpośrednie finansowanie projektów naukowych. Całkowite przekazanie tych środków na działalność naukowo-badawczą okazało się niemożliwe ze względu na inne bieżące i zaległe zobowiązania Uczelni, także wobec pracowników. Problem ten dotyczył również badań własnych, na które otrzymano dotację w wysokości około 3 mln złotych.

Z podobnych przyczyn Władze poprzedniej kadencji uznały za niemożliwe regularne i wystarczające finansowanie innych, wpisanych w zakres dotacji budżetowej zadań, w tym m.in. inwestycji służących potrzebom rozwoju nauki, działalności wspomagającej badania i wydawnictwa oraz rozbudowę infrastruktury informatycznej. Część dotacji przeznaczono na dofinansowanie funduszu płac pracowników naukowo-technicznych.

Na tle skomplikowanej sytuacji finansowania nauki, skutkującej także trudnymi decyzjami w nadchodzącym roku akademickim, godna podkreślenia jest aktywność zespołów naszej Uczelni w pozyskiwaniu niezależnych od dotacji źródeł finansowania badań naukowych. W minionym roku realizowano 93 projekty badawcze finansowane dzięki wygraniu konkursów Ministerstwa Nauki i Informatyzacji (dawniej Komitetu Badań Naukowych), na łączną kwotę 7 450

748 złotych. Wśród nich znalazło się 28 grantów celowych lub zamawianych, 49 własnych i 16 promotorskich.

Wynik finansowy skutecznych starań w tym zakresie przekonuje, że jest to cenny, a z czasem zapewne dominujący, sposób finansowania nauki. W ostatnich 5 konkursach liczba zgłoszeń kształtowała się na poziomie 30–40 projektów, przy skuteczności starań w granicach 15–30%. Taka działalność zespołów będzie aktywnie wspierana, także poprzez dostosowanie sposobu obsługi na etapie przygotowania i realizacji programów badawczych, w ramach nowych zadań nadzorowanych przez Biuro Nauki.

Mimo niedostatecznego finansowania potrzeb związanych z naukową aktywnością ŚAM, wymiar i wartość dorobku naukowego stawia jej kadre naukowo-badawczą w korzystnym świetle, także na tle danych reprezentujących inne krajowe uczelnie medyczne.

W 2004 roku pracownicy naszej Uczelni opublikowali 4086 prac, o 5% więcej niż rok wcześniej. Liczba publikacji polskich wzrosła o 13% z poziomu 2912 do 3298. Zmalała wprowadzić liczbę recenzowanych publikacji zagranicznych, z 973 do 788, ale utrzymany został ich dobry poziom. Odzwierciedla to sumaryczny współczynnik oddziaływania w skali *Impact Factor* na poziomie 572 pkt, wyższy w stosunku do roku poprzedniego o 4%. Sumaryczna wartość współczynnika oddziaływania wszystkich publikacji pracowników ŚAM wyniosła w minionym roku 1819 pkt w skali IF oraz 17 507 w skali KBN, co oznacza wzrost w porównaniu z poprzednim rokiem o odpowiednio 15% i 11%.

Przytoczone dane są obiektywnym miernikiem potencjału naukowego naszego środowiska. Warto nadmienić, że ich uzyskanie było możliwe dzięki przygotowanemu przez Bibliotekę Główną warsztatowi służącemu procedurom związanym z wymaganą przez Ministerstwo Nauki i Informatyzacji oceną parametryczną jednostek naukowych. Ważne dla całego środowiska znaczenie ma bieżące rejestrowa-

UCZELNIANA INAUGURACJA ROKU AKADEMICKIEGO 2005/2006

nie publikowanego dorobku dzięki prowadzonym przez Dział Bibliografii i Bibliometrii bazom *Cytowania publikacji pracowników Śląskiej Akademii Medycznej* oraz *Bibliografia publikacji pracowników Śląskiej Akademii Medycznej*.

Optymalne wykorzystanie potencjału naukowego Uczelni jest niekwestionowanym priorytetem dla Władz obecnej kadencji. Zadanie to przypada na okres modyfikacji systemu finansowania nauki w Polsce i wdrażania nowej polityki naukowej. Tym bardziej niezbędne jest wprowadzenie w Uczelni sprawnego systemu zarządzania działalnością naukową, z zachowaniem kanonu konkurencyjności i przejrzystości decyzji, przy jednoczesnym stworzeniu ułatwień w przygotowaniu i realizacji badań finansowanych ze środków zewnętrznych.

Szanowni Państwo

Lata kadencji nowych władz Uczelni mają stanowić w naszych zamierzeniach okres wzmożonej aktywności w obszarze współpracy międzynarodowej. Dzięki staraniom prorektora ds. integracji z Unią Europejską oraz Biura Współpracy Międzynarodowej w ubiegłej kadencji udało się wszcząć procesy integracji w zakresie współuczestnictwa w Europejskim Obszarze Badawczym oraz aktywnego udziału w programie wymiany studentów Socrates/Erasmus poprzez uzyskanie tzw. Karty Uniwersytetu Erasmus. Działania te umożliwiły w rozpoczynającym się roku akademickim wyjazd 25 studentów naszej Akademii w celu kontynuacji studiów na uczelniach zagranicznych, a także przyjęcie 9 studentów z uczelni partnerskich.

Na wydziałach Śląskiej Akademii Medycznej wprowadzono European Credit Transfer System, będący niezbędnym warunkiem realizacji międzynarodowej wymiany studentów. Staraniem Biura Współpracy Międzynarodowej w marcu bieżącego roku odbyło się spotkanie promujące tzw. Proces Boloński, które Krajowa Agencja Programu Socrates/Erasmus uznała za największe wydarzenie tego typu w Polsce.

Liczne umowy dwustronne z uniwersytetami medycznymi, szczególnie z kra-

jów Europy Środkowo-Wschodniej: Rosji, Ukrainy, Węgier, Rumunii, Czech, Słowacji i Estonii, uczyniły z naszej Uczelni atrakcyjnego partnera współpracy i wymiany międzynarodowej.

W rozpoczynającym się nowym roku akademickim obszar aktywności władz uczelni będzie ulegał dalszemu poszerzeniu, a inwestowanie w czynne formy współpracy międzynarodowej będzie jednym z priorytetów działań Władz Rektorskich i Dziekańskich. Ich dążenia zmierzać będą do rozszerzenia oferty stypendialnej dla studentów i pracowników naukowych Akademii na wysoko rozwinięte kraje Europy Zachodniej. Niezbędne w tym zakresie wydaje się sformalizowanie współpracy, którą od wielu lat prowadzą poszczególne katedry i kliniki. Wyrażam głębokie przekonanie, że Władze Uczelni będą mogły przy tym liczyć na przychyłność i pomoc samodzielnych pracowników naukowych, będących autorytetami w swoich dziedzinach.

Przewidywane zwiększenie funduszy Unii Europejskiej na rozwój nauki stanowi największą szansę, a jednocześnie wyzwanie dla Władz Akademii. Dopełnimy wszelkich starań, aby szanse te maksymalnie wykorzystać. Mogę zadeklarować daleko idącą przychyłność i pomoc Władz Uczelni w przygotowywaniu i realizacji umów z partnerami zagranicznymi i polskimi.

Teraźniejsze uwarunkowania rozwoju Uczelni związane są ponadto z indywidualną aktywnością członków naszej społeczności, szczególnie w działach nauk aplikowalnych. Praktyczne zastosowanie odkryć nauk podstawowych i medycyny klinicznej, zwłaszcza znajdujące zwieńczenie w uzyskaniu patentów i wdrożeń, a także współpracy z przemysłem rodzimym i obcym, będzie stanowiło nie tylko jedno z podstawowych kryteriów oceny jednostek organizacyjnych Akademii, lecz także kluczowy wskaźnik w staraniach o finansowe wsparcie podejmowanych działań.

Władze Śląskiej Akademii Medycznej dostrzegają szczególne znaczenie informatyzacji dla rozwoju Uczelni. Trudności finansowe nie mogą być prze-

szkodą dla kontynuowania prac w tym zakresie.

Szanowni Państwo

Działalność lecznicza Śląskiej Akademii Medycznej realizowana jest poprzez kliniki 7 szpitali klinicznych oraz oddziały kliniczne zlokalizowane w 10 innych zakładach opieki zdrowotnej. W 2004 roku szpitale kliniczne Śląskiej Akademii Medycznej przyjęły 116 tys. chorych w leczeniu stacjonarnym i udzieliły około pół miliona porad w leczeniu ambulatoryjnym. Jednak nie liczba, lecz najwyższa jakość świadczonych usług medycznych jest głównym powodem satysfakcji i dumy naszej społeczności. Potwierdzają ją wyniki ogólnopolskich rankingów ogłaszanych w dziennikach i periodykach.

Za najlepszy w kraju ośrodek w zakresie neurochirurgii uznano Klinikę Neurochirurgii CSK w Katowicach Ligocie, w zakresie chirurgii wysokospecjalistycznej – Klinikę Chirurgii Przewodu Pokarmowego CSK w Katowicach Ligocie, a w zakresie kardiologii i kardiologii – kliniki kardiologii i kardiologii Szpitala Klinicznego nr 7 w Katowicach Ochojcu; blok operacyjny klinik kardiologii tego ośrodka swoim standardem i wyposażeniem odpowiada obecnie najlepszym salom operacyjnym na świecie. W zakresie innych specjalności listę wiodących ośrodków w kraju uzupełniają I Klinika Położnictwa i Ginekologii CSK w Katowicach Ligocie oraz Klinika Okulistyki w Katowicach.

Kliniki i oddziały kliniczne ŚAM uczestniczą w licznych międzynarodowych badaniach klinicznych, ogólnopolskich rejestrach wybranych jednostek i zespołów chorobowych, realizują narodowe programy leczenia i profilaktyki ostrych zespołów wieńcowych, wczesnego leczenia udaru mózgu i zwalczania chorób nowotworowych.

Przykładowo, niezmiennie od ćwierćwiecza Klinika Hematologii ŚAM pod kierunkiem prof. dr. hab. **Jerzego Hołowieckiego** pozostaje ośrodkiem koordynującym Polskiej Grupy ds. Leczenia Białaczek u Dorosłych. Szpital Kliniczny im. Prof. Stanisława Szyszko

UCZELNIANA INAUGURACJA ROKU AKADEMICKIEGO 2005/2006

Przemówienie inauguracyjne JM Rektor prof. dr hab. Ewy Małeckiej-Tendery – dokończenie

w Zabrze został ponownie wytypowany przez Ministerstwo Zdrowia do realizacji Narodowego Programu Profilaktyki i Leczenia Chorób Układu Sercowo-Naczyniowego w zakresie leczenia trombotycznego; jednocześnie jako jeden z trzech szpitali w Polsce uzyskał możliwość realizacji II etapu Narodowego Programu Zwalczania Chorób Nowotworowych w zakresie wdrażania programu kontroli jakości w diagnostyce białaczek u dzieci. Katedra i Oddział Kliniczny Ortopedii w Sosnowcu może poszczycić się realizowaniem w ramach grantu Unii Europejskiej prac dotyczących konstrukcji narzędzi wykorzystywanych podczas alloplastyki stawu biodrowego. Katedra i Oddział Kliniczny Położnictwa i Ginekologii w Bytomiu zorganizowały Poradnię Genetyczną Patologii Ciąży oraz prowadzą przesiewowe badania wad płodu u ciężarnych z całego województwa. Klinika Chorób Wewnętrznych, Angiologii i Medycyny Fizykalnej w Bytomiu uzyskała nagrodę Ministra Zdrowia i Opieki Społecznej za prace dotyczące diagnostyki i terapii chorób nowotworowych metodą fotodynamiczną. Śląskie Centrum Chorób Serca wprowadziło ogólnopolski rejestr ostrych zespołów wieńcowych, a w Klinice Kardiologii tego ośrodka wykonano z sukcesem 5 kolejnych transplantacji płuc.

Uznanie dla najwyższego poziomu klinicznego i naukowego jednostek naszej Uczelni potwierdza uzyskanie licznych nagród i wyróżnień. Wśród nich za szczególnie zaszczytne uznać należy honorowy doktorat Akademii Medycznej we Wrocławiu oraz nagrodę Polskiej Akademii Nauk im. Jędrzeja Śniadeckiego przyznane profesorowi **Andrzejowi Nowakowi** – kierownikowi Kliniki Gastroenterologii ŚAM, byłemu prezesowi European Society of Gastrointestinal Endoscopy.

Liczne grono profesorów naszej Uczelni – kierowników klinik, oddziałów klinicznych, katedr i zakładów – cieszy się uznaniem w gremiach specjalistycznych, co znajduje wyraz w ich wyborze na prezesów towarzystw na-

ukowych międzynarodowych i krajowych. W 2004 roku urzędującymi prezesami zostali m.in. profesorowie: **Michał Tendera** w European Society of Cardiology, **Władysław Pierzchała** w Polskim Towarzystwie Ftizjopneumologicznym i **Grzegorz Opala** w Polskim Towarzystwie Neurologicznym. Lista wyróżnień, nagród, honorowych tytułów i odznaczeń uzyskanych przez wybitnych przedstawicieli nauk podstawowych i medycyny klinicznej jest zbyt długa, by móc ją zaprezentować w całości.

Drodzy Absolwenci

Kiedy przed pięćdziesięciu laty rozpoczynali Państwo studia, nasza Akademia znacznie różniła się od tej, która dzisiaj ma zaszczyt Was gościć. Niezmienne jednak pozostaje miejscem zdobywania wiedzy, rozwoju i kształtowania moralno-etycznej postawy przyszłych lekarzy, magistrów oraz absolwentów studiów zawodowych. Z perspektywy półwiecza szczególnie wyraźnie widoczne są Państwa dokonania zawodowe, dorobek naukowy, sukcesy organizatorskie, a nade wszystko pełne poświęcenia zaangażowanie w ratowanie ludzkiego życia i zdrowia. Wszystkie te cechy czynią z Państwa wzór dla obecnych i przyszłych pokoleń studentów i absolwentów naszej Uczelni. Pragnę Państwu za to najserdeczniej podziękować i życzyć dużo zdrowia i dalszych osiągnięć w aktywności zawodowej, a także pomyślności w życiu osobistym.

Drodzy Studenci

Wasze dobro, warunki i możliwości zdobywania i egzekwowania wiedzy stanowić będą pierwszoplanowe kryterium oceny jednostek Akademii i wyjściowy wskaźnik autentyczności naszej Alma Mater. W tym zakresie Władze Rektorskie i Dziekańskie będą wykazywały szczególną dbałość, a także wrażliwość i troskę o traktowanie studentów z należytą godnością i poszanowaniem.

Szanowni Państwo

Działalność Śląskiej Akademii Medycznej jako medycznej szkoły wyższej narzuca Władzom Uczelni, a także Kie-

rownikom jednostek, szczególną dbałość o najwyższe wartości moralne. Uczciwość w badaniach klinicznych, których bodźcem powinny być wyłącznie dobro chorego oraz dociekliwość i wnikliwość badacza, stanowić będzie nadal główne kryterium akceptacji. Szczególną rolę spełnia w tym procesie Komisja Bioetyczna poprzez wydawanie bezstronnej i niezależnej oceny prac badawczych.

Szanowni Państwo

W tak ważnym w życiu społeczności akademickiej dniu, jakim jest inauguracja kolejnego roku akademickiego, nie sposób, niestety, pominąć milczeniem spraw dla naszej Alma Mater trudnych. Do najważniejszych należą: rozstrzygnięcie kwestii kontynuacji bądź zaprzestania budowy Akademickiego Centrum Medycznego oraz rozwiązanie narastających zobowiązań tak wobec wierzycieli zewnętrznych, jak i pracowników. W obliczu publicznej dyskusji medialnej o finansach Akademii i krytyki niektórych decyzji niezmiernie ważne jest zaproponowanie trafnych rozstrzygnięć, tak aby w zbiorowej świadomości nie zostały zarejestrowane wyłącznie deklaracje i obietnice.

Dostojni Goście

Wysoki Senacie

Szanowne Rady Wydziałów

Drodzy Studenci

Dochowanie wierności przysiędze Hipokratesa, dbałość o staranne i kompetentne wykształcenie kolejnych roczników studentów oraz troska o dobre imię Śląskiej Akademii Medycznej, to – obok pokonywania trudności finansowych naszej Uczelni – fundamentalne przesłanki i cele nowych Władz Uczelni. Głęboka wiara w ich osiągnięcie będzie głównym motorem naszych działań. Wymaga ona jednak wsparcia całej społeczności akademickiej oraz pozytywnego działania i aktywności naszej Wspólnoty dla dobra Akademii.

Wierzę, że inaugurowany dzisiaj nowy rok akademicki będzie pierwszym od wielu lat, w którym cele te staną się ponownie bliskie.

UCZELNIANA INAUGURACJA ROKU AKADEMICKIEGO 2005/2006

KARDIOLOGIA W CZORAJ I DZIŚ

Wykład prof. dr. hab. Lecha Polońskiego, wygłoszony na inauguracji roku akademickiego 2005/2006

Jej Magnificencjo Pani Rektor

Wysoki Senacie

Wysokie Rady Wydziałów

Dostojni Goście

Bardzo dziękuję za zaproszenie do wygłoszenia wykładu dla tak szacownego grona słuchaczy. Ograniczony czas nie pozwala mi na zaprezentowanie osiągnięć całej kardiologii, proponuję więc przegląd dokonań przede wszystkim z zakresu leczenia choroby wieńcowej, bowiem właśnie w tej dziedzinie najpełniej widać fantastyczny postęp w diagnostyce i terapii, przekładający się na poprawę zarówno czasu przeżycia, jak i komfortu życia chorych. Pragnę przy tym wykazać, że:

- możliwości współczesnej kardiologii, zwłaszcza w leczeniu ostrych zespołów wieńcowych, są bardzo duże;
- współczesne osiągnięcia są wynikiem pracy wielu pokoleń lekarzy, wśród których polscy lekarze odgrywali niepoślednią rolę;
- przyszłość należy do profilaktyki – dalsza poprawa wyników leczenia przez doskonalenie metod interwencyjnych nie będzie już tak spektakularna jak dotychczas.

Za jednego z prekursorów kardiologii można uznać działającego na ziemiach polskich **Tomasza z Wrocławia**, tytularnego biskupa Sarepty (1297–1378). Studiował na najlepszych uczelniach europejskich – w Padwie, Salerno, Bolonii i Montpellier. Zdobył wielki rozgłos wykładając w Paryżu, Montpellier i Oxfordzie. O jego wiedzy i sławie może świadczyć fakt, że był lekarzem papieża Jana XXII, królów czeskich – Jana Luksemburczyka i Karola IV, oraz księcia Henryka VI. Był pierwszym polskim medykiem zajmującym się sercem. W rozprawie *De syncopi et debilitate cordis* zawarł rozważania na temat związku kołatania serca z omdleniami – pierwsze tego typu opracowanie na świecie, wyprzedzające – co trzeba podkreślić – o ponad trzy wieki obserwacje **Morgagniego-Adamsa-Stokesa** dotyczące zależno-

ści między omdleniami a zaburzeniami pracy serca. We wspomnianym opracowaniu biskup Tomasz sugeruje, że powodem chorób serca jest nierównowaga między materią zimną i materią gorącą. Przy niewielkiej dozie dobrej woli można się doszukać analogii do często współcześnie analizowanego bilansu tlenowego w mięśniu sercowym. Intrygujące są również zalecenia Tomasza odnośnie do stosowania przewiązek na kończynach, co dowodzi zauważenia roli sterowania dystrybucją krwi w zapaści.

Przez cztery kolejne stulecia nie wydarzyło się w polskiej kardiologii nic wielkiego. Dopiero w roku 1812 **Józef Chrzczonowicz** przedstawia w Wilnie rozprawę doktorską *De angore pectoris* – pierwsze polskie opracowanie naukowe na temat choroby wieńcowej. Osiem lat później – w roku 1820 – nieco obszerniejszy doktorat na ten sam temat broni w Krakowie **Jan Cenner**. Trzeba przypomnieć, że pionierski w świecie opis choroby wieńcowej był dziełem **Williama Heberdena**, lekarza angielskiego, który po raz pierwszy, w wydanym

w 1772 roku dziele *Commentarii de Morborum Historia et Curatione*, użył stosowanej do dziś nazwy *angina pectoris*. Niewątpliwą zasługą Jana Cennera było także wprowadzenie do lecznictwa wielu preparatów, które i w obecnych czasach możemy uznać za skuteczne. Są to m.in. opium, dzięgiel (roślina mająca właściwości blokowania kanałów wapniowych), magnezja palona (działanie antyarytmiczne) czy liście naparstnicy.

Wielkim wydarzeniem w dziejach medycyny był pierwszy przyżyciowy opis zawału serca opublikowany w 1878 roku przez Austriaka **Adama Hamera**. Osiągnięcie to już po 9 latach – w roku 1887 – powtarza **Edward Sas Korczyński**, rozpoznając przyżyciowo „zator tętnicy wieńcowej serca” i, co więcej, podając jego anatomiczną lokalizację potwierdzoną następnie w badaniu sekcyjnym. Był to drugi na świecie opis przypadku zawału serca rozpoznanego za życia.

Gwałtowny postęp najpierw w diagnostyce, a potem w terapii choroby wieńcowej nastąpił w latach czterdziestych i pięćdziesiątych XX wieku. Trze-



Prof. dr hab. Lech Poloński.

Fot. Paweł Bojko

UCZELNIANA INAUGURACJA ROKU AKADEMICKIEGO 2005/2006

Wykład prof. dr. hab. Lecha Polońskiego, wygłoszony na inauguracji roku akademickiego 2005/2006

ba jednak zacząć od wcześniejszych dokonań młodego chirurga, **Wernera Forssmana**, który w Eberswaldzie w roku 1929 wprowadził sobie do prawego przedsionka serca cewnik, pokonał piętro i zrobił sobie zdjęcie rentgenowskie. To odważne doświadczenie otworło drogę do cewnikowania serca. Regularne badania hemodynamiczne oparte na tej metodzie rozpoczęli w 1941 roku **André F. Cournand** oraz **Dickinson W. Richards** na uniwersytecie Columbia i w szpitalu Bellevue w Nowym Jorku. Rejestrowali oni ciśnienia wewnątrzsercowe i rzut serca w warunkach fizjologicznych oraz we wrodzonych i nabytych wadach serca. Cała trójka – **Werner Forssmann**, **André F. Cournand** oraz **Dickinson W. Richards** – otrzymała w 1956 roku Nagrodę Nobla.

W dalszych badaniach nad krążeniem wieńcowym pomógł przypadek, jaki zdarzył się **Masonowi Sonesowi** w trakcie wykonywania aortografii. Cewnik przesunął się w czasie podawania kontrastu do prawej zatoki wieńcowej, wskutek czego została zakontrastowana – po raz pierwszy selektywnie – prawa tętnica wieńcowa. Miało to miejsce w 1958 roku. Kolejnym milowym krokiem było wprowadzenie angioplastyki wieńcowej. Jest to dziełem zespołu **Andreasa Gruentziga** z Zurychu, który w 1977 roku wykonał – ze świetnym efektem – zabieg poszerzenia krytycznie zwężonej tętnicy przedniej zstępującej. Angioplastyka stała się podstawowym narzędziem kardiologów. Jej skuteczność wzrosła jeszcze bardziej po wynalezieniu stentów, szczególnie zaś ich najnowszej generacji – stentów pokrytych lekami antymitotycznymi. Praktycznie wyeliminowało to restenozę, a obszar działań kardiologów znacznie się poszerzył. Stało się to kosztem kardiochirurgii – liczba operacji wprawdzie nie zmalała, ale chorzy kwalifikowani do zabiegów kardiochirurgicznych są pacjentami znacznie wyższego ryzyka, coraz częściej już po przebyciu jednej czy nawet dwóch operacji.

Wymienione osiągnięcia w sposób bardzo istotny zmieniły metody postępowania z chorymi z zawałem serca. Profesor **Witold Orłowski** w końcu lat pięćdziesiątych pisał: „Chory [z zawałem serca] powinien pozostawać w łóżku, unikając wszelkich wysiłków fizycznych i podnieć psychicznych aż do czasu powrotu opadania krwinek do stanu prawidłowego, chociażby czuł się zupełnie dobrze już wcześniej. Należy polecić choremu pozostawanie w łóżku przez co najmniej 6–8 tygodni po ustąpieniu napadu”. Jeszcze na początku lat siedemdziesiątych, gdy zaczynałem z przyjaciółmi lek. **Andrzejem Bochenkiem** (Tak! Miał być kardiologiem!) i lek. **Michałem Tenderą** pracę w klinice kierowanej przez doc. **Adama Wolańskiego**, metody leczenia niewiele odbiegały od cytowanych zaleceń prof. Orłowskiego, nieco tylko rozszerzył się arsenał stosowanych w zawale leków. Dysponowaliśmy wtedy morfiną, eufiliną, chinidyną, diuretykami. Leczenie chorego z zawałem ciągle jednak trwało 5–6 tygodni, a skutki zawału zwykle były tak rozległe, że chory przechodził na rentę. Śmiertelność w zawale przekraczała 50%.

Inwazyjne metody leczenia, których pionierami byli **Sones** i **Gruentzig**, przyniosły wielki postęp także w terapii zawału serca. Wskazaniem do postępowania inwazyjnego są w dniu dzisiejszym wszystkie postaci choroby wieńcowej – stabilna choroba wieńcowa, ostre zespoły wieńcowe bez uniesienia odcinka ST oraz zawał serca z uniesieniem odcinka ST. Zabieg angioplastyki przynosi w tych przypadkach wyraźną poprawę komfortu życia, zaś chorym z ostrymi zespołami wieńcowymi ewidentnie wydłuża okres przeżycia.

Zawał serca jest następstwem uszkodzenia blaszki miażdżycowej i rozwijającego się w miejscu uszkodzenia zakrzepu. Celem terapii jest jak najszybsze udrożnienie zamkniętej tętnicy. Można to osiągnąć za pomocą leczenia trombolitycznego lub – bardziej skutecznie – wykorzystując metody inwazyjne. Z re-

jestru ostrych zespołów wieńcowych wynika, że w zawale serca z uniesieniem ST zastosowanie inwazyjnej metody leczenia redukuje śmiertelność 3–4-krotnie. Z rejestru ostrych zespołów wieńcowych wynika, że śmiertelność w zawale serca z uniesieniem ST w grupie leczonych angioplastyką wynosi 4,8%, podczas gdy w grupie leczonych fibrynolitycznie aż 15,3%.

Ciągle pojawiają się nowe urządzenia do leczenia zawału. Od dwóch lat stosowane są np. systemy do odsysania skrzepiny z tętnicy wieńcowej. Jest także kilka systemów do wyłapywania cząstek uszkodzonej blaszki miażdżycowej. Za wcześniej na jednoznaczną ocenę tych wielu nowych metod w myśl zasady, że „Postęp to znaczy lepsze, a nie tylko nowe” (Lope de Vega).

Czy możliwy jest dalszy postęp w leczeniu choroby wieńcowej? Uważam, że tak, ale już mniej spektakularny i dynamiczny niż dotychczas. Możliwości kardiologii interwencyjnej powoli się wyczerpują, a poprawa rokowania będzie wiązać się z usprawnieniem logistyki. Im bowiem szybciej chory z bólem zawalowym trafi na oddział kardiologii, tym efekty terapii będą lepsze. Skrócenie tego czasu w niewielkim stopniu zależy od kardiologa – największy udział w opóźnieniu leczenia ma sam chory zwlekający z zawiadomieniem pogotowia. Najważniejszym celem jest teraz dotarcie do całego społeczeństwa z informacją o zagrożeniu, jakie powodować może ból za mostkiem, oraz z instrukcją, jak wówczas postępować.

W najbliższej przyszłości należy zintensyfikować działania profilaktyczne. Problem jednak w tym, że ich efekty nie będą natychmiastowe. Trzeba wielkiej cierpliwości i konsekwencji, aby uzyskać pożądane rezultaty. Trudno ponadto przekonać chorego do wieloletnich działań profilaktycznych, znacznie zaś łatwiej do zażycia tabletki czy nawet do poddania się zabiegowi angioplastyki. Trzeba też pamiętać, że działania profilaktyczne są wprawdzie najtańszą, lecz

jednak nie darmową formą leczenia. Ktoś musi ponosić koszty profilaktyki.

Zasady zdrowego postępowania są proste:

Nie pal.

Jeżeli pijesz alkohol, to tylko w umiarkowanych ilościach.

Utrzymuj aktywność fizyczną – 30 minut ruchu codziennie.

W zakresie diety:

- utrzymuj wagę ciała na właściwym poziomie (BMI poniżej 25),
- ogranicz spożycie produktów zawierających kwasy nasycone (nie więcej niż 10% energii z kwasów nasyconych),
- jedz ryby co najmniej raz w tygodniu,
- codziennie zjadaj przynajmniej 400 g jarzyn i owoców,
- ogranicz dzienną konsumpcję soli do nie więcej niż 6 g.

Przestrzeganie tych prostych zaleceń uchroni nas przed korzystaniem z osiągnięć współczesnej kardiologii.

Wnioski

1. Współczesna kardiologia dysponuje wspaniałymi możliwościami poprawy zarówno komfortu życia chorych, jak i rokowania.
2. Osiągnięcia kardiologii to efekt pracy wielu pokoleń kardiologów. Udział w tym postępie mają także Polacy.
3. Kardiologia interwencyjna powoli wyczerpuje swoje możliwości. Postęp w najbliższych latach, choć możliwy, nie będzie tak spektakularny jak dotychczas.
4. Przyszłość należy upatrywać w profilaktyce oraz w opracowaniu metod pozwalających na odpowiednio wcześnieą identyfikację najbardziej zagrożonych chorych.

Dziękuję za uwagę.

Bardzo dziękuję prof. dr. hab. **Januszowi Skalskiemu** za pomoc w opracowaniu części historycznej wykładu.

Prof. dr hab. n. med. **Lech Poloński** jest kierownikiem III Katedry i Oddziału Klinicznego Kardiologii ŚAM w Śląskim Centrum Chorób Serca w Zabrzu oraz konsultantem ds. kardiologii w województwie śląskim.

Z OBRAD SENATU

13 lipca 2005

- Wyrażono zgodę na skierowanie przez rektora do Ministra Zdrowia wniosków o mianowanie:

– prof. dr. hab. **Jana Burczyka** na stanowisko profesora zwyczajnego Śląskiej Akademii Medycznej w Katowicach (uchwała nr 86/2005);

– prof. dr. hab. **Aleksandry Kochańskiej-Dziurawicz** na stanowisko profesora zwyczajnego Śląskiej Akademii Medycznej w Katowicach (uchwała nr 87/2005);

– prof. dr. hab. **Artura Stojko** na stanowisko profesora zwyczajnego Śląskiej Akademii Medycznej w Katowicach (uchwała nr 88/2005).

- Zaopiniowano pozytywnie wniosek dziekana Wydziału Lekarskiego w Katowicach o mianowanie na tym wydziale z dniem 1 sierpnia 2005 roku:

– dr. hab. n. med. **Stanisławy Gierrek-Ciaciury** na stanowisko profesora nadzwyczajnego w Katedrze i Klinice Okulistyki (uchwała nr 89/2005);

– prof. dr. hab. **Sławomiry Kyrz-Krzemiń** na stanowisko profesora nadzwyczajnego w Katedrze i Klinice Hematologii i Transplantacji Szpiku (uchwała nr 90/2005);

– dr. hab. n. med. **Jerzego Sikory** na stanowisko profesora nadzwyczajnego w Klinice Położnictwa i Ginekologii Katedry Położnictwa i Ginekologii (uchwała nr 91/2005);

– dr. hab. n. med. **Andrzeja Witka** na stanowisko profesora nadzwyczajnego w Katedrze i Klinice Położnictwa i Ginekologii (uchwała nr 92/2005);

– dr. hab. n. med. **Witolda Lukasa** na stanowisko profesora nadzwyczajnego w Zakładzie Medycyny Rodzinnej (uchwała nr 93/2005).

- Zaopiniowano pozytywnie powołanie na funkcję kierownika:

– prof. dr. hab. **Władysława Pierzchały** w Katedrze i Klinice Pneumonologii Wydziału Lekarskiego w Katowicach z dniem 1 grudnia 2005 roku (uchwała nr 94/2005);

– prof. dr. hab. **Andrzeja Więcka** w Katedrze i Klinice Nefrologii, Endokry-

nologii i Chorób Przemiany Materii Wydziału Lekarskiego w Katowicach z dniem 1 listopada 2005 roku (uchwała nr 95/2005);

– prof. dr. hab. **Andrzeja Franka** w Katedrze i Zakładzie Biofizyki Lekarskiej Wydziału Lekarskiego w Katowicach z dniem 1 października 2005 roku (uchwała nr 96/2005);

– dr. hab. n. med. **Jacka Gawrychowskiego** w Katedrze i Oddziale Klinicznym Chirurgii Ogólnej Wydziału Lekarskiego w Zabrzu z dniem 1 października 2005 roku (uchwała nr 97/2005);

– prof. dr. hab. **Henryka Trzeciaka** w Katedrze i Zakładzie Farmakologii Wydziału Farmaceutycznego z dniem 1 października 2005 roku (uchwała nr 98/2005);

– prof. dr. hab. **Wandy Romaniuk** w Katedrze i Oddziale Klinicznym Chorób Oczu Wydziału Farmaceutycznego z dniem 1 listopada 2005 roku (uchwała nr 99/2005).

- Ustalono zasady realizacji zajęć dydaktycznych w roku akademickim 2005/2006 (uchwała nr 100/2005; tekst w pełnym brzmieniu str. 24–26).

- Zaakceptowano następujący skład zespołu niezależnych ekspertów dla rozstrzygania ewentualnych merytorycznych zastrzeżeń do pytań z zakresu przedmiotów objętych egzaminem na wydziały lekarskie, Oddział Stomatologiczny oraz Wydział Farmaceutyczny:

1) biologia – **Malgorzata Jagiello** (OKE Kraków)

Barbara Haszczyc (OKE Jaworzno)

2) chemia – **Barbara Pac** (OKE Kraków)

Lucyna Chłodny (OKE Jaworzno)

3) fizyka – **Jan Sawicki** (OKE Kraków)

Andrzej Winiarski (OKE Jaworzno) (uchwała nr 101/2005).

- Zatwierdzono *Sprawozdanie z wykonania zadań rzeczowo-finansowych Śląskiej Akademii Medycznej w Katowicach za 2004 rok*. Wyrażono zgodę na pokrycie straty finansowej w kwocie 15 568 184,36 zł z funduszu zasadniczego (uchwała nr 102/2005).

Z OBRAD SENATU

- Zatwierdzono *Plan rzeczowo-finansowy Śląskiej Akademii Medycznej w Katowicach na 2005 rok*, z korektą z dnia 7 lipca 2005 roku, opracowany na podstawie ustawy budżetowej na 2005 rok z dnia 22 grudnia 2004 roku oraz decyzji Ministra Zdrowia z dnia 4 kwietnia 2005 r., znak: MZ-BFC-078-1266-1-803-27/AS/05 (uchwała nr 103/2005).

- Wyrażono zgodę na zniesienie Katedry i Zakładu Medycyny Sądowej i Toksykologii Sądowo-Lekarskiej działającej w ramach Wydziału Lekarskiego w Zabrze (uchwała nr 104/2005).

- Wyrażono zgodę na zniesienie Zakładu Ergonomii w Stomatologii działającego w ramach Wydziału Lekarskiego w Zabrze (uchwała nr 105/2005).

28 września 2005

- Odmówiono zatwierdzenia sprawozdania Rektora Śląskiej Akademii Medycznej w Katowicach prof. zw. dr. hab. **Tadeusza Wilczoka** z działalności w kadencjach 1999–2002 i 2002–2005. Wykonanie uchwały powierzono Rektorowi Śląskiej Akademii Medycznej (uchwała nr 1/2005).

- Powołano na kadencję 2005–2008 następujące komisje: Senacką Komisję ds. Rozwoju Kadry Naukowo-Dydaktycznej, Senacką Komisję ds. Szpitali Klinicznych, Senacką Komisję ds. Rozwoju Akademii, Senacką Komisję Budżetową, Senacką Komisję ds. Nauki, Senacką Komisję ds. Wydawnictw, Komisję Dyscyplinarną dla Nauczycieli Akademickich, Komisję Dyscyplinarną dla Studentów, Odwoławczą Komisję Dyscyplinarną dla Studentów, Komisję Statutową (uchwały nr 2–11/2005; pełne składy komisji na str. 13–14).

- Wyrażono zgodę na zmianę nazwy Wydziału Opieki i Oświaty Zdrowot-

nej na Wydział Opieki Zdrowotnej (uchwała nr 12/2005).

- Wyrażono zgodę na przekształcenie jednolitych studiów magisterskich (zaocznych) na kierunku pielęgniarstwo w uzupełniające studia zawodowe (pomostowe) z możliwością kontynuacji nauki na studiach II st.

Wyrażono zgodę na zaliczenie dotychczas odbytych zajęć oraz na kontynuowanie nauki na studiach II st. bez poprzedzania jej procedurą rekrutacyjną (uchwała nr 13/2005).

- Zaopiniowano pozytywnie powołanie na funkcję kierownika z dniem 1 października 2005:

– dr. hab. n. med. **Krystyna Sosady**, prof. nadzw. ŚAM w Katedrze i Oddziale Klinicznym Chirurgii Ogólnej i Operacyjnego Leczenia Otyłości Wydziału Lekarskiego w Zabrze (uchwała nr 14/2005);

– dr. hab. n. med. **Jacka Durmały** w Katedrze Rehabilitacji Wydziału Opieki Zdrowotnej (uchwała nr 15/2005).

- Wyrażono pozytywną opinię dla działań Rektora w sprawie rozwiązania stosunku pracy z Panem **Adamem Salaniewskim** – Kanclerzem Śląskiej Akademii Medycznej. Wykonanie uchwały powierzono Rektorowi Śląskiej Akademii Medycznej (uchwała nr 16/2005).

- Pozytywnie zaopiniowano i wyrażono zgodę na powierzenie obowiązków Kanclerza Śląskiej Akademii Medycznej w Katowicach Pani **Bernadecie Kuraszewskiej**. Wykonanie uchwały powierzono Rektorowi Śląskiej Akademii Medycznej (uchwała nr 17/2005).

- Zmieniono uchwałę 100/2005 z dnia 13 lipca 2005 roku dotyczącą zasad realizacji zajęć dydaktycznych w roku akademickim 2005/2006 (uchwała nr 18/2005).

I. Wymiar pensum dydaktycznego

1. Pracownicy naukowo-dydaktyczni – 210 godzin obliczeniowych rocznie.
2. Pracownicy dydaktyczni, w tym:
 - starsi wykładowcy i wykładowcy – 360 godzin obliczeniowych rocznie,
 - asystenci dydaktyczni, lektorzy i instruktorzy – 540 godzin obliczeniowych rocznie,
 - słuchacze dziennego Studium Doktoranckiego na II, III i IV roku – 60 godzin obliczeniowych rocznie.

II. Warunki obniżania pensum dydaktycznego

1. Określony w pkt. I.1,2 wymiar pensum dydaktycznego obniża się:
 - dla rektora, prorektorów, dziekanów i prodziekanów o 1/2 wymiaru,
 - dla upoważnionych pracowników naukowo-dydaktycznych powołanych przez Rektora do reprezentowania jednostki organizacyjnej określonej w § 14, ust. 1, ust. 4–8 Statutu Śląskiej Akademii Medycznej o 30 godzin,
 - dla członków Rady Głównej Szkolnictwa Wyższego o 1/4 wymiaru.
2. Obniżenie wymiaru pensum nie może być łączone z realizacją zadań dydaktycznych w trybie godzin ponadwymiarowych.

III. Zasady rozliczania zadań dydaktycznych

1. Za 1 godzinę dydaktyczną w szkoleniu przeddyplomowym przyjmuje się 45 minut zajęć dydaktycznych, w tym: wykłady, seminaria, prelekcje, ćwiczenia, laboratoria objęte planem studiów i wynikające z harmonogramów zajęć.
 - 1 a. Za jedną godzinę dydaktyczną zajęć prowadzonych ze studentami z Programu Socrates-Erasmus przyjmuje się 45 minut zajęć dydaktycznych objętych programem zajęć.
2. Za 1 godzinę dydaktyczną w szkoleniu podyplomowym przyjmuje się 45 minut zajęć dydaktycznych, w tym: wykłady, seminaria, seminaria kliniczne, ćwiczenia, laboratoria, tutorial, objęte planem i wynikające z harmonogramów.
 - 2.1. Za 3 godziny dydaktyczne przyjmuje się 45 minut wykładów i seminariów prowadzonych w ramach kursów obowiązkowych przewidzianych w progra-

Uchwały Senatu ŚAM w pełnym brzmieniu zamieszczone są na stronie internetowej Akademii pod adresem:
<http://www.slam.katowice.pl/bip/bip2004.html>

ZASADY REALIZACJI ZAJĘĆ DYDAKTYCZNYCH W ŚLĄSKIEJ AKADEMII MEDYCZNEJ W ROKU AKADEMICKIM 2005/2006

Uchwała Senatu ŚAM nr 100/2005 z 13 lipca 2005
ze zmianami wprowadzonymi uchwałą nr 18/2005 z 28 września 2005

mie specjalizacji absolwentów Śląskiej Akademii Medycznej.

2.2. Za 1 godzinę dydaktyczną przyjmuje się 45 minut zajęć praktycznych prowadzonych w ramach kursów obligatoryjnych przewidzianych w programach specjalizacji absolwentów Śląskiej Akademii Medycznej.

3. Do zajęć dydaktycznych zalicza się ponadto:

- 30 godzin opiekunom kół naukowych za zgodą właściwego dziekana,
- 36 godzin opiekunom prac magisterskich na Wydziale Farmaceutycznym i Oddziale Medycyny Laboratoryjnej,
- 20 godzin opiekunom prac magisterskich na studiach zaocznych na Wydziale Opieki Zdrowotnej,
- 30 godzin opiekunom prac magisterskich na kierunkach: pielęgniarstwo, położnictwo, fizjoterapia i zdrowie publiczne,
- 15 godzin opiekunom prac licencyjnych,
- 15 godzin opiekunom prac dyplomowych na studiach zawodowych licencjatu z fizyki medycznej prowadzonych przez pracowników Śląskiej Akademii Medycznej na zasadzie porozumienia z Uniwersytetem Śląskim z dnia 20 kwietnia 1994 roku,
- 20 godzin za prace magisterskie na kierunku fizyki medycznej Uniwersytetu Śląskiego.

4. W przypadku długiej (co najmniej 1 miesiąc) usprawiedliwionej nieobecności nauczyciela akademickiego i braku możliwości odrobienia niezrealizowanych zajęć, wynikających z obowiązkowego pensum dydaktycznego, istnieje możliwość płatnego zastępstwa w liczbie godzin wynikających ze „zmniejszonego pensum”

wyliczonego jako 1/30 obowiązku za każdy tydzień nieobecności.

IV. Liczebność grup w kształceniu przeddyplomowym

1. Studentów każdego roku, każdego kierunku studiów dzieli się na grupy dziekańskie.
2. Grupa dziekańska nie może być mniejsza niż 20 studentów i powinna być podzielna przez 10 – na latach, na których prowadzone są zajęcia teoretyczne i przez 5 – na latach, na których prowadzone są zajęcia kliniczne.
3. Zajęcia dydaktyczne w kształceniu przeddyplomowym prowadzi się w grupach:
 - 1) wykłady łącznie dla wszystkich studentów danego roku, z tym, że na roku liczącym ponad 150 studentów, a także wówczas, gdy jest to podyktowane warunkami lokalowymi, można prowadzić wykłady w dwóch grupach wykładowych,
 - 2) zajęcia seminaryjne prowadzone są w grupach dziekańskich,
 - 3) ćwiczenia analityczne, chemiczne i inne laboratoryjne w grupach 10-osobowych,
 - 4) ćwiczenia z diagnostyki wirusologicznej na Wydziale Farmaceutycznym w grupach 3-osobowych,
 - 5) ćwiczenia kliniczne na kierunku lekarskim, lekarsko-dentystycznym, analityki medycznej, fizjoterapii, pielęgniarstwie, położnictwie i zdrowia publicznego w grupach 5-osobowych,
 - 6) ćwiczenia przedkliniczne praktycznej nauki zawodu na kierunku pielęgniarstwie i położnictwie w grupach 10-osobowych,
 - 7) ćwiczenia z anestezjologii i reanimacji w grupach 3-osobowych,
 - 8) ćwiczenia kliniczne z pediatrii realizowane na oddziale intensywnej terapii w grupach 3-osobowych,
 - 9) ćwiczenia kliniczne ze stomatologii wieku rozwojowego i ortodon-

cji oraz zajęcia prowadzone w systemie leczenia ambulatoryjnego z chirurgii stomatologicznej na V roku studiów w grupach 3-osobowych,

- 10) ćwiczenia w specjalistycznych przychodniach i poradniach w grupach 5-osobowych, w poradniach pediatrycznych w grupach 3-osobowych,
- 11) ćwiczenia w praktykach lekarzy rodzinnych z 5 osobami,
- 12) ćwiczenia w trybie „mistrz-uczeń” z 1 osobą,
- 13) ćwiczenia specjalistyczne w grupach 5-osobowych na kierunkach: farmacja i analityka medyczna,
- 14) ćwiczenia laboratoryjne z praktycznych umiejętności lekarskich (fantomy) w grupach 10-osobowych,
- 15) ćwiczenia w aptekach w grupach 2-osobowych,
- 16) lektoraty języków obcych w grupach co najmniej 10-osobowych,
- 17) zajęcia z wychowania fizycznego w grupach 15-osobowych.

3 a. Zajęcia dydaktyczne w Programie Socrates-Erasmus prowadzi się na zasadach indywidualnego toku studiów w systemie „mistrz-uczeń” lub w grupach kilkusobowych.

V. Liczebność grup w kształceniu podyplomowym

1. Zajęcia dydaktyczne realizowane na rzecz kształcenia podyplomowego w Studium Doktoranckim prowadzone są:
 - wykłady dla wszystkich słuchaczy z danego roku,
 - lektoraty języków obcych w grupach co najmniej 10-osobowych,
 - seminarium doktoranckie z promotorem z 1 osobą.
2. Zajęcia dydaktyczne w szkoleniu podyplomowym w ramach kursów obligatoryjnych prowadzone są w grupach:
 - wykłady i seminaria w grupach odpowiadających liczebności kursu,

ZASADY REALIZACJI ZAJĘĆ DYDAKTYCZNYCH W ŚAM - dokończenie

- zajęcia praktyczne jak w szkoleniu przeddyplomowym.

VI. Postanowienia końcowe

1. Łączna ilość zadań dydaktycznych poszczególnych kierunków studiów wynikająca z:

- planów studiów uchwalonych przez właściwe Rady Wydziału,
- liczby studentów poszczególnych lat studiów,
- zasad rozliczania zadań dydaktycznych określonych w rozdziale III,
- liczebności grup w kształceniu przeddyplomowym określonej w rozdziale IV

rozliczana jest przez Wydziały w powiązaniu z zasadą realizacji planu studiów uwzględniającego ilość godzin określoną standardem nauczania w 25% jako wykłady, w 25% jako seminaria i w 50% jako ćwiczenia z wyłączeniem kierunków, w których standard kształcenia jest ściśle określony innymi przepisami.

1 a. Łączna ilość zadań dydaktycznych realizowanych w ramach Programu Socrates-Erasmus wynika z tego Programu.

2. Zadania dydaktyczne rozlicza się zgodnie z:

- Zarządzeniem nr 1/2004 Rektora Śląskiej Akademii Medycznej w Katowicach z dnia 6 lutego 2004 roku w sprawie zasad oraz trybu przydziału i rozliczania zajęć dydaktycznych oraz innych obowiązków realizowanych przez nauczyciela akademickiego, które mogą być rozliczane jako zajęcia dydaktyczne.
- Zarządzenia nr 5/2004 Rektora Śląskiej Akademii Medycznej w Katowicach z dnia 20 kwietnia 2004 roku w sprawie zasad i trybu wypłacania należności za godziny ponadwymiarowe oraz zmiany zarządzenia nr 1/2004 Rektora Śląskiej Akademii Medycznej.

Z RAD WYDZIAŁÓW

WYDZIAŁ LEKARSKI W ZABRZU

27 września 2005

Doktoraty

Angelika BARCZYK-GAJDA:

Wpływ wszczepionego kopolimeru polilaktyd – poliglikolid P/LLA/GLA na gojenie ran u królików. (rozprawa wyróżniona)

Promotor:

prof. dr hab. Tadeusz Cieślik

Recenzenci:

prof. dr hab. Zbigniew Szczurek

dr hab. Józef Zienkiewicz, prof. nadzw. AM w Gdańsku

Agata Barbara HAJDUK: *Obiektywna ocena narządu słuchu oraz układu eferentnego ślimaka u chorych z przewlekłą niewydolnością nerek.*

Promotor:

prof. dr hab. Grzegorz Namysłowski

Recenzenci:

prof. dr hab. Jan Pilch

prof. dr hab. Andrzej Obrębowski (AM Poznań)

Małgorzata LIPUS-KARCZ: *Ocena stanu jamy ustnej i wybranych parametrów śliny u kobiet patologicznie otyłych, poddanych operacyjnej redukcji masy ciała.*

Promotor:

prof. dr hab. Krystyna Żwirski-Korczala

Recenzenci:

dr hab. Jadwiga Sadlak-Nowicka, prof. nadzw. AM w Gdańsku

prof. dr hab. Marian Pardela

Oleg MAGDZIARZ IBRAHIM EL-NUR: *Wpływ kopolimeru kwasu mlekowego z kwasem glikolowym [P(LLA/GLA)] napelnionego hydroksyapatytem (HA) na gojenie ubytków kostnych żuchwy królików.*

Promotor:

prof. dr hab. Tadeusz Cieślik

Recenzenci:

prof. dr hab. Zbigniew Szczurek

dr hab. Włodzimierz Więckiewicz (AM Wrocław)

Jerzy MISZKIEWICZ: *Aktywność nowych pochodnych 5-nitroimidazolu przeciwko Helicobacter pylori.*

Promotor:

dr hab. Wojciech Król, prof. nadzw. ŚAM

Recenzenci:

prof. dr hab. Ryszard Brus

dr hab. inż. Krzysztof Walczak, prof. nadzw. Polit. Śl. w Gliwicach

Bożena MRUGAŁA-PRZYBYŁA: *Reakcje behawioralne szczurów pod wpływem magnetostymulacji.*

Promotor:

prof. dr hab. Aleksander Sieroń

Recenzenci:

prof. dr hab. Ryszard Brus

dr hab. Leszek Kubisz (AM Poznań)

Krzysztof Andrzej SZCZECHOWSKI: *Ocena wczesnych wyników chirurgicznego leczenia zwężeń tętnicy szyjnej wewnętrznej.*

Promotor:

prof. dr hab. Marek Motyka

Recenzenci:

dr hab. Stanisław Molski, prof. nadzw. Uniw. M. Kopernika w Toruniu – Collegium Medicum w Bydgoszczy

prof. dr hab. Marian Zembala

Marzena ZALEWSKA-ZIOB: *Ekspresja genu TNF- α w błonie śluzowej żołądka osób zakażonych szczepami Helicobacter pylori o różnym stopniu zjadliwości. (rozprawa wyróżniona)*

Promotor:

dr hab. Andrzej Wiczowski, prof. nadzw. ŚAM

Recenzenci:

prof. dr hab. Barbara Jarząb (Inst. Onkologii Gliwice)

prof. dr hab. Aleksander Sieroń

13 października 2005

Doktorat

Robert JAROSZ: *Badanie odpływu drogą układu chłonnego wybranych znaczników podanych domózgowo u szczurów. (rozprawa wyróżniona)*

Promotor:

dr hab. Konstanty Ślusarczyk, prof. nadzw. ŚAM

Recenzenci:

prof. dr hab. Marek Grzybiak (AM Gdańsk)

prof. dr hab. Henryk Majchrzak

**WYDZIAŁ LEKARSKI
W KATOWICACH**

6 października 2005

Kolokwium habilitacyjne

dr n. med. Beata STELLA-HOŁOWIECKA: *Resztkowa choroba nowotworowa i stan remisji – znaczenie w leczeniu transplantacją komórek krwiotwórczych u chorych na białaczkę i chłoniaki złośliwe.*

Recenzenci:

prof. dr hab. Wiesław Wiktor Jędrzejczak (AM Warszawa)

prof. dr hab. Maria Kraj (Inst. Hematologii Warszawa)

prof. dr hab. Tomasz Robak (UM Łódź)

Doktoraty

Małgorzata KOPERA: *Ocena wybranych metod wczesnego wykrywania reaktywacji zakażenia wirusem cytomegalii u pacjentów po transplantacji komórek hematopoetycznych szpiku kostnego.*

Promotor:

prof. dr hab. Jerzy Hołowiecki

Recenzenci:

prof. dr hab. Antoni Hrycek

prof. dr hab. Aleksander Skotnicki (CM UJ Kraków)

Ewa KRESIMON: *Wpływ wykształcenia na nasilenie depresji i lęku u kobiet uzależnionych od alkoholu.*

Promotor:

dr hab. Irena Krupka-Matuszczyk, prof. nadzw. ŚAM

Recenzenci:

prof. dr hab. Anna Grzywa (AM Lublin)

dr hab. Robert T. Hese, prof. nadzw. ŚAM

Krzysztof NITECKI: *Wkład Józefa Gasińskiego w rozwój nowoczesnej chirurgii.*

Promotor:

prof. dr hab. Szczepan Łukasiewicz

Recenzenci:

prof. dr hab. Anna Dyaczyńska-Herman

prof. dr hab. Zbigniew Puchalski (AM Białystok)

Katarzyna NOWAK: *Ocena wpływu krioprezervacji i czasu przechowywania na żywotność i klonogenność komórek hematopoetycznych szpiku kostnego.*

Promotor:

prof. dr hab. Jerzy Hołowiecki

Recenzenci:

prof. dr hab. Jan Gmiński

prof. dr hab. Jacek Roliński (AM Lublin)

**WYDZIAŁ FARMACEUTYCZNY
W SOSNOWCU**

21 lipca 2005

Doktoraty

Ewa BĘBENEK: *Synteza 3-tio-4-(IH)-chinolinonów i ich pochodnych zawierających farmakoforową grupę 1-(3-podstawioną 2-oksypropylową).* (rozprawa wyróżniona)

Promotor:

prof. dr hab. Andrzej Maślankiewicz

Recenzenci:

prof. dr hab. Maciej Pawłowski (CM UJ Kraków)

dr hab. Edwin Wagner, prof. nadzw. AM we Wrocławiu

Wanda SUCHECKA: *Poczucie smaku słodkiego a wrażliwość smakowa u osób dorosłych palących i niepalących.*

Promotor:

prof. dr hab. Barbara Błońska-Fajfrowska

Recenzenci:

prof. dr hab. Maria Borawska (AM Białystok)

prof. dr hab. Maria Wardas

SPRAWY KADROWE**STANOWISKA I TYTUŁY****Tytuł profesora**

Dr hab. Ewa BUSZMAN (od 14 VI 2005)

Stanowisko profesora zwyczajnego

Prof. dr hab. Barbara ROGALA (od 16 VII 2005)

Prof. dr hab. Wanda ROMANIUK (od 16 VII 2005)

Prof. dr hab. Jan BURCZYK (od 1 VIII 2005)

Prof. dr hab. Aleksandra KOCHAŃSKA-DZIURÓWICZ (od 1 VIII 2005)

**Stanowisko profesora
nadzwyczajnego na stałe**

Prof. dr hab. Ewa BUSZMAN (od 16 VI 2005)

prof. dr hab. Sławomira KYRCZ-KRZEMIEN (od 1 VIII 2005)

Stanowisko profesora**nadzwyczajnego na czas określony**

Dr hab. Halina WOŚ (od 1 VII 2005 do 30 VI 2010)

Dr hab. Stanisława GIEREK-CIACIURA (od 1 VIII 2005 do 31 VII 2010)

Dr hab. Witold LUKAS (od 1 VIII 2005 do 31 VII 2010)

Dr hab. Jerzy SIKORA (od 1 VIII 2005 do 31 VII 2010)

Dr hab. Andrzej WITEK (od 1 VIII 2005 do 31 VII 2010)

**Stopień naukowy
doktora habilitowanego**

Dr n. med. Bogdan CHMIEL (od 27 VI 2005)

**Zmiany na stanowiskach
kierowniczych**

Prof. dr hab. Andrzej FRANEK (od 1 X 2005 do 30 IX 2010) – kierownik Katedry i Zakładu Biofizyki Lekarskiej

Dr hab. Jacek GAWRYCHOWSKI (od 1 X 2005 do 30 IX 2010) – kierownik Katedry i Oddziału Klinicznego Chirurgii Ogólnej

Prof. dr hab. Henryk TRZECIAK (od 1 X 2005 do 30 IX 2010) – kierownik Katedry i Zakładu Farmakologii na Wydziale Farmaceutycznym

Prof. dr hab. Wanda ROMANIUK (od 1 XI 2005 do 31 X 2010) – kierownik Katedry i Oddziału Klinicznego Chorób Oczu

Prof. dr hab. Andrzej WIĘCEK (od 1 XI 2005 do 31 X 2010) – kierownik Katedry i Kliniki Nefrologii, Endokrynologii i Chorób Przemiany Materii

Prof. dr hab. Władysław PIERZCHAŁA (od 1 XII 2005 do 30 XI 2010) – kierownik Katedry i Kliniki Pneumonologii

**Nauczyciele akademicki odchodzący
na emeryturę**

Prof. dr hab. n. med. Zbigniew GONCIARZ

Prof. dr hab. n. med. Waldemar JANIEC

Prof. dr hab. n. med. Janusz KONECKI

Prof. dr hab. n. med. Bronisława KORA-SZEWSKA-MATUSZEWSKA

Prof. dr hab. n. med. Adam MISIEWICZ

Prof. dr hab. n. med. Andrzej NOWAK

Prof. dr hab. n. med. Marian PARDELA

SPRAWY KADROWE

ciąg dalszy

Prof. dr hab. n. med. Antoni PODWIŃSKI
Prof. dr hab. n. med. Władysław WAR-
DAS
Dr hab. n. med. Zofia KAZIBUTOW-
SKA-ZARAŃSKA, prof. nadzw. ŚAM
Dr hab. n. med. Zofia OLSZOWY, prof.
nadzw. ŚAM
Dr n. hum. Bohdan ŁUKSZA
Dr n. med. Wojciech MICHALEWSKI
Dr n. przyr. Wiesław WESOŁOWSKI
Dr n. med. Marek ZIELIŃSKI
Mgr Maria KUCHARSKA

ODZNACZENIA

Krzyż Komandorski Orderu Odrodzenia Polski

Prof. dr hab. n. med. Zbigniew GON-
CIARZ

Prof. dr hab. n. med. Andrzej NOWAK

Krzyż Oficerski Orderu Odrodzenia Polski

Prof. dr hab. n. med. Marian PARDELA

Złoty Krzyż Zasługi

Dr hab. n. med. Janusz DRZEWIECKI,
prof. nadzw. ŚAM

Medal Komisji Edukacji Narodowej

Prof. dr hab. n. med. Sławomira
KYRCZ-KRZEMIEN

Dr hab. n. med. Jerzy KOZIELSKI, prof.
nadzw. ŚAM

Dr hab. n. fiz. Barbara PILAWA, prof.
nadzw. ŚAM

Dr hab. n. med. Janusz ŚWIETLIŃSKI,
prof. nadzw. ŚAM

Dr hab. n. med. Violetta SKRZYPULEC,
prof. nadzw. ŚAM

Dr hab. n. med. Jan BARON

Dr hab. n. med. Jerzy JARZĄB

Dr n. przyr. Grażyna BIENIEK

Dr n. med. Adam BLECHARZ

Dr n. med. Michał KASZUBA

Dr n. med. Anna KUNSDORF-WNUK

Dr n. med. Jerzy WOJNAR

Dr n. med. Ryszard ŻABA

Nagrody jubileuszowe

lipiec-październik 2005

45-lecie

prof. dr hab. n. med. Bronisława KORA-
SZEWSKA-MATUSZEWSKA
Ginter NIESLER
Róża WOŹNICZOK

40-lecie

prof. dr hab. n. med. Andrzej BRO-
DZIAK
Bożena GIEROMCZYK
dr n. przyr. Swietłana GŁĄB
Stefan MAJER
Franciszek MERCZYK
mgr Izabella OWCZARCZYK
prof. dr hab. n. med. Piotr SKALBA
Manfred SWATKOWSKI
prof. dr hab. n. med. Maria TRUSZ-
-GLUZA
prof. dr hab. n. med. Andrzej WAJGT

35-lecie

prof. dr hab. n. med. Janusz BOHOSIE-
WICZ
Halina BUJOR
Liliana CZAJKOWSKA
Janina CZARNA
dr n. med. Renata DEC
Zofia GĄDEK
dr n. przyr. Rozalia GRABOWSKA-
-BOCHENEK
dr hab. n. med. Barbara HARAZIN
dr n. med. Wojciech KAŻMIERCZAK
Grażyna KOKOSZKA
Anna KRZYKALSKA
Jan KWOCZALA
Zofia LISIEWICZ

dr n. med. Barbara LIŚNIEWSKA-
-MACHOROWSKA

mgr Grażyna MIŁKOWSKA-HONIJ

Czesław PARUCH

mgr Stefania SOBCZAK

mgr Longina ŚWIĄTKOWSKA

Bożena TUMIEL

Elżbieta WASIŃSKA

dr n. biol. Małgorzata WICHARY

30-lecie

dr n. med. Przemysław BESSER

dr hab. n. med. Ewa BIRKNER

mgr Irena BLECHARZ

mgr Elżbieta BŁYSKAL

dr hab. n. med. Ligia BRZEZIŃSKA-
-WCISŁO, prof. nadzw. ŚAM

Alina BUC

Adela DASZCZUK

Krystian DUDA

dr n. med. Andrzej DUDZIŃSKI

dr n. med. Grażyna FRANEK

dr n. med. Joanna GIBIŃSKA

Małgorzata GOLARZ

mgr Ewa GUTKOWSKA

Marek HAJDUK

Alina HOPPE-SPECZIK

Barbara ILKÓW

dr hab. n. med. Danuta KOKOCIŃSKA

Lena KOŁODZIEJ

Barbara KONARZEWSKA

dr n. med. Ewa KOPIECZNA-
-GRZEBIENIAK

Zygmunt KUMOR

Bronisław KUNCIO

Brygida LASŁOWSKA

Maria MADETOKO

inż. Edyta MAJCHRZAK

Urszula MATYSIK

mgr Maria MEDER

prof. dr hab. n. med. Marek MOTYKA

Danuta MROCZEK

mgr Anna MUSIAŁ

dr n. med. Ewa NOWALANY-
-KOZIELSKA

Blandyna RZOK

prof. dr hab. n. med. Janusz SKALSKI

Romana SKOWRONEK

Jadwiga STARZYCKA

dr n. med. Krystyna SZPRYNGER

Ewa ŚMIGIELSKA

Jolanta WACŁAWEK

dr n. med. Janusz WALER

Elżbieta WRÓBEL

dr n. med. Irena WRÓBLEWSKA-
-ADAMEK

dr hab. n. med. Iwona ŻAK

25-lecie

mgr Danuta ADAMCZAK

dr hab. n. med. Małgorzata BAUMERT

dr n. med. Hubert BOLDYS

Krystyna CIEŚLAK

dr n. przyr. Piotr CZEKAJ

mgr Jolanta CZERNIAK

Agnieszka DUDA

dr n. med. Tomasz FRANCAK

Ilona GANDOR

dr n. med. Urszula GOCYŁA

prof. dr hab. n. med. Marek HARTLEB

mgr Maria JACHIMCZAK

Lucyna JASICA-GARKUN

mgr Barbara KANIAK

dr hab. n. med. Jacek KASPERSKI

dr n. med. Joanna KASZNIA-KOCOT

dr n. hum. Maria KEMPA

mgr Halina KLIMAS

dr n. med. Maria KNIAŻEWSKA

dr n. med. Barbara KOBYLEC-
-ZAMŁYŃSKA

Jolanta KOLAŃCZYK

Iwona KOWALSKA

dr n. med. Ewa KRAUZE

Grzegorz KUBICKI

Bożena KUBOT
mgr Urszula LIP
dr n. med. Edyta MACHURA
Anna MAJEWSKA
inż. Teresa MATUSZNA
dr hab. n. med. Bogdan MICHAŁSKI
Urszula MIKODA
mgr Maria MRZYGŁÓD
dr n. med. Krystyna NAŁOGOWSKA-
-GŁOŚNICKA
dr n. przyr. Grażyna NOWACZYK-
-DURA
Barbara OLEKSY
dr n. med. Grażyna PIĄTEK-
-KORONOWSKA
dr n. med. Anna PIKIEWICZ-KOCH
Julita PRABUCKA
Grzegorz RADZIEWSKI
Grażyna RZEPECKA
dr n. med. Janina SKRZYPEK-WAŃHA
Barbara STECZEK
Zofia SZELA
dr hab. n. med. Wojciech SZEWCZYK
mgr Małgorzata SZMIELEW
dr n. med. Bożena SZPOREK
dr n. med. Maria SZYMAŃSKA
dr n. med. Zbigniew ŚLIWIŃSKI
Danuta TKACZ
prof. dr hab. n. med. Andrzej WIĘCEK
dr n. med. Joanna WIŚNIEWSKA
mgr Teresa WITOSZYŃSKA
Daria WOCLAWSKA
dr n. med. Katarzyna WOJACZYŃSKA-
-STANEK
dr n. med. Piotr WOJCIECHOWSKI
dr n. biol. Aneta WÓJCIK

Nagrody jubileuszowe lipiec-październik 2005

Małgorzata WRÓBEL
dr hab. n. med. Jacek ZAMŁYŃSKI
prof. dr hab. n. med. Jan ZEJDA
Ryszard ZIELIŃSKI
Bernard ŻMIJA

20-lecie

dr n. med. Grzegorz BUJOK
dr n. med. Grzegorz BUŁA
dr n. med. Grzegorz CIEŚLAR
dr n. med. Józefa DĄBEK
dr n. biol. Dorota DOMAL-
-KWIATKOWSKA
dr n. med. Dariusz DUDKIEWICZ
Mariola DUŻYŃSKA
dr n. med. Marek DWORNICKI
Irena FRANECKA
dr hab. n. med. Jerzy GIELECKI, prof.
nadzw. ŚAM
dr n. med. Ewa GOŁBA
dr n. med. Bogusław GRZEGORZEWSKI
dr n. med. Franciszek HALKIEWICZ
dr n. med. Dariusz JASTRZĘBSKI
dr n. farm. Iwona KACZMARCZYK-
-SEDLAK
dr hab. n. med. Piotr KNAPIK, prof.
nadzw. ŚAM
dr n. med. Joanna KRZYSTOLIK-
-ŁADZIŃSKA
Agata KWIECIEŃ

dr n. farm. Ilona LIPSKA
dr n. med. Zbigniew LORENC
dr n. med. Zbigniew MARKIEL
dr n. med. Hanna MATUSZEWSKA-
-ZBRONSKA
Katarzyna NOWAK
Katarzyna OCHMAN
dr n. med. Bogusława ORZECZOWSKA-
-WYLĘGAŁA
Beata PACHA
dr n. med. Jacek PAJĄK
dr n. med. Jolanta PIETRZAK
dr hab. n. fiz. Barbara PILAWA, prof.
nadzw. ŚAM
Ewa PIPER
dr n. med. Iwona PŁOCICA
dr hab. n. med. Ewa PODWIŃSKA
dr n. farm. Dorota POLAŃSKA
dr n. med. Maurycy PORC
mgr Teresa PRZEORSKA-
-NAJGEBAUER
dr n. farm. Anna PUDEŁKO
dr n. med. Stanisław RONCZKOWSKI
dr n. med. Daniel SABAT
Małgorzata SALA
mgr Bożena STELMACH
dr hab. n. med. Izabela ULMAN-
-WŁODARZ
dr n. med. Jarosław WASILEWSKI
Agata WOŚ
Joanna ZIELIŃSKA

PRZEDSTAWICIELE ŚAM WE WŁADZACH TOWARZYSTW NAUKOWYCH

W uzupełnieniu prezentacji naukowców ŚAM zasiadających w gremiach polskich towarzystw naukowych publikowanych w poprzednich numerach „Biuletynu Informacyjnego” (nr 1/2005 i nr 2/2005), informujemy, że funkcje prezesów zarządów głównych pełnią również:

prof. dr hab. **Ewa Malecka-Tendera** – prezes Zarządu Głównego Polskiego Towarzystwa Endokrynologów Dziecięcych,
dr hab. **Grzegorz Opala**, prof. nadzw. ŚAM – prezes Zarządu Głównego Polskiego Towarzystwa Neurologicznego.

Kontynuując prezentację przedstawiamy osoby pełniące funkcje wiceprezesów i wiceprzewodniczących za-

rzędów głównych oraz prezesów i przewodniczących oddziałów regionalnych oraz grup i sekcji:

prof. dr hab. **Piotr Bażowski** – prezes Oddziału Śląskiego Polskiego Towarzystwa Neurochirurgów,
dr hab. **Ligia Brzezińska-Wcisło**, prof. nadzw. ŚAM – przewodnicząca Oddziału Śląskiego Polskiego Towarzystwa Dermatologicznego,
prof. dr hab. **Lech Cierpka** – prezes Oddziału Śląskiego Polskiego Towarzystwa Chirurgicznego,
dr **Małgorzata Farnik** – prezes Oddziału Śląskiego Polskiego Towarzystwa Zwalczenia Chorób Alergicznych,
prof. dr hab. **Zbigniew Gąsior** – przewodniczący Oddziału Katowickiego

Polskiego Towarzystwa Kardiologicznego,

dr hab. **Krzysztof Gołba** – przewodniczący Sekcji Kardiologii Eksperymentalnej Polskiego Towarzystwa Kardiologicznego,

prof. dr hab. **Jerzy Holowiecki** – prezes Polskiej Grupy ds. Leczenia Białaczek u Dorosłych,

prof. dr hab. **Antoni Hrycek** – przewodniczący Oddziału Śląskiego Towarzystwa Internistów Polskich,

dr hab. **Ewa Karpel** – przewodnicząca Oddziału Śląskiego Polskiego Towarzystwa Anestezjologii i Intensywnej Terapii,

ciąg dalszy na str. 30

NIWAŻNE SĄ JUBILEUSZE...

„Nieważne są jubileusze, ale obecność jako wyraz uczuć, i za tę obecność, za Waszą przyjaźń i życzliwość z serca dziękuję” – stwierdził profesor **Kornel Gibiński**, odpowiadając na składane liczne życzenia i gratulacje.

Uroczysta konferencja naukowa, przygotowana z okazji przypadającej 7 września 2005 r. dziewięćdziesiątej rocznicy urodzin prof. zw. dr. hab., dr. h.c. multi **Kornela Gibińskiego**, z pewnością na długo pozostanie w pamięci jej uczestników, przede wszystkim dzięki niezwyklej osobowości Jubilata, który wbrew swej wielokrotnie wcześniej wyrażanej dezaprobacie dla tego rodzaju imprez, z pokorą poddał się dość wyczerpującej roli, jaka jubilatowi tradycyjnie jest przypisana – od zajęcia honorowego miejsca w świetle reflektorów poczynawszy, na serdecznym odwzajemnieniu kilkuset uścisków skończywszy. Niezawodnym, jak zawsze w podobnych okolicznościach, wsparciem była dla Solenizanta Małżonka, Pani **Wanda Gibińska**.

Konferencję zorganizowały Oddział Śląski Polskiego Towarzystwa Gastroenterologii i Sekcja Endoskopii tegoż



Profesor Kornel Gibiński w towarzystwie Małżonki Wandy oraz Profesora Jana Słowikowskiego.

PRZEDSTAWICIELE ŚAM WE WŁADZACH TOWARZYSTW NAUKOWYCH – dokończenie

dr **Kazimiera Klementys** – prezes Oddziału Katowickiego Polskiego Towarzystwa Farmaceutycznego,

dr hab. **Ewa Kluczeńska** – przewodnicząca Oddziału Śląskiego i Sekcji USG Polskiego Lekarskiego Towarzystwa Radiologicznego,

prof. dr hab. **Aleksandra Kochańska-Dziurawicz** – przewodnicząca Oddziału Śląskiego Polskiego Towarzystwa Medycyny Środowiskowej,

prof. dr hab. **Bronisława Koraszewska-Matuszewska** – przewodnicząca Oddziału Śląskiego Polskiego Towarzystwa Okulistycznego,

prof. dr hab. **Sławomira Kyrcz-Krzemiń** – wiceprezes Polskiej Grupy ds. Leczenia Białaczek u Dorosłych,

prof. dr hab. **Henryk Majchrzak** – wiceprzewodniczący Zarządu Głównego Polskiego Towarzystwa Neurochirurgów,

prof. dr hab. **Ewa Malecka-Tendera** – prezes Oddziału Śląskiego Polskiego Towarzystwa Endokrynologicznego,

dr hab. **Gayane Martirosian**, prof. nadzw. ŚAM – przewodnicząca Oddziału Katowickiego Polskiego Towarzystwa Mikrobiologów,

prof. dr hab. **Władysław Pierzchała** – wiceprezes Zarządu Głównego Polskiego Towarzystwa Zwalczania Chorób Alergicznych,

prof. dr hab. **Ryszard Poręba** – prezes Oddziału Śląskiego Polskiego Towarzystwa Ginekologicznego,

dr hab. **Aleksander L. Sieroń** – prezes Oddziału Śląskiego Polskiego Towarzystwa Genetycznego,

dr hab. **Jerzy Sikora**, prof. nadzw. ŚAM – prezes Oddziału Śląskiego Polskiego Towarzystwa Medycyny Perinatalnej,

dr hab. **Krzysztof Solarz** – prezes Oddziału Katowickiego Polskiego Towarzystwa Parazytologicznego,

prof. dr hab. **Jacek Starzewski** – przewodniczący Oddziału Śląskiego Towarzystwa Chirurgów Polskich,

dr **Beata Stella-Holowiecka** – przewodnicząca Oddziału Katowickiego Polskiego Towarzystwa Hematologów i Transfuzjologów,

dr **Ewa Tobor** – przewodnicząca Oddziału Katowickiego Polskiego Towarzystwa Położnych; przewodnicząca Sekcji Położnych przy Polskim Towarzystwie Medycyny Perinatalnej,

prof. dr hab. **Andrzej Więcek** – wiceprezes Zarządu Głównego Polskiego Towarzystwa Nefrologicznego; wiceprezes Wielodyscyplinarnego Forum Osteoporotycznego,

dr hab. **Halina Woś**, prof. nadzw. ŚAM – prezes Oddziału Śląskiego Polskiego Towarzystwa Pediatrycznego,

dr hab. **Antoni Wystrychowski** – prezes Oddziału Śląskiego Polskiego Towarzystwa Nefrologicznego.

Oprac. na podstawie materiałów przekazanych przez dziekanaty ŚAM



Profesor Kornel Gibiński.

towarzystwa. Obowiązki gospodarza spotkania pełnił prof. dr hab. **Andrzej Nowak**, prezes wymienionego oddziału

jenną, zwłaszcza zaś pomoc okazaną legendarnemu Kurierowi z Warszawy, **Janowi Karskiemu**.

i sekcji oraz kierownik Katedry i Kliniki Gastroenterologii ŚAM, a zarazem wieloletni współpracownik Profesora **Gibińskiego**.

Wśród Gości zgromadzonych licznie w Auli A3 katowickiego Wydziału Lekarskiego ŚAM, zasiedli m.in. metropolita katowicki abp **Damian Zimoń**, senator RP **Krystyna Bochenek**, a także przedstawiciele akademii medycznych oraz gremiów naukowych z całego kraju. Szczególną radość sprawiła Profesorowi **Gibińskiemu** obecność przyjaciela i rówieśnika z czasu studiów – prof. zw. dr. hab. **Jana Słowikowskiego**, którego nasz Jubilat poprosił o zajęcie miejsca obok siebie na scenie, przypominając jednocześnie Jego bohaterską przeszłość wo-

Wyjątkowy nastrój wieczoru podkreślił koncert muzyki klasycznej w wykonaniu kwartetu skrzypcowego. Kolejne życie i ogromny wkład Jubilata w rozwój medycyny przedstawił – nie ukrywając przy tym wielkiego wzruszenia – Jego uczeń i wieloletni współpracownik, prof. zw. dr. hab. **Franciszek Kokot**. Zarówno koncertowi, jak i laudacji towarzyszyła projekcja fotografii z różnych okresów życia Profesora **Gibińskiego**.

Niemalą część urodzinowego spotkania wypełniły życzenia składane Jubilatowi przez reprezentantów różnych środowisk – prezesów towarzystw i instytucji naukowych, rektorów uczelni medycznych i dyrektorów szpitali klinicznych. List gratulacyjny rektora ŚAM, prof. dr hab. **Ewy Maleckiej-Tendery**, nie mogącej osobiście uczestniczyć w uroczystości, odczytał i przekazał Solenizantowi prorektor ds. nauki prof. dr hab. **Jan Zejda**. Kolejne adresy gratulacyjne złożyli: prof. dr hab. **Andrzej Trzebski** (Polska Akademia Nauk), prof. dr hab. **Andrzej Białas** oraz prof. dr hab. **Jerzy Wyrozumski** (Polska Akademia Umiejętności, Kraków), prof. dr hab. **Mieczysław Choraży** (Oddział Śląski Polskiej Akademii Nauk), prof. dr hab. **Karol Musiał** (Uniwersytet Jagielloński), prof. dr hab. **Wiesław Pawlik** (Collegium Medicum UJ), prof. dr hab. **Stanisław Konturek** (Polskie Towarzystwo Fizjologiczne), prof. dr hab. **Eugeniusz Kucharz** (Towarzystwo Internistów Polskich), prof. dr hab. **Leszek Paradowski** (Polskie Towarzystwo Gastroenterologii oraz Akademia Medyczna we Wrocławiu), dr n. med. **Maciej Hamankiewicz** (Okręgowa Rada Lekarska w Katowicach), lek. **Urszula Urbanowicz** (Centralny Szpital Kliniczny ŚAM), senator RP **Krystyna Bochenek** oraz zespół współpracowników z Kliniki Gastroenterologii ŚAM.

Dziewięćdziesiąte urodziny stały się też okazją do szczególnego uhonorowania Jubilata, m.in. Medalem 600-lecia Odnowienia Uniwersytetu Jagiellońskiego, Medalem Pionierów ustanowionym w 150 rocznicę powstania Zakładu Fizjologii w Krakowie, Złotą Odznaką Śląskiej Izby Lekarskiej, symbolicznym liściem platanu z wyspy Kos – gdzie urodził się i działał Hipokrates, oraz pa-



Powitanie. W pierwszym rzędzie od prawej: Prorektor ds. nauki ŚAM Jan Zejda, Wanda Gibińska, Metropolita katowicki abp Damian Zimoń, Profesor Kornel Gibiński, Profesor Jan Słowikowski.

Nieważne są jubileusze ... dokończenie

miątkowymi plakietkami Centralnego Szpitala Klinicznego i Kliniki Gastroenterologii. Ogromny aplauz zebranych wywołała senator RP **Krystyna Bochenek** informacją o czynionych przez siebie staraniach o nadanie Centralnemu Szpitalowi Klinicznemu w Katowicach Ligocie imienia Profesora **Kornela Gibińskiego**, co sam Profesor – wyraźnie zaskoczony i bezradny wobec niezasłużonego (jak uważa) „deszczu zaszczytów” – podsumował słowami „Będę się obawiał tu przychodzić”.

Dziękując za wszystkie życzenia i wielokrotnie powtarzane *Ad Multos Annos*, Profesor z uśmiechem stwierdził, że nigdy nie przypisywał dacie urodzin szczególnego znaczenia, traktując ją jako jedną z wielu dat w życiu. Z właściwą sobie dozą autoironii nawiązał przy tym do urządzanych w starożytności saturnaliów (które – podobnie jak urodziny – nie miały odniesienia do istotnych historycznie faktów), przestrzegając przed zbytnim celebrowaniem starości, które grozić może przerodzeniem się saturnaliów w satyrnalia. Ponadto, powołując się na Rocznik Statystyczny, zauważył, że zalicza się do kilkunastotysięcznego grona rodaków, którzy w roku 2005 kończą 90 lat.

Wielką wdzięczność wyraził Profesor kolejnym Władzom Uczelni i prof. **Andrzejowi Nowakowi** za możliwość zachowania stałego kontaktu z kliniką. Kończąc swoje krótkie wystąpienie podkreślił, jak bardzo ceni sobie szczerą intencję, każdy serdeczny gest, słowa przyjaźni i poczucie wspólnoty opartej na wzajemnym szacunku.

Oficjalną część konferencji zamykał wygłoszony przez prof. zw. dr. hab. **Stanisława Konturka** wykład nt. *Prostaglandyny w patogenezie i leczeniu uszkodzeń trawiennych*.

Atmosferę późniejszego spotkania towarzyskiego z Mistrzem, Nauczycielem i Przyjacielem najtrafniej ujmują słowa skierowane do Profesora **Gibińskiego** przez prof. **Andrzeja Nowaka**: „Dziękujemy Panu za to, że jest Pan wśród nas, Pani Profesorowej zaś za to, że się temu nie sprzeciwia”.

Teresa Bialek

JUBILEUSZ SP SZPITALA KLINICZNEGO IM. A. MIEŁĘCKIEGO

Samodzielny Publiczny Szpital Kliniczny im. Andrzeja Mielęckiego ŚAM w Katowicach obchodzi w tym roku jubileusz powstania. Z tej okazji zawiązał się Komitet Organizacyjny Obchodów 110-lecia Szpitala, którego przewodniczącym został prof. zw. dr hab. n. med., dr h.c. multi **Franciszek Kokot**.

Uroczystość upamiętniająca jubileusz odbyła się 17 września 2005 roku na terenie kompleksu budynków szpitalnych przy ulicy Francuskiej. Przybyłych licznie gości powitał profesor **Franciszek Kokot**. Następnie **Zenon Wawrowski** – prezes TÜV Nord Polska przekazał Certyfikat ISO-9001-2000 na ręce **Danuty Rudzkiej-Cesarz** – pełnomocnika ds. jakości, oraz certyfikat HACCP na ręce kierownika Działu Żywienia – **Grażyny Odelgi**. Z kolei wiceminister zdrowia **Zbigniew Podraza** wręczył odznaczenia „Za zasługi dla ochrony zdrowia”, które otrzymali:

z Kliniki Chirurgii Ogólnej, Naczyniowej i Transplantacyjnej: prof. dr hab. n. med. **Lech Cierpka** (kierownik) i **Zofia Gądzik** (starsza pielęgniarka);

z Kliniki Chorób Wewnętrznych i Chemioterapii Onkologicznej: prof. dr hab. n. med. **Teresa Gasińska** (kierownik);

z Kliniki Nefrologii, Endokrynologii i Chorób Przemiany Materii: (prof. dr hab. n. med. **Andrzej Więcek** (kierownik), dr hab. n. med. **Teresa Nieszporek** (st. asystent), **Maria Deńca** (pielęgniarka oddziałowa), **Jadwiga Piotrowska** (st. pielęgniarka) i **Henryka Job** (st. pielęgniarka funkcyjna);

z Kliniki Laryngologii: prof. dr hab. n. med. **Tatiana Gierek** (kierownik), dr n. med. **Danuta Zbrowska-Bielska** (st. asystent) i **Janina Pudo** (pielęgniarka oddziałowa);

z Kliniki Chirurgii Szczękowo-Twarzowej: dr hab. n. med. **Jan Drugacz**, prof. nadzw. ŚAM (kierownik) i **Bogumiła Byrczek** (st. pielęgniarka);

z Kliniki Hematologii i Transplantacji Szpiku: prof. dr hab. n. med. **Jerzy Hołowiecki** (kierownik), **Bogusława Lato** (pielęgniarka oddziałowa), **Barbara Wiklik** (st. pielęgniarka funkcyjna), **Barbara Kotarska** (st. pielęgniarka funkcyjna) i **Danuta Poprawa** (st. pielęgniarka funkcyjna);

z II Oddziału Klinicznego Anestezjologii i Intensywnej Terapii: dr n. med. **Anna Kunsdorf-Wnuk** (kierownik II Oddziału), **Irena Musiał** (st. pielęgniarka), **Krystyna Badura** (pielęgniarka oddziałowa) i **Anna Dragan** (st. pielęgniarka);

z Kliniki Dermatologii: dr hab. n. med. **Ligia Brzezińska-Wcisło**, prof. nadzw. ŚAM (kierownik), dr n. med. **Iwona Rogala-Poborska** (st. asystent), **Dorota Krawczyk** (st. pielęgniarka funkcyjna) i **Barbara Garlicka** (starszy technik rtg) z Zakładu Radiologii: **Joanna Ohluk** (st. pielęgniarka) i **Janina Pindych-Kalkus** (st. technik rtg);

z Laboratorium Centralnego: **Ewa Szoltysik** (kierownik) i **Urszula Jarosz** (asystent diagnostyki laboratoryjnej);

z Zakładu Anatomii Patologicznej: lek. **Maria Urgacz-Ficek** (kierownik Zakładu) i **Antoni Chmiel** (st. laborant sekcyjny);

oraz **Anna Staszewska** (kierownik Działu Żywienia) i **Krzysztof Barcikowski** (kierownik Działu Informatyki).

Później marszałek województwa śląskiego **Sergiusz Karpiński** uhonorował odznaką „Za zasługi dla województwa śląskiego” SP Szpital Kliniczny im. Andrzeja Mielęckiego ŚAM oraz jego pracowników, prof. prof.: **Franciszka Kokota**, **Lecha Cierpkę**, **Tatianę Gierkę**, **Annę Kunsdorf-Wnuk**, **Jana Drugacza**, **Jerzego Hołowieckiego**, **Ligę Brzezińską-Wcisło**, **Teresę Gasińską** oraz **Andrzeja Więcka**.

Centralnym punktem obchodów było odsłonięcie pomnika patrona szpitala – doktora **Andrzeja Mielęckiego**. Popiersie dłuta **Wawrzyńca Woźniaka** stało na głównym placu szpitala przy ul. Francuskiej.

Wśród wielu gości, którzy przybyli na obchody jubileuszu Szpitala byli m.in.: **Zbigniew Podraza** (sekretarz stanu w Ministerstwie Zdrowia), **Sergiusz Karpiński** (Marszałek Województwa Śląskiego), **Krystyna Siejna** (w imieniu Prezydenta Miasta Katowic), prof. **Jan Zejda**, prorektor ds. nauki (w imieniu pani Rektor), **Zygmunt Klosa** (z Narodowego Funduszu Zdrowia), **Teresa Przygoda** (z Narodowego Funduszu Ochrony Zdrowia), **Elżbieta Marszał** (przewodnicząca Rady Społecznej

SPSK-M), **Maria Brzezińska** (przewodnicząca ORPiP w Katowicach), **Ewa Fica** (przewodnicząca Regionalnego Sekretariatu Ochrony Zdrowia) oraz ks. **Grzegorz Olszowski** (kapelan księdza arcybiskupa **Damiana Zimonia**).

W parku szpitalnym zagrała Orkiestra Górnicza Kopalni „Wujek” pod batutą **Henryka Morcińczyka** oraz odbył się koncert w wykonaniu absolwentów

Śląskiej Akademii Medycznej w Katowicach, Katowice 2005), z której zaczerpnięto niniejszy rys historyczny.

W 1895 roku rozpoczęto budowę pierwszego budynku kompleksu szpitalnego przy obecnej ulicy Francuskiej, którego właścicielem była wówczas Górnośląska Spółka Bracka z siedzibą w Tarnowskich Górach. W 1898 roku oddano do użytku pierwszy pawilon, mieszczący oddziały wewnętrzny i chirurgiczny, laboratorium analityczne, aptekę i gabinet rentgenowski. W kolejnych pawilonach usytuowano oddziały chorób ocznych i chorób usznych, chorób zakaźnych, chorób wewnętrznych, leczenia oparzeń, dentystyczny, chirurgiczny z salami operacyjnymi oraz przychodnię, laboratoria, kotłownię, pralnię, kuchnię, administrację, a nawet kasyno lekarzy. Chociaż lecznica była szpitalem zakładowym leczącym górników pracujących w kopalniach „Eminencja”, „Kleofas”, „Ferdynand” i „Wujek”, nie odmawiała pomocy chorym nie należącym do Spółki.

W ciągu kolejnych lat poszczególne budynki stale modernizowano i rozbudowywano, dostosowując je do

aktualnych potrzeb. Systematyczne wyposażanie szpitala w coraz nowocześniejszą aparaturę podnosiło poziom udzielanych świadczeń medycznych. Po I Powstaniu Śląskim w lecznicach kas chorych mogli być zatrudnieni lekarze polscy, a językiem urzędowym był język polski. W 1923 roku szpital składał się z oddziałów: wewnętrznego, chirurgicznego, ocznego i usznego i liczył 357 łóżek. W 1939 roku lecznica przeszła pod zarząd okupacyjnych władz niemieckich, a wśród personelu medycznego było tylko trzech polskich lekarzy.

Po II wojnie światowej placówka nosiła nazwę Szpitala Ubezpieczalni Społecznej. W 1947 roku istniały tu oddziały: chirurgiczny (165 łóżek), we-

wnętrzny (202 łóżka), laryngologiczny (100 łóżek) i okulistyczny (99 łóżek), a rok później powstały dwa nowe: neurologiczny (30 łóżek) i płucny (23 łóżka). W kolejnych latach wykonano wiele remontów i adaptacji pomieszczeń oraz doposażono szpital w sprzęt medyczny, aparaturę, instrumentarium i pościel. Brakowało wykwalifikowanych lekarzy (było ich tylko 20), a pielęgniarkami były siostry zakonne – wincentki. W 1951 roku placówka pod nazwą Szpital Miejski nr 4 w Katowicach została włączona do państwowej służby zdrowia. Dysponowała 663 łóżkami na ośmiu oddziałach oraz ośmioma poradniami, trzema pracowniami (chemiczno-bakteriologiczna, radiologiczna, fizykoterapeutyczna) i centralnym laboratorium.

Od 1960 roku – jako Państwowy Szpital Kliniczny im. dr. Andrzeja Mieleckiego – skupia obiekty przy ulicach Francuskiej, Reymonta i Dąbrowskiego. Od tego czasu przeniesiono do Katowic 7 klinik Śląskiej Akademii Medycznej: z Zabrza I Klinikę Chorób Wewnętrznych, I Klinikę Chirurgii Ogólnej, Klinikę Chirurgii Szczękowo-Twarzowej, Klinikę Laryngologiczną, a z Bytomia III Klinikę Chorób Wewnętrznych. Od podstaw powstała Klinika Dermatologii, Klinika Hematologii oraz Klinika Nefrologii. W grudniu 1998 roku szpital na mocy rozporządzenia Ministra Zdrowia i Opieki Społecznej usamodzielniał się i został wpisany do rejestru sądowego samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej. Usługi medyczne na poziomie podstawowym wykupuje od niego Narodowy Fundusz Zdrowia (poprzednio Kasy Chorych), a wysoko specjalistyczne (np. przeszczepy szpiku, transplantacje nerek) – Ministerstwo Zdrowia. Obecnie nadzór nad szpitalem sprawuje dyrektor, mgr **Andrzej Płazak**, i lekarz naczelny, prof. zw. dr hab. n. med. **Franciszek Kokot**. W skład lecznicy wchodzi: Klinika Chorób Wewnętrznych i Chemioterapii Onkologicznej, Klinika Hematologii i Transplantacji Szpiku, Klinika Nefrologii, Endokrynologii i Chorób Przemiany Materii, Klinika Laryngologii, Klinika Dermatologii, Klinika Chirurgii Szczękowo-Twarzowej, Klinika Chirurgii Ogólnej, Naczyniowej i Transplantacyjnej, Zakład Rentgenodiagnostyki, Zakład Anatomii Patologicznej i Laboratorium Centralne.

Oprac. na podstawie dostarczonych materiałów
Joanna Miozga



Profesorowie J. Zejda i F. Kokot, w tle popiersie patrona szpitala, dr. Andrzeja Mieleckiego.

Fot. Piotr Rogowicz

Akademii Muzycznej w Katowicach z udziałem: duetu: **Ewa Bryndza** – śpiew i **Piotr Kudelka** – gitara, oraz tria stroikowego w składzie: **Karolina Stalmachowska**, **Waldemar Żarów**, **Tomasz Pernal**, po czym goście oraz pracownicy obchodzącej jubileusz placówki na spotkaniu towarzyskim mieli możliwość porozmawiania o swym udziale w dziejach lecznicy. Do refleksji skłaniała wystawa zdjęć obrazująca współczesny stan szpitala.

* * *

Z okazji studziesięciolecia szpitala wydano publikację przypominającą dzieje tej placówki (*Wczoraj i dziś cd... Samodzielnego Publicznego Szpitala Klinicznego im. Andrzeja Mieleckiego*

W 25 ROCZNICĘ NSZZ „SOLIDARNOŚĆ”

*„Solidarność” była próbą
osiągnięcia czegoś, co było nie do zdobycia,
zamiarem zrealizowania
celów nieosiągalnych.
A chodziło nam przecież
o rzeczy najważniejsze –
– o wolność Polski
i wolność człowieka w Polsce.*

Prezentacja „Spotkanie z okazji 25-lecia powstania Solidarności”

[Grzegorz Opala]

17 września 1980 r. w dwóch salach wykładowych Centralnego Szpitala Klinicznego w Katowicach Ligocie odbyło się zebranie ponad 400 pracowników szpitala, blisko 2/3 z nich wyraziło wówczas wolę utworzenia w uczelni niezależnego związku zawodowego.

Fakt ten – przypomniany przez prof. **Grzegorza Opalę** w prezentacji poświęconej działalności NSZZ „Solidarność” w Śląskiej Akademii Medycznej w latach 1980–1989 – zdecydował o wyznaczeniu daty obchodów 25-lecia powstania pierwszych struktur „Solidarności” w naszej uczelni właśnie na dzień 17 września.

Obchody rozpoczęły się Mszą św. w krypcie Katedry Chrystusa Króla, odprawioną przez ks. prałata **Stanisława Puchalę**. Miejszem kontynuacji jubileuszowego spotkania była Aula A3 w ośrodku ŚAM w Katowicach Ligocie, a jego program wypełniły: wspomnienie zmarłych członków „Solidarności”, wystąpienia gości oraz uczestników wydarzeń sprzed 25 lat; projekcja fragmentów filmu dokumentalnego *Od „Solidarności” do Niepodległości*; przypomnienie historii powstania uczelnianej „Solidarności” oraz jej działalności w podziemiu (pamiętne dni września 1980, pamiętne lata 1980–1981, grudzień 1981, stan wojenny, lata 1982–1989, dary stanu wojennego, ludzie „Solidarności”); wręczenie odznaczeń Regionu Śląsko-Dąbrowskiego NSZZ „Solidarność”; koncert muzykujących lekarzy i – na koniec – wspólna fotografia oraz spotkanie towarzyskie.

Gospodarzami spotkania byli prof. **Grzegorz Opala** – przewodniczący Ko-



W poczcie sztandarowym (od prawej): Anna Wojciechowska-Wieja, Andrzej Świętochowski oraz Danuta Omyła. Przy mównicy Grzegorz Opala.

misji Zakładowej NSZZ „Solidarność” ŚAM w latach 1980–1989 oraz dr **Jacek Kozakiewicz** (ówczesny sekretarz KZ). Spośród Gości przybyłych na Jubileusz 25-lecia głos zabrali m.in.: **Piotr Duda** – przewodniczący Zarządu Regionu Śląsko-Dąbrowskiego NSZZ „Solidar-

ność”, **Teodor Werbowski** – w imieniu przewodniczącego Regionalnej Sekcji Nauki **Kazimiera A. Sicińskiego**; ks. **Stanisław Puchala** – kapelan i duchowy opiekun „Solidarności”, były duszpasterz akademicki, obecny proboszcz parafii katedralnej; dr **Maciej Hamankie-**



Iwona Świętochowska dziękująca w imieniu odznaczonych oraz (od lewej): Jacek Kozakiewicz, Grzegorz Opala i Piotr Duda.

wicz – prezes Okręgowej Izby Lekarskiej w Katowicach; prof. **Marek Rudnicki** – członek KZ NSZZ „Solidarność” ŚAM w latach 1980–1989, obecnie profesor University of Illinois; prof. **Władysław Nasilowski** – współtwórca i doradca uczelnianej „Solidarności”, emerytowany kierownik Katedry Medycyny Sądowej ŚAM; **Grzegorz Stawski** – sygnatariusz Porozumienia Jastrzębskiego; prof. **Irena Lipowicz** – animator Duszpasterstwa Akademickiego Pracowników Nauki, były ambasador RP w Austrii oraz przedstawiciel ministra spraw zagranicznych ds. stosunków polsko-niemieckich; **Stanisław Platek** – przywódca strajkowy z kopalni „Wujek”; dr hab. **Krzysztof Golba** – współtwórca i były przewodniczący Niezależnego Związku Studentów ŚAM, obecnie adiunkt hab. w Katedrze Kardiologii ŚAM. We wszystkich wypowiedziach dominowała refleksja nad tym, jak wiele dzięki „Solidarności” udało się osiągnąć, wielokrotnie też nawiązywano do duchowego przywództwa Papieża Polaka, które miało decydujące znaczenie zarówno dla narodzin związku, jak i jego przetrwania mimo ogłoszonej przez Wojskową Radę Ocalenia Narodowego i trwającej blisko 8 lat delegalizacji.

Jak podkreślił **Grzegorz Opala**, 25 rocznica powstania „Solidarności” to „przywołanie wspomnień, bilans dokonań, z których możemy być dumni, a także spotkanie z tymi, z którymi mieliśmy zaszczyt budować Niepodległą Rzeczpospolitą”. Jubileusz stał się również okazją do szczególnego uhonorowania tych, którzy swe zaangażowanie w niezależnych związkach zawodowych przypłacili utratą wolności. Na wniosek organizatorów jubileuszu złote medale Zarządu Regionu Śląsko-Dąbrowskiego NSZZ „Solidarność” otrzymali internowani w stanie wojennym członkowie „Solidarności” kol. kol.: **Ewa Karpuk**, **Jerzy Kurkowski** (pośmiertnie), **Jadwiga Pożycka**, **Zofia Rzekanowska-Brodzka** oraz **Iwona Świętochowska**. Z inicjatywy przewodniczącego **Piotra Dudy**, Złotym Medalem Zarządu Regionu został także odznaczony **Grzegorz Opala**.

Rocznicowym obchodom towarzyszyła przygotowana przez mgr **Kazimierę Morawską** okolicznościowa wystawa, na której zgromadzono liczne pamiątki z lat 1980–1989, m.in. fotografie,

dokumenty, literaturę drugiego obiegu, czasopisma, nielegalne broszury i ulotki.

Wyróżnieniem dla osób, które od początku ofiarnie włączyły się w działalność „Solidarności” oraz NZS były dyplomy uznania, nadane przez pierwsze uczelniane władze związkowe. Próbę zarchiwizowania dokumentów uczelnianej „Solidarności” z lat 1980–1989 stanowi opracowany przez dr. **Jerzego Tustanowskiego** i dołączony do dyplomów krążek CD, którego zawartość jest w założeniu materiałem wyjściowym, służącym zarówno „przebudzeniu pamięci”, jak i nawiązaniu kontaktu ze środowiskiem w celu uzupełnienia i stworzenia kompletnej bazy informacji. Podobne cele przyświecają także zasygnalizowanemu przez **Grzegorza Opalę** i **Jacka Kozakiewicza** zamysłowi utworzenia Stowarzyszenia „Solidarność i Pamięć”, mającego niejako na nowo skonsolidować środowisko ludzi „Solidarności” i odbudować jej etos.

Oficjalną część spotkania zamknęło *Przesłanie Pana Cogito* Zbigniewa Herberta oraz koncert w wykonaniu trojga spośród dziewięcioosobowego grona artystów, dzięki którym – jak z uśmiechem podkreślił przewodniczący **Maciej Hamankiewicz** – Śląska Izba Lekarska zyskuje w kraju wyjątkową sławę. W koncercie wystąpili dr dr: **Krzysztof Jarczok** [skarbnik KZ NSZZ „Solidarność” ŚAM w latach 1980–1989] (skrzypce) – z utworami Henryka Wieniawskiego, **Lidia Netezuk** (śpiew) z poezją Bułata Okudźawy oraz **Grzegorz Góral** (gitara i śpiew) z własnymi kompozycjami. Niepowtarzalnym akcentem było też wspólne odśpiewanie na koniec *Murów* Jacka Kaczmarskiego.

Organizacja obchodów 25-lecia NSZZ „Solidarność” w Śląskiej Akademii Medycznej była dziełem grupy inicjatywnej w składzie: kol. kol. **Teresa Bialek**, **Kazimierz Broniszewski**, **Janusz Bursa**, **Krzysztof Golba**, **Anna Harbut-Grylka**, **Krzysztof Jarczok**, **Aleksandra Kochańska-Dziurawicz**, **Jacek Kozakiewicz**, **Danuta Leściorz**, **Teresa Matuszna**, **Kazimiera Morawska**, **Danuta Omyła**, **Grzegorz Opala**, **Ewa Pawłowska**, **Krystyna Rożek-Leśniak**, **Tadeusz Sadowski**, **Krzysztof Ślaski**, **Andrzej i Iwona Świętochowsy**, **Jerzy Tustanowski** oraz **Anna Wojciechowska-Wieja**.

Teresa Bialek

XIX ZJAZD POLSKIEGO TOWARZYSTWA NEUROLOGICZNEGO

W dniach od 31 sierpnia do 3 września 2005 odbywał się w Łodzi XIX Ogólnopolski Zjazd Polskiego Towarzystwa Neurologicznego. Komitetowi Organizacyjnemu Zjazdu przewodniczyli prof. zw. dr hab. **Henryk Chmielewski** oraz prof. dr hab. **Krzysztof Selmaj**. Komitet naukowy stanowili: prof. dr hab. **Krzysztof Selmaj** (przewodniczący) oraz: prof. zw. dr hab. **Henryk Chmielewski**, prof. dr hab. **Anna Członkowska**, prof. zw. dr hab. **Irena Hausmanowa-Petrusewicz**, prof. dr hab. **Wojciech Kozubski**, dr hab. **Hubert Kwieciński** prof. AM w Warszawie, dr hab. **Grzegorz Opala** prof. ŚAM, prof. dr hab. **Ryszard Podemski**, prof. dr hab. **Zbigniew Stelmasiak** (członkowie).

W zjeździe uczestniczyło 1600 lekarzy, w tym wybitni neuropatologowie z Europy i USA, którzy w ramach sesji plenarnych i kursów szkoleniowych zaprezentowali najnowsze osiągnięcia neurologii klinicznej i doświadczalnej, w zakresie m.in.: chorób naczyniowych, neuropatii, chorób układu pozapiramidowego, chorób zapalnych układu nerwowego, chorób demielinizacyjnych, nerwowo-mięśniowych i otępiennych, padaczki, stwardnienia rozsianego, neuroonkologii, neurogenetyki i neuroobrazowania.

Spośród przedstawionych na zjeździe ponad 500 prac z zakresu nauk podstawowych i klinicznych, 18 było autorstwa pracowników Katedry i Kliniki Neurologii Wieku Podeszłego ŚAM w Katowicach Ligocie, kierowanej przez dr. hab. **Grzegorza Opalę** prof. ŚAM.

Jednym z punktów zjazdu był wybór nowych władz towarzystwa. Funkcję prezesa objął dr hab. **Grzegorz Opala** prof. ŚAM, prezesem elektem został prof. dr hab. **Krzysztof Selmaj** z Uniwersytetu Medycznego w Łodzi. W skład Zarządu Głównego weszli m.in. prof. dr hab. **Krystyna Pierzchała** (kierownik Katedry i Kliniki Neurologii ŚAM w Zabrze) oraz dr **Stanisław Ochudło** (Katedra i Klinika Neurologii Wieku Podeszłego ŚAM w Katowicach Ligocie).

dr n. med. Stanisław Ochudło

VI MIĘDZYNARODOWE SYMPOZJUM NAUKOWE „Inżynieria Stomatologiczna – Biomateriały”

„Inżynieria Stomatologiczna – Biomateriały”, pod takim właśnie hasłem w dniach 17–19 czerwca 2005 r. w sali konferencyjnej hotelu „Belweder” odbyło się VI Międzynarodowe Sympozjum Naukowe, Ustron 2005. Tradycją lat ubiegłych, organizatorami konferencji były Wyższa Szkoła Inżynierii Dentystycznej w Ustroniu (WSID), Katedra Materiałoznawstwa Stomatologicznego Śląskiej Akademii Medycznej oraz Polskie Towarzystwo Inżynierii Stomatologicznej. Honorowy patronat naukowy nad imprezą sprawował JM Rektor WSID prof. dr hab. n. med. **Bronisław Klaptocz**, który dokonał jej uroczystego otwarcia. Inauguracyjne przemówienie wygłosili prof. dr hab. n. med. **Aleksander Sieroń** – prorektor ds. nauki ŚAM, oraz dr hab. n. med., dr n. tech. **Rajmund Orlicki**, prof. ŚAM i WSID.

Tematyka przygotowanych na konferencję prac nadała jej charakter interdyscyplinarny potwierdzając fakt, iż współczesna stomatologia jest w dużej mierze stymulowana osiągnięciami w zakresie medycyny fizykalnej i inżynierii materiałowej.

Program pierwszego dnia obrad dotyczył magnetoterapii. Dwóm sesjom z tego zakresu przewodniczyli prof. dr hab. n. med.

Aleksander Sieroń (ŚAM), prof.

dr hab. n. med.

Krystyna Lisiecka-Opalko

(PAM Szczecin)

oraz dr hab. n.

med. **Ludwik**

Pokora, prof.

CM UMK (Byd-

goszcz). Zapre-

zentowano wyni-

ki zastosowania

terapii wolno-

zmiennymi pola-

mi magnetycz-

nymi wytwarza-

nymi przez urzą-

dzenie VIOFOR

JPS. Aparat ten

jest dziełem wy-

bitnych naukow-

ców zajmu-

jących się wyko-

rzystaniem pól magnetycznych w medycynie, profesorów **Feliksa Jaroszyka** i **Janusza Paluszaka** (AM Poznań) oraz **Aleksandra Sieron** (ŚAM). Prezentacja prof. **Jaroszyka** wprowadziła w zagadnienia wpływu zmiennego pola magnetycznego na organizmy żywe oraz biofizyczne efekty oddziaływania pola wykorzystane w metodzie JPS. Kolejne referaty przytaczały przykłady zastosowania viofoterapii w medycynie i stomatologii, zwłaszcza w leczeniu powikłań po stomatologicznych zabiegach chirurgicznych (regeneracja uszkodzonych nerwów oraz likwidacja bólu stomatologicznego). Przydatność magnetostymulacji w leczeniu osteolizy tkanki kostnej okolicy okołowierzchołkowej zęba omówiła prof. **Krystyna Lisiecka-Opalko**. Aparat VIOFOR JPS okazuje się również skutecznym narzędziem wspomagającym gojenie ran skórnych i złamań żuchwy przez przyspieszenie procesu kościotworzenia oraz regeneracji struktur kostnych w magnetoledoterapii, w której łączy się oddziaływanie wolnozmiennych pól magnetycznych i światła uzyskanego z wysokoenergetycznych diod LED. Inne możliwości zastosowania fizykoterapii wolnozmiennymi polami magnetycznymi w stomatologii zachowaw-

czej oraz implantoprotezyce przedstawiła lek. stom. **Olga Toś** (WSID).

Drugi dzień konferencji poświęcony był zagadnieniom wykorzystania wiedzy technicznej do poprawy trwałości konstrukcyjnej protez oraz epitez. Sesji przewodniczyli prof. dr hab. inż. **Jerzy Zabrzęski**, dr hab. **Włodzimierz Więćkiewicz** (AM Wrocław) oraz dr hab. n. med. **Rafał Koszowski** (ŚAM). Prezentowane referaty dotyczyły tworzyw elastycznych, w tym m.in. własności, sposobów przetwarzania oraz zastosowania elastomeru Mollomed, obecnie poddawanego klinicznej ocenie w Zakładzie Protetyki Stomatologicznej AM we Wrocławiu. Wyniki badań trwałości konstrukcji protezy zębowej z tworzyw elastycznych, akrylowych i silikonowych przedstawiła inż. **Izabela Orlicka** (WSID). Elementy implantologiczne do epitez opierających się na systemie magnetycznym prezentowali przedstawiciele różnych firm, m.in. Steco-System-Technik z Hamburga. Implanty te stanowią dobre umocowanie dla protezy oka oraz konstrukcji zębowych w całkowitym bezzębiu (protezy całkowite na magnetycznych implantach). Przedstawicielka szczecińskiej firmy Prodenmed, **Agnieszka Kowalczyk** omówiła



zastosowanie szklanych podparć w stałych konstrukcjach protetycznych, zaś **Jerzy Oslów** z firmy Vita z Legionowa – zasady doboru i odtwarzania barw zębów, prezentując System 3D Master oraz możliwość stosowania urządzenia Easyshade do bezpośredniego odczytu barwy zęba oraz olicowań ceramicznych prac protetycznych.

Przewodniczącymi kolejnej sesji byli dr hab. inż. **Maria Richert**, prof. AGH i WSID, dr hab. n. med. **Stefan Baron** prof. ŚAM (Zabrze) oraz dr hab. **Jan P. Ilczuk** prof. UŚ (Katowice), zaś wygłoszone referaty dotyczyły problemów inżynierii powierzchni, a zwłaszcza: mikrostruktury, stabilności i jakości połączenia materiałów ceramicznych ze stopem metalicznym RODENT (**M. Richert**); przebiegu procesu wykonania odlewów elementów protez ze stopów tytanu oraz wstępnej oceny jakości wykonanych odlewów (dr inż. **A. Karwiński**, Inst. Odlewnictwa, Kraków); wytwarzania stopów dentystycznych metodą syntezy mechanicznej (**D. Oleszak**, Polit. Warszawska); techniki inżynierii tkankowej związanej z namnażaniem komórek typu osteoblasty na szkieletach kompozytowych (**I. Manjubala**, Max Planck Institute for Colloid and Interfaces, Germany); postępów w zakresie

technik wytwarzania tworzyw wykazujących aktywność biologiczną w kierunku uszlachetniania powierzchni metalicznego podłoża i ochrony przed korozją oraz potrzeby udoskonalania stosowanych w praktyce biomateriałów (**M. Jasiorski**, Polit. Wrocławska oraz **R. Orlicki**, WSID). Ostatni referat omawianej sesji – wygłoszony przez prof. dr. hab. inż. **Jana M. Dutkiewicza** (Inst. Metalurgii i Inżynierii Materiałowej PAN, Kraków) – był poświęcony własnościom stopów wykazujących efekt pamięci kształtu oraz zastosowaniom tytanu i jego stopów w medycynie wynikającym z bioaktywnych właściwości powierzchni tego metalu.

Naukowy program konferencji zamykała sesja tematów wolnych. Przewodniczyli jej prof. **Jan Dutkiewicz** (PAN, Kraków), prof. dr hab. **Bronisław Plonka** (AM Wrocław) oraz dr hab. **Mieczysław Remin** (WSID). Prezentowane referaty potwierdzały fakt, iż rozszerzenie możliwości zastosowań w medycynie i stomatologii materiałów o optymalnych i ściśle określonych właściwościach jest możliwe dzięki badaniom z wykorzystaniem różnego rodzaju metod pomiarowych, jak: metoda tarcia wewnętrznego, analizy mikrostruktury materiałów stosowanych w stomatologii za

pomocą skaningowego mikroskopu elektronowego (SEM), pomiary własności mechanicznych (mikrotwardości czy własności trybologicznych). Z uznaniem przewodniczących sesji spotkał się referat tegorocznej absolwentki WSID, inż. **Anny Modzelewskiej-Wójtowicz**, która w swoich badaniach zastosowała metodę elementów skończonych i program ANSYS. Tematem ostatniego referatu, wygłoszonego przez lek. stom. **Bartłomieja Pawlusa** (WSID), było zastosowanie zjawiska piezoelektrycznego i tensometrycznego do oceny wydolności sił żucia w leczeniu ortodontycznym i implantoprotetycznym.

VI Międzynarodowe Sympozjum Naukowe zakończyło się uroczystym wręczeniem przez JM Rektora prof. dr. hab. n. med. **Bronisława Kłaptocza** dyplomów inżynierskich tegorocznym absolwentom Wyższej Szkoły Inżynierii Dentystycznej w Ustroniu.

Sponsorami konferencji były ING Bank Śląski Oddział w Ustroniu, Bank BPH S.A. Oddział w Cieszynie, POLDENS Sp. z o.o. Patronat medialny nad imprezą objęli Dentonet.pl, Edentico, „Twój Przegląd Stomatologiczny”, „Inżynieria Stomatologiczna – Biomateriały” oraz „Forum Stomatologiczne”.

dr Olga Woźnicka

XXI ZJAZD HEMATOLOGÓW

W dniach 8–10 września 2005 roku w Hotelu Gołębiowski w Wiśle odbył się XXI Zjazd Polskiego Towarzystwa Hematologów i Transfuzjologów. Organizatorem była Klinika Hematologii i Transplantacji Szpiku ŚAM w Katowicach przy współpracy Katowickiego Oddziału Polskiego Towarzystwa Hematologów i Transfuzjologów, Regionalnego Centrum Krwiodawstwa i Krwiolecznictwa w Katowicach, Kliniki Hematologii i Chemioterapii Dzieci ŚAM w Zabrze oraz Polskiej Grupy ds. Leczenia Białaczek u Dorosłych (PALG).

W skład Komitetu Naukowego z ramienia Śląskiej Akademii Medycznej weszli: prof. **Jerzy Holowiecki**, prof. **Sławomira Kyrz-Krzemień**, prof. **Danuta Sońta-Jakimeczyk**, a przewod-

niczącym Komitetu Organizacyjnego został prof. **Jerzy Holowiecki**.

Spotkanie naukowe hematologów i transfuzjologów zgromadziło około 800 lekarzy, w tym 40 światowej sławy wykładowców z zagranicy. Podczas uroczystej inauguracji obecny był prodziekan Wydziału Lekarskiego w Katowicach dr hab. n. med. **Jan Baron**, który odczytał list rektora Śląskiej Akademii Medycznej w Katowicach, profesor **Ewy Maleckiej-Tendery**, do uczestników zjazdu. Ceremonię otwarcia uświetniło wręczenie prof. **Rudigerowi Hehlmannowi** z Uniwersytetu w Heidelbergu tytułu Honorowego Członka Polskiego Towarzystwa Hematologów i Transfuzjologów oraz odznaczenie Medalami Zasłużonych dla Polskiej Hematologii

i Transfuzjologii 10 wybitnych naukowców z kraju i z zagranicy.

Inaugurację zakończył koncert Zespołu Pieśni i Tańca „Śląsk”, którego występ został entuzjastycznie przyjęty przez uczestników spotkania.

W ramach zjazdu odbyły się sympozja satelitarne poświęcone nowym możliwościom terapii w ostrych białaczkach promielocytowych, zastosowaniu radioimmunoterapii w leczeniu chłoniaków oraz przeszczepianiu krwiotwórczych komórek macierzystych w guzach litych. Sesje edukacyjne odbywały się pod auspicjami European LeukemiaNet i Polskiej Grupy ds. Leczenia Białaczek u Dorosłych we współpracy z Europejską Szkołą Hematologii (46

ciąg dalszy na str. 38

XXI ZJAZD HEMATOLOGÓW *dokończenie*

wystąpień). Odbyły się również sesje naukowe (64 referaty), sesja plakatowa z omówieniem (163 plakaty) oraz prezentacje plakatowe (58 plakatów).

Rangę zjazdu podkreśliła obecność prof. prof. **Rudigera Hehlmann** – przewodniczącego European Leukemia-Net, **Moshe Talpaza** i **Johna Goldmana** – uznanych autorytetów zajmujących się diagnostyką i leczeniem przewlekłej białaczki szpikowej, oraz **Dietera Hoelzera**, **Borisa Labara** i **Martina Schrappe** – wybitnych specjalistów w dziedzinie ostrej białaczki limfoblastycznej. Najnowsze osiągnięcia z zakresu leczenia ostrej białaczki szpikowej przedstawili **Thomas Buchner**, **Alan K. Burnett**, **Miguel Sanz** i **Francesco Frassoni**. Sesję dotyczącą aktualnych poglądów na temat transplantacji szpiku poprowadzili prof. prof. prezes-elekt Europejskiego Towarzystwa Transplantacji Szpiku – **Dietger Niederwieser**, przewodnicząca Europejskiej Szkoły Hematologii – **Eliane Gluckman** oraz **Jerzy Holowiecki**. W sesji tej wystąpili ponadto prof. prof. **Jane Apperley** i **Axel Zander**. Szczególne wrażenie na uczestnikach zjazdu wywarł wykład **Barta Barlogiego**, wybitnego znawcy szpiczaka mnogiego. W czasie konferencji zwrócono uwagę na nowe możliwości terapii nowotworów układu krwiotwórczego, szczególnie z zastosowaniem przeciwciał monoklonalnych i tzw. terapii celowanej przy zastosowaniu leków działających na onkogeny odpowiedzialne za rozwój danej choroby („smart drugs”).

Sesje edukacyjne, prowadzone w językach polskim i angielskim, poświęcone były następującym grupom tematycznym: advances in management of chronic myeloid leukemia (przewodniczący: **R. Hehlmann**, **J. Holowiecki**), expanded role of targeted therapies in hematologic malignancies (przewodniczący: **J. Goldman**, **M. Talpaz**, **A. Hellmann**), zaburzenia krzepnięcia i układu płytkotwórczego (przewodniczący: **J. Kloczko**, **K. Zawilska**), hematopoietic stem cell transplantation (przewodniczący: **J. Apperley**, **D. Niederwieser**, **J. Holo-**

wiecki), infections in hematology (przewodniczący: **H. Einsele**, **B. de Pauw**, **J. Juszczak**), acute myeloid leukemia (przewodniczący: **T. Buchner**, **A. K. Burnett**, **J. Holowiecki**), lymphoproliferative diseases (przewodniczący: **M. Herold**, **P. Moreton**, **T. Robak**), acute lymphoblastic leukemia (przewodniczący: **D. Hoelzer**, **J. Kowalczyk**), supportive therapy (przewodniczący: **D. Dale**, **A. Skotnicki**, **M. Mistrík**), transplantation and transfusion medicine (przewodniczący: **W. Mayr**, **A. Lange**, **V. Koza**), live problems in contemporary hematology (przewodniczący: **J. Spivak**, **L. Konopka**, **M. Ratajczak**), multiple myeloma (przewodniczący: **B. Barlogie**, **D. Lutz**, **A. Dmoszyńska**).

Sesjom edukacyjnym towarzyszyła debata poświęcona blaskom i cieniom badań klinicznych (moderator: **J. Hansz**, prelegenci: **K. Sulek** i **W. Wiktor-Jędrzejczak**).

Na sesjach naukowych przedstawiono referaty zgrupowane w blokach tematycznych dotyczących: ostrej białaczki szpikowej i zespołów mielodysplastycznych (przewodniczący: **J. Dwilewicz-Trojaczek**, **S. Krzemień**), transfuzjologii (przewodniczący: **M. Łętowska** i **B. Żupańska** oraz **P. Radziwon** i **H. Seyfriedowa**), zakażeń w hematologii (przewodniczący: **M. Komarnicki**, **D. Sońta-Jakimczyk**), zaburzeń krzepnięcia i układu płytkotwórczego (przewodniczący: **J. Musiał**, **M. Podolak-Dawdziak**), chorób limfoproliferacyjnych (przewodniczący: **M. Kraj**, **R. Maryniak**, **K. Warzocha**), transplantacji szpiku (przewodniczący: **B. Mariańska**, **J. Wojnar**), cytogenetyki, biologii molekularnej, immunofenotypizacji (przewodniczący: **O. Haus**, **B. Stella-Holowiecka**, **T. Szczepański**), chorób mieloproliferacyjnych (przewodniczący: **J. M. Zaucha**, **B. Zdziarska**), ostrej białaczki limfoblastycznej (przewodniczący: **A. Chybicka**, **M. Krawczyk-Kuliś**), hematologii eksperymentalnej (przewodniczący: **I. Frydecka**, **Z. Pojda**, **T. Skórski**), niedokrwistości

(przewodniczący: **S. Maj**, **M. Matysiak**).

Prezentacje omawiane w sesji plakatowej były poświęcone następującym grupom tematycznym: ostre białaczki u dorosłych (przewodniczący: **E. Krykowski**, **K. Lewandowski**), ostre białaczki u dzieci (przewodniczący: **A. Balcerska**, **W. Balwierz**), transfuzjologia (przewodniczący: **J. Korsak**, **K. Maślanka**), zakażenia w hematologii (przewodniczący: **Smolewski**, **M. Wysocki**), choroby mieloproliferacyjne (przewodniczący: **J. Hansz**, **T. Sacha**), hematologia eksperymentalna (przewodniczący: **A. Janowska-Wieczorek**, **M. Ratajczak**, **J. Roliński**), chłoniaki nieziarnicze (przewodniczący: **W. Jurczak**, **D. Wołowicz**), chłoniak Hodgkina (przewodniczący: **J. Meder**, **A. Plużańska**), szpiczak plazmocytowy (przewodniczący: **R. Poglód**, **T. Wolska**), transplantacja szpiku (przewodniczący: **S. Giebel** i **J. Styczyński** oraz **A. Lange** i **L. Usnarska-Zubkiewicz**), zmiany genetyczne w hematologii (przewodniczący: **E. Brojer**, **B. Jarzab**, **U. Mazurek**), zaburzenia krzepnięcia (przewodniczący: **M. Wojtukiewicz**, **J. Windyga**), zaburzenia płytek krwi (przewodniczący: **I. Kopeć**, **M. Kuliszewicz-Janus**), niedokrwistości (przewodniczący: **K. Sulek**, **T. Urański**).

Warto zaznaczyć, że XXI Zjazd PTHiT jako pierwszy w Polsce otrzymał akredytację EHA na przyznanie punktów CME (Continued Medical Education), a dodatkowo każdy uczestnik otrzymał 17,5 punktu edukacyjnego Polskiego Towarzystwa Hematologów i Transfuzjologów.

Sponsorami głównymi zjazdu były firmy Novartis Oncology, Roche Polska, Pfizer Polska, Schering Polska, Amgen, Janssen-Cilag Polska oraz Ministerstwo Informatyzacji i Nauki.

Szczegółowy program spotkania naukowego dostępny jest na stronie internetowej <http://haematology.katowice.pl/>

IX MIĘDZYNARODOWY KONGRES POLSKIEGO TOWARZYSTWA KARDIOLOGICZNEGO

W dniach 22–24 września w Katowicach na terenie Międzynarodowych Targów Katowickich odbywał się IX Międzynarodowy Kongres Polskiego Towarzystwa Kardiologicznego, zorganizowany przez zespół pracowników Górnośląskiego Ośrodka Kardiologii oraz Komitet Organizacyjny w składzie: przewodniczący – dr hab. **Paweł Buszman** (Oddział Ostrych Zespołów Wieńcowych), wiceprzewodnicząca – prof. dr hab. **Maria Trusz-Gluza** (I Klinika Kardiologii), wiceprzewodniczący – prof. dr hab. **Andrzej Bochenek** (I Klinika Kardiologii), sekretarz – dr **Bożena Białkowska** (Oddział Ostrych Zespołów Wieńcowych), skarbnik – dr **Kazimierz Radwan** (Oddział Ostrych Zespołów Wieńcowych). W obradach poświęconych postępowaniu w diagnostyce i terapii chorób układu krążenia wzięło udział ponad 4 tysiące lekarzy – kardiologów, kardiologów, internistów, lekarzy rodzinnych oraz specjalistów dziedzin pokrewnych. Wśród uczestników było wielu gości z zagranicy, w tym takie sławy w dziedzinie kardiologii, jak: **Jean-Pierre Bassand** z Francji, **Kim M. Fox** z Wielkiej Brytanii, **Robert Jones** oraz **Jack Martin** z USA i **Johannes Bonnier** z Holandii.

Trzydniowe obrady rozpoczęły się od filmu prezentującego dorobek dwóch śląskich ośrodków kardiologicznych –

Górnośląskiego Centrum Medycznego w Katowicach Ochojcu oraz Śląskiego Centrum Chorób Serca w Zabrze, w których wykonuje się najwięcej w Polsce operacji kardiologicznych i zabiegów z zakresu kardiologii interwencyjnej, nie wymagających rozcinania mostka. Okazją do zaprezentowania dokonań śląskich ośrodków, uznawanych za liderów międzynarodowych badań nad nowymi metodami leczenia niewydolności serca była specjalnie zorganizowana „Sesja śląska”.

Podczas kongresu wystąpienia wygłosiło około 200 wykładowców, odbyło się 107 sesji, warsztatów, debat i dyskusji okrągłego stołu. Ze szczególnym zainteresowaniem spotkały się bezpośrednie transmisje z wykonywanych w Górnośląskim Centrum Medycznym zabiegów hemodynamicznych, elektrofizjologicznych i kardiologicznych. Do wiodących tematów kongresu należały standardy postępowania w leczeniu chorób serca, opublikowane niedawno przez Europejskie Towarzystwo Kardiologiczne. Ich celem jest ujednolicenie i optymalizacja metod leczenia chorych we wszystkich krajach Unii Europejskiej, niezależnie od poziomu ich zaawansowania. Uczestnicy kongresu dyskutowali również nt.: nagłego zgonu sercowego, polskich rejestrów kardiologicznych, nowych odkryć w dziedzinie chorób układu krążenia u kobiet, telemedycyny

oraz stosowanego w Stanach Zjednoczonych zdalnego monitoringu pacjentów cierpiących m.in. z powodu groźnych zaburzeń rytmu serca.

Tegoroczny kongres miał charakter wyjątkowy. Był nie tylko zamkniętym spotkaniem specjalistów, ale stał się okazją do promocji zdrowego stylu życia i przypomnienia mieszkańcom Śląska, jak ważna jest profilaktyka w przeciwdziałaniu chorobom układu krążenia.

W sobotę – w ostatnim dniu kongresu – odbyła się pierwsza w historii Polskiego Towarzystwa Kardiologicznego otwarta dla publiczności sesja naukowa, podczas której o wpływie alkoholu, papierosów i życia erotycznego na układ krążenia rozmawiali kardiologowie, specjaliści od uzależnień oraz eksperci w dziedzinie leczenia chorób wątroby. Bezpośrednio po sesji organizatorzy zjazdu zaprosili mieszkańców województwa śląskiego na festyn „Piknik dla serca”. Podczas imprezy wszyscy chętni mogli zasięgnąć porad z zakresu kardiologii, angiologii, reumatologii, neurologii i diabetologii oraz wykonać bezpłatne badania – zmierzyć ciśnienie tętnicze, oznaczyć poziom cukru i cholesterolu, ustalić wskaźnik masy ciała, a także poddać się badaniom elektrokardiograficznemu i echokardiograficznemu.

Paweł Bojko

SYMPOZJUM PROGRAMU „MATKA I DZIECKO”

W dniach 12–14 października 2005 r. w katowickim Domu Lekarza odbyło się IX Międzynarodowe Sympozjum Naukowo-Szkoleniowe Polsko-Szwajcarskiego Programu „Matka i Dziecko”. W tym roku o wybranych problemach z zakresu perinatologii i neurologii okresu wczesnodziecięcego dyskutowało 275 lekarzy i pielęgniarek z województwa śląskiego oraz kilkudziesięciu przedstawicieli tych zawodów medycznych z Europy, Zakaukazia i Azji Środkowej (ogółem z 21 krajów). Po raz pierwszy do Polski przyjechali medycy i pielęgniarki z Albanii, Macedonii i Rumunii. Przewodniczącym Komitetu

Naukowego i Organizacyjnego był dr n. med. **Jacek Kozakiewicz**. Wśród wykładowców znaleźli się wybitni specjaliści z Francji, USA i Polski.

Wykład inauguracyjny na temat leczenia wewnątrzmacicznego przepukliny oponowo-rdzeniowej w USA w zastępstwie prof. **Josepha Brunera** z Nashville, który odwołał swój przyjazd z ważnych względów rodzinnych, wygłosił upoważniony przez niego dr n. med. **Krzysztof Grettka**. Cztery plenarne sesje naukowe poświęcone były takim zagadnieniom, jak: patologie prenatalne a zaburzenia neurologiczne nowo-

rodka (przewodniczący sesji: prof. **A. Olejek** i dr hab. **K. Sodowski**), neurologia noworodka (przewodniczący sesji: prof. **T. Mazurczak** i prof. **S. Jóźwiak** oraz prof. **E. Helwich** i prof. **J. Świetliński**), stany napadowe noworodków i niemowląt (przewodniczący sesji: prof. **J. Wendorff** i dr hab. **M. Mander**). Ponadto odbyła się sesja plakatowa, na której swe prace prezentowały zespoły z Rumunii, Estonii, Serbii i Czarnogóry oraz Ukrainy. Obradom towarzyszyły wystawy firm farmaceutycznych i pro-

ciąg dalszy na str. 40

SYMPOZJUM PROGRAMU „MATKA I DZIECKO” dokończenie

ducentów sprzętu medycznego. W trakcie pobytu w Katowicach uczestnicy z zagranicy mieli możliwość wizytowania szpitali województwa śląskiego oraz zwiedzania Krakowa.

* * *

W ceremonii otwarcia udział wzięli przedstawiciele honorowych protektorów Sympozjum: ambasadora Konfederacji Szwajcarskiej – pierwszy sekretarz

wodnicząca Komisji PMU Programu, prof. Ewa Malecka-Tendera, przewodniczący Okręgowej Rady Lekarskiej dr Maciej Hamankiewicz, przewodnicząca Okręgowej Izby Pielęgniarek i Położnych mgr Maria Brzezińska oraz naukowcy ze Śląskiej Akademii Medycznej, od lat angażujący się w działalność Programu „Matka i Dziecko”: prof. prof. Antoni Dyduch, Adam Cekański, Urszula Godula-Stuglik, Krystyna Karczewska, Rozalia Osuch-Jaczevska, dr hab. dr hab. Janusz Bursa, Małgorzata Baumert i Anna Obuchowicz. Była też dyrektorka Śląskiego Centrum Pediatrii w Zabrze dr n. med. Maria Łukasik.

Dr Jacek Kozakiewicz przedstawił piętnastoletnią historię Programu „Matka i Dziecko”, jego założenia, formy realizacji i osiągnięcia oraz poinformował, że zgodnie z wcześniejszymi ustaleniami, jego istnienie w bieżącym roku dobiega końca. Podkreślił, że o sukcesie polsko-szwajcarskiego przedsięwzięcia wymownie świadczy m.in. poprawa współczynnika umieralności niemowląt, obserwowana na przestrzeni ostatnich 10 lat. To, że wskaźnik ten, który jednak zależy w dużym stopniu od

Szczególnym momentem było przedstawienie przez prof. Antoniego Dyducha sylwetek osób, które zostały uhonorowane Statuetkami Programu „Matka i Dziecko”: dra Jacka Kozakiewicza, współtwórcy Polsko-Szwajcarskiego Programu, zastępcy lekarza wojewódzkiego w latach 1991–1998, najdłuższego stażem członka Komisji nadzorującej realizację Programu, organizatora dziewięciu międzynarodowych sympozjów naukowych Programu, oraz prof. Adama Cekańskiego, wieloletniego konsultanta wojewódzkiego ds. położnictwa i ginekologii, wychowawcę wielu pokoleń lekarzy, którzy z rąk prof. Ewy Maleckiej-Tendery, rektora ŚAM, odebrali zaszczytne wyróżnienia, a także dra Andrzeja Sośnierza, współtwórcy Programu, który będąc lekarzem wojewódzkim przekonał władze Śląska o celowości jego współfinansowania, i minister Danuty Hübner, wyróżnionej w uznaniu wieloletniego wspierania idei Programu i okazywanej pomocy w zapewnianiu właściwych warunków do jego realizacji. Niestety, tych dwoje laureatów z ważnych powodów nie mogło przybyć na uroczystość.

Następnie wręczono Medale Polsko-Szwajcarskiego Programu przedstawicielom instytucji wyróżnionych za realizację idei pomocy dzieciom specjalnej troski: Chrześcijańskiego Stowarzyszenia Pomocy Dzieciom „Misja Nadziei” z Dąbrowy Górniczej, Ośrodka Pomocy Społecznej z Gliwic, Śląskiego Oddziału Stowarzyszenia Zastępczego Rodzicielstwa z Łędzin oraz Stowarzyszenia „Serdeczni” z Tarnowskich Gór. W ich imieniu głos zabrał Andrzej Olszewski, prezes Stowarzyszenia „Misja Nadziei”, który przedstawił m.in. sprawozdanie z ogólnopolskiej Kampanii SZUKAM DOMU, zwracającej uwagę na opuszczone i osierocone dzieci. Z kolei rektor ŚAM, prof. Ewa Malecka-Tendera, gratulując wyróżnionym podkreśliła, że dzięki temu programowi około stu młodych lekarzy mogło skorzystać z zagranicznych szkoleń i stypendiów, zaś jego twórcy i organizatorzy mogą być dumni z tak wypełnionego zadania, którego piętnaście lat temu się podjęli.

Szczegółowy program Sympozjum dostępny jest na stronie www.izba-lekarska.org.pl/symposium.html, zaś informacje o Programie „Matka i Dziecko” w sekretariacie Komisji PMU w Śląskim Centrum Pediatrii w Zabrze.

Oprac. Joanna Miozga



Otwarcie Sympozjum – dr n. med. Jacek Kozakiewicz, przewodniczący Komitetu Naukowo-Organizacyjnego, tegoroczny laureat Statuetki Programu „Matka i Dziecko”. Fot. KiA s.c.

ambasady Nicolas Descoeudres i wojewody śląskiego – mgr Małgorzata Tomczyk; minister pełnomocny, konsul Federacji Rosyjskiej w Krakowie Leonid Rodionow, sekretarz Ambasady Serbii i Czarnogóry Milan Berkovic, konsul honorowy Republiki Litewskiej Jerzy Wcisło, wicemarszałek województwa śląskiego Sergiusz Karpiński, wiceprezydent Katowic Józef Kocurek, dyrektor Śląskiego Oddziału Wojewódzkiego Narodowego Funduszu Zdrowia dr Marek Piekarski, rektor Śląskiej Akademii Medycznej, prze-

stylu życia przyszłych matek, uwarunkowań genetycznych, środowiska fizycznego i społecznego, jest nadal nieco gorszy od ogólnopolskiego, powinno być szczególną troską społeczności śląskiej. Przekonywał zatem zebranych o potrzebie kontynuacji idei programu, opierającej się na wypracowanych wzorcach: prawidłowym wykorzystaniu sprzętu medycznego, ustawicznym szkoleniu kadry medycznej, kontynuacji funduszu stypendialnego oraz spotkań naukowo-szkoleniowych lekarzy i pielęgniarek z wielu krajów.

KRONIKA

(czerwiec-październik 2005)

- * W dniach 3–5 czerwca odbyło się w Akademii Obrony Narodowej w Warszawie sympozjum Unii Polskich Pisarzy Lekarzy. W warsztatach literackich, które prowadził wybitny poeta, prozaik i krytyk **Roman Śliwonik**, uczestniczył dr **Ryszard Żaba** z Katedry Pediatrii ŚAM w Bytomiu.
- * 10 czerwca w 5. Wojskowym Szpitalu Klinicznym w Krakowie odbyła się uroczystość nadania szpitalowi imienia gen. bryg. prof. dr. hab. **Mariana Garlickiego**, jednego z twórców polskiej ortopedii i traumatologii, rektora ŚAM w latach 1954–1957, organizatora i pierwszego kierownika Kliniki Chirurgii Ortopedycznej ŚAM w Bytomiu.
- * 13 lipca na ostatnim w kadencji 2002–2005 posiedzeniu Senatu ŚAM, przewodnicząca Uczelnianej Komisji Wyborczej, prof. dr hab. **Aleksandra Kochańska-Dziurawicz**, odczytała protokół dotyczący wyboru nowych władz.
- * 2 września dr hab. **Grzegorz Opala**, prof. nadzw. ŚAM, kierownik Katedry i Kliniki Neurologii Wieku Podeszłego ŚAM w Katowicach Ligocie, został wybrany prezesem Zarządu Głównego Polskiego Towarzystwa Neurologicznego.
- * 30 sierpnia grupa polskich kardiologów i kardiochirurgów wyruszyła drogą morską na mający się odbyć w Sztokholmie na początku września Europejski Kongres Kardiologiczny. Jednym z inicjatorów morskiej podróży był prof. dr hab. **Marian Zembała** – dyrektor Śląskiego Centrum Chorób Serca w Zabrzu.
- * 31 sierpnia w Rektoracie ŚAM przy ul. Warszawskiej odbyło się pożegnalne spotkanie ustępującego rektora prof. dr. hab. **Tadeusza Wilczoka** z kierownictwem pionu administracyjnego uczelni. Rektor **Tadeusz Wilczok** przedstawił obszerne fragmenty sprawozdania z kadencji 1999–2002 i 2002–2005 oraz złożył berło i pierścień rektorski.
- * 1 września obejmująca urząd rektora ŚAM, prof. dr hab. **Ewa Malecka-Tendera** spotkała się z kierowniczą kadrą administracji uczelni. W trakcie spotkania dyrektor **Adam Salaniewski** przekazał profesor **Ewie Maleckiej-Tenderze** insygnia władzy rektorskiej oraz sprawozdanie poprzedniego rektora z dwóch minionych kadencji.
- * 4 września podczas odbywającej się w Zameczku Myśliwskim w Promnicach jubileuszowej gali Katowickiej Łoży Business Centre Club, prof. dr hab. **Jerzy Hołowiecki**, kierownik Katedry i Kliniki Hematologii i Transplantacji Szpiku ŚAM w Katowicach, został uhonorowany Statuetką Specjalną Cezara, przyznaną w uznaniu jego osiągnięć naukowych.
- * 5 września prorektor ds. nauki ŚAM, prof. dr hab. **Jan E. Zejda** uczestniczył w odbywającym się w Warszawie dorocznym Zgromadzeniu Fundacji Rektorów Polskich i Instytutu Społeczeństwa Wiedzy.
- * 7 września w auli A-3 w Katowicach Ligocie odbyła się uroczysta konferencja naukowa, zorganizowana z okazji 90-lecia urodzin prof. dr. hab. **Kornela Gibińskiego** (szersza informacja str. 30–32).
- * W dniach 8–10 września odbył się w Wiśle 21. Zjazd Polskiego Towarzystwa Hematologów i Transfuzjologów, którego organizatorem była m.in. Katedra i Klinika Hematologii i Transplantacji Szpiku ŚAM w Katowicach, kierowana przez prof. dr. hab. **Jerzego Hołowieckiego** (szersza informacja str. 37–38).
- * 9 września w Katedrze i Klinice Położnictwa i Ginekologii ŚAM w Bytomiu, kierowanej przez dr hab. **Anitę Olejek**, prof. nadzw. ŚAM, przeprowadzono kolejną operację usunięcia przepukliny oponowo-rdzeniowej u dziecka przebywającego jeszcze w łonie matki.
- * 10 września prof. dr hab. **Andrzej Bochenek**, kierownik I Katedry i Kliniki Kardiologii ŚAM w Katowicach Ochojcu otrzymał medal „Z sercem do żołnierzy”. Profesor został w ten sposób uhonorowany za współtworzenie kardiologii w Szpitalu Garnizonowym we Wrocławiu.
- * 14 września w katowickiej Galerii Klubu Niezależnych Stowarzyszeń Twórczych Marchoń otwarto wystawę zdjęć zatytułowaną „Odkrywamy przyszłość”, przekazanych przez polskich fotografików na rzecz stowarzyszeń pacjentów z chorobami nowotworowymi. Otwarcie wystawy poprzedziło spotkanie pt. „Chłoniak to nie wyrok, lecz diagnoza”, przeprowadzone przez senator **Krystynę Bochenek** z prof. dr. hab. **Jerzym Hołowieckim**, kierownikiem Katedry i Kliniki Hematologii i Transplantacji Szpiku ŚAM w Katowicach.
- * 17 września w auli A-3 w Katowicach Ligocie odbyły się obchody 25-lecia powstania w uczelni struktur NSZZ „Solidarność” (szersza informacja str. 34–35).
- * 17 września w Samodzielnym Publicznym Szpitalu Klinicznym im. A. Mielęckiego w Katowicach zorganizowano obchody upamiętniające 110-lecie działalności szpitala (szersza informacja str. 32–33).
- * W dniach 22–24 września odbywał się w Katowicach 9. Międzynarodowy Kongres Polskiego Towarzystwa Kardiologicznego (szersza informacja str. 39).
- * 24 września prorektor ds. nauki ŚAM, prof. dr hab. **Jan E. Zejda** uczestniczył w odbywającej się w Warszawie Konferencji Rektorów Uczelni Publicznych. Spotkanie było poświęcone m.in. ocenie egzaminów maturalnych i zmianom w zasadach rekrutacji na studia, działaniom Ministerstwa Edukacji Narodowej związanym z wdrażaniem nowej ustawy „Prawo o szkolnictwie wyższym” oraz zmianom w systemie pomocy materialnej dla studentów.
- * 5 października w Górnośląskim Centrum Kultury w Katowicach Śląska Akademia Medyczna zainaugurowała 58. rok akademicki. Uroczystości przewodniczyła rektor ŚAM, prof. dr hab. **Ewa Malecka-Tendera** (szersza informacja str. 17–23).
- * W dniach 7–9 października odbył się w Wiśle 10. Zjazd Polskiego Towarzystwa Chirurgii Plastycznej, Rekonstrukcyjnej i Estetycznej, zorganizowany m.in. przez Katedrę i Oddział Kliniczny Chirurgii Rekonstrukcyjnej ŚAM w Sosnowcu, którymi kieruje prof. dr. hab. **Jerzy Strużyna**.
- * 8 października rektor ŚAM, prof. dr hab. **Ewa Malecka-Tendera** wzięła udział w odbywającej się w Gdańsku Centralnej Inauguracji Roku Akademickiego Uczelni Medycznych.
- * 11 października rektor ŚAM, prof. dr hab. **Ewa Malecka-Tendera** uczestniczyła w odbywającej się w Katedrze Chrystusa Króla w Katowicach, Międzyuczelnianej Inauguracji Roku Akademickiego 2005/2006.
- * 11 października odbyła się w Katowicach 5. Konferencja Naukowo-Szkoleniowa „Serce-Mózg”, której organizatorami były: zabrzańskie I Katedra i Oddział Kliniczny Kardiologii ŚAM

KRONIKA

(czerwiec-październik 2005)

dokończenie

(kier.: dr hab. **Zbigniew Kalarus**) i III Katedra i Oddział Kliniczny Kardiologii ŚAM (kier.: prof. dr hab. **Lech Poloński**), a także Katedra i Klinika Neurologii Wieku Podeszłego ŚAM w Katowicach Ligocie (kier.: dr hab. **Grzegorz Opala**, prof. nadzw. ŚAM) oraz Katedra Radiolo-

gii i Medycyny Nuklearnej (kier.: dr hab. **Jan Baron**).

- * W dniach 12–14 października w Domu Lekarza w Katowicach zorganizowano 9. Międzynarodowe Sympozjum Naukowo-Szkoleniowe Polsko-Szwajcarskiego Programu „Matka i Dziecko” (szersza informacja str. 39–40).
- * 15 października w auli A-3 odbyło się dyplomatorium 151 absolwentów Wydziału Lekarskiego w Katowicach. Dyplomy wręczali: rektor ŚAM, prof. dr hab. **Ewa Malecka-Tendera** oraz

dziekan Wydziału Lekarskiego, prof. dr hab. **Joanna Lewin-Kowalik**. W uroczystości uczestniczyli również prodziekan dr hab. **Jan Baron** i dr hab. **Ryszard Wiaderkiewicz**, prof. nadzw. ŚAM, a także **Halina Borgiel-Marek** – wiceprzewodnicząca Okręgowej Rady Lekarskiej w Katowicach.

- * 18 października prof. dr hab. **Aleksander Sieron** został uhonorowany tytułem doktora honoris causa Narodowego Uniwersytetu w Użgorodzie na Ukrainie.

Paweł Bojko

PRZECZYTALIŚMY...

(lipiec-październik 2005)

- * Na łamach miesięcznika „Śląsk” (nr 7, lipiec 2005) ukazał się artykuł pt.: *Matka Śląskiej Neonatologii*, prezentujący sylwetkę prof. dr hab. **Ireny Norskiej-Borówki**, wieloletniego kierownika Kliniki Patologii Noworodka ŚAM w Zabrze.
- * Z dr. n. med. **Jarosławem Kwietniem**, adiunktem I Katedry Pediatrii ŚAM w Zabrze, na temat alergii dzieci na białko rozmawiała red. **Agnieszka Sakowicz** (*Życie bez mleka*, „Gazeta Współczesna” [Białystok] nr 129, 6 lipca 2005).
- * Ministerstwo Zdrowia zażądało od Śląskiej Akademii Medycznej zwrotu 140 tys. zł z zeszłorocznej dotacji na Akademickie Centrum Medyczne (**JUDY**, *Pieniądze na stół!*, „Gazeta Wyborcza – Katowice” nr 155, 6 lipca 2005).
- * Prorektor ds. studiów i studentów, prof. dr hab. **Tadeusz Konecki** wypowiedział się na temat trybu przyjęć na studia w akademiach medycznych ((**MOKR**), *Egzaminy na medycynę*, „Dziennik Zachodni” nr 157, 8 lipca 2005; zob. też: *Najpopularniejsze kierunki*, „Dziennik Zachodni” nr 154, 5 lipca 2005; **Monika Kręzel**, *Modna fizjoterapia*, „Dziennik Zachodni” nr 154, 5 lipca 2005).
- * O nadzorze nad szpitalami klinicznymi ŚAM, pełnionym przez lek. **Urszulę Urbanowicz**, będącą dyrektorem jednego z tych szpitali, pisze na łamach „Gazety Wyborczej” red. **Judyta Watola** (*Dyrektor sam sobie organem*, „Gazeta Wyborcza – Katowice” nr 158, 9/10 lipca 2005).

* Dr n. przyr. **Małgorzata Juszko-Piekuć** oraz dr n. biol. **Aleksandra Możdziej**, adiunkci Katedry i Zakładu Higieny, Bioanalizy i Badania Środowiska ŚAM w Katowicach Ligocie zapoznały czytelników „Przeglądu Technicznego” (nr 14/15, 10 lipca 2005) z czynnikami ryzyka oraz profilaktyką czerniaka.

* Z prof. dr hab. **Eugeniuszem Kucharem**, kierownikiem Katedry i Kliniki Chorób Wewnętrznych i Reumatologii ŚAM w Katowicach Ochoczu na temat reumatoidalnego zapalenia stawów rozmawiał red. **Daniel Tresenberg** (*Boli, okalecza, zabija*, „Raport” nr 7, lipiec 2005).

* Prof. dr hab. **Władysław Grzeszczak**, kierownik Katedry i Kliniki Chorób Wewnętrznych, Diabetologii i Nefrologii ŚAM w Zabrze oraz dr hab. **Witold Łukas**, kierownik Katedry i Zakładu Medycyny Rodzinnej ŚAM w Zabrze weszli w skład powołanego przez ministra zdrowia zespołu opracowującego program zdrowotny prewencji i leczenia cukrzycy (**Ewa Szarkowska**, *Plan dla diabetyków*, „Puls Medycyny” nr 16, 13 lipca/30 sierpnia 2005).

* Senat ŚAM przyjął sprawozdanie za ubiegły rok. „Dokument zawiera błędy i przekłamania, ale jego odrzucenie sparaliżowałoby próby naprawy sytuacji w przyszłej kadencji” – tłumaczyła rektor elekt, prof. dr hab. **Ewa Malecka-Tendera** (**JUDY**, *Obietnice rektora*, „Gazeta Wyborcza – Katowice” nr 163, 15 lipca 2005).

* Przed lekceważeniem cukrzycy przestrzegał czytelników „Gazety Wyborczej” prof. dr hab. **Krzysztof Strojek** z Katedry i Kliniki Chorób Wewnętrznych, Diabetologii i Nefrologii ŚAM w Zabrze. Profesor przewiduje, że w związku z olbrzymią liczbą zachorowań na cukrzycę, wzrośnie liczba spo-

wodowanych tą chorobą potencjalnych powikłań, jak: zawały, udary mózgu, amputacje, niewydolność nerek oraz przypadki ślepoty (**Judyta Watola**, *Śląska plaga cukrzycy*, „Gazeta Wyborcza – Katowice” nr 161, 13 lipca 2005; zob. też: **Judyta Watola**, *Równaj cukier*, „Gazeta Wyborcza – Katowice” nr 170, 23/24 lipca 2005).

* O prowadzonych w ŚAM pracach nad stworzeniem transgenicznych zwierząt, których narządy mogłyby być przeszczepiane ludziom, możemy przeczytać na łamach miesięcznika „Raport” (**Daniel Tresenberg**, *Po serce do... świni*, „Raport” nr 7, lipiec 2005).

* Wykładowcy ŚAM będą prowadzić zajęcia na nowo uruchomionym w bielskiej Akademii Techniczno-Humanistycznej kierunku pielęgniarstwo (**Marcin Czyżewski**, *Indeksy dla pielęgniarzek*, „Gazeta Wyborcza – Katowice” nr 165, 18 lipca 2005).

* Na temat przyczyn i skutków niewielkiej liczby dawców narządów wypowiedzieli się dr hab. **Jerzy Gielecki**, prof. nadzw. ŚAM, kierownik Katedry i Zakładu Anatomii Prawidłowej ŚAM w Katowicach Ligocie oraz prof. dr hab. **Lech Cierpka**, kierownik Katedry i Kliniki Chirurgii Ogólnej, Naczyniowej i Transplantacyjnej ŚAM w Katowicach (**Juliusz Cwieluch**, *Zwłoki na wagę życia*, „Przekrój” nr 30, 21 lipca 2005; **Iwona Konarska**, *Śmierć w poczekalni*, „Wprost” nr 39, 2 października 2005).

* Prorektor ds. szkolenia podyplomowego, prof. dr hab. **Antoni Dyduch** zabrał głos w toczącej się w „Dzienniku Zachodnim” (nr 169, 22 lipca 2005) dyskusji dotyczącej przyczyn korupcji wśród lekarzy.

* Gośćmi Spotkań Medycznych red. **Krystyny Bochenek** byli: prof. dr hab. **Piotr Bażowski** („Dziennik Zachodni” nr 182, 6–7 sierpnia 2005),

prof. dr hab. **Ligia Brzezińska-Wcisło** (tamże, nr 170, 23–24 lipca 2005), prof. dr hab. **Zbigniew Gonciarz** (tamże, nr 247, 22–23 października 2005), prof. dr hab. **Jerzy Hołowiecki** (tamże, nr 211, 10–11 września 2005), dr **Malgorzata Janas-Kozik** (tamże, nr 205, 3–4 września 2005), dr **Halina Książek-Bąk** (tamże, nr 241, 15–16 października 2005), prof. dr hab. **Wanda Romaniuk** (tamże, nr 199, 27–28 sierpnia 2005), dr hab. **Krzysztof Sodowski** (tamże, nr 235, 8–9 października 2005), prof. dr hab. **Michał Tendera** (tamże, nr 221, 22 września 2005), prof. dr hab. **Krzysztof Ziaja** (tamże, nr 217, 17–18 września 2005).

* Dr n. med. **Mariola Wyględowska-Kania**, adiunkt Katedry i Kliniki Dermatologii ŚAM w Katowicach, wypowiedziała się na temat zagrożeń wynikających ze znamion skórnych (**Magdalena Górna**, *Pieprzyki nie na lato*, „Gazeta Wyborcza – Katowice” nr 170, 23/24 lipca 2005 [dodatek]).

* W jaki sposób uniknąć problemów z trawieniem, doradzała czytelnikom „Gazety Wyborczej” prof. dr hab. **Barbara Zahorska-Markiewicz**, kierownik Katedry i Zakładu Patofizjologii ŚAM w Katowicach Ligocie (**Judyta Watola**, *Brzuch jak balon*, „Gazeta Wyborcza – Katowice” nr 170, 23/24 lipca 2005 [dodatek]; zob. też: (**AGA**), *Nie ma diety-cud*, „Dziennik Zachodni” nr 193, 20–21 sierpnia 2005 [dodatek Żyj Zdrowo]).

* Na temat zalet operacji kardiochirurgicznych metodą OPCAB, czyli bez zatrzymania czynności serca oraz bez użycia krążenia pozaustrojowego, wypowiedział się prof. dr hab. **Andrzej Bochenek**, kierownik I Katedry i Kliniki Kardiochirurgii ŚAM w Katowicach Ochojcu (**David Noonan**, **Dorota Romanowska**, *A serce wciąż bije i bije*, „Newsweek Polska” nr 30, 31 lipca 2005).

* Profesor **Władysław Nasilowski** jest w posiadaniu oryginalnego raportu niemieckiej komisji kierowanej przez **Gerharda Buhtza**, badającej groby polskich oficerów zamordowanych przez NKWD w Katyniu. Raport został przekazany w depozyt Zakładowi Medycyny Sądowej ŚAM przez profesora **Tadeusza Pragłowskiego**, który jako przedstawiciel polskich medyków sądowych zapoznał się w 1943 roku z przedstawionymi przez Niemców w lesie katyńskim dowodami dotyczącymi tego radzieckiego mordu (**Tomasz Szymborski**, *Niemiecki ra-*

port trafi do IPN, „Rzeczpospolita” nr 181, 4 sierpnia 2005).

* Zdaniem prof. dr hab. **Mariana Zemba**li, w październiku w Śląskim Centrum Chorób Serca zabraknie pieniędzy na leczenie pacjentów. Podczas specjalnie zwołanej konferencji profesor zaprotestował przeciw przerzucaniu odpowiedzialności za obecną sytuację Centrum na dyrektorów szpitali oraz ordynatorów oddziałów kardiologicznych i internistycznych ((**MA-PU/MAKI**), *Kardiologia pod ścianą*, „Dziennik Zachodni” nr 188, 13/15 sierpnia 2005).

* **Agnieszka Skrzypulec** – studentka pierwszego roku medycyny, otrzymała I nagrodę w kategorii „studenci” oraz Nagrodę Główną tegorocznego Śląskiego Przeglądu Filmów Ekologicznych zorganizowanego przez TVP S.A. Oddział w Katowicach i Miejski Dom Kultury „Koszutka” (**Feliks Netz**, *Modlitwa żaby i inne eko-filmy*, „Śląsk” nr 8, sierpień 2005).

* Prof. dr hab. **Aleksander Sieroń** przedstawił na łamach dziennika „Super Express” zasadę działania oraz możliwości lecznicze magnetolaser, skonstruowanego przez naukowców z AM w Poznaniu oraz ŚAM. Urządzenie od dwóch miesięcy jest wykorzystywane w bytomskim Wojewódzkim Szpitalu Specjalistycznym (*Zabija raka w zarodku*, „Super Express” nr 194, 20/21 sierpnia 2005).

* O zaległościach ŚAM w wypłaceniu wynagrodzeń należnych egzaminatorom zatrudnionym do sprawdzania prac kandydatów na studia informował „Dziennik Zachodni” (**Anna Malinowska**, *Zapomniane wypłaty*, „Dziennik Zachodni” nr 197, 25 sierpnia 2005).

* Pielęgniarkom kształcącym się w Śląskiej Akademii Medycznej w Katowicach zmieniono tryb nauki ze studiów magisterskich na licencjackie. Jak stwierdza prof. dr hab. **Zbigniew Gąsior**, dziekan Wydziału Opieki Zdrowotnej: „Dopiero niedawno okazało się, że na studiach musi być aż 6100 godzin i podział na etap licencjacki i magisterski”. Innego zdania jest mgr **Maria Brzezińska** – przewodnicząca Okręgowej Izby Pielęgniarek i Położnych, która uważa, że wymóg 6100 godzin był znany od trzech lat, a dwa etapy studiów mają w przyszłości obowiązywać na wszystkich uczelniach, ale żadna nie traktuje tego jeszcze jako obowiązku (**Judyta Watola**, *Pielęgniarki nie zgadzają się*

na licencjat, „Gazeta Wyborcza – Katowice” nr 197, 25 sierpnia 2005).

* Obszerny artykuł poświęcony prof. dr hab. **Kornelowi Gibińskiemu** w dniu jego 90. urodzin zamieścił „Dziennik Zachodni” (**Nina Grella**, *Najważniejsze – pomagać cierpiącym*, „Dziennik Zachodni” nr 208, 7 września 2005).

* Jak podała „Gazeta Wyborcza”, rektor ŚAM, prof. dr hab. **Ewa Malecka-Tendera** zwolniła 9 września **Adama Salaniewskiego** ze stanowiska dyrektora administracyjnego (**Judyta Watola**, *Dyrektor zwolniony*, „Gazeta Wyborcza – Katowice” nr 211, 10/11 września 2005).

* Dr hab. **Paweł Buszman**, prezes Polsko-Amerykańskich Klinik Serca, zapowiedział utworzenie kolejnego ośrodka leczenia chorób układu krążenia i zawałów serca. Ośrodek ma powstać w Dąbrowie Górniczej, co jest odpowiedzią na potrzeby Zagłębia w zakresie nowoczesnej kardiologii inwazyjnej (**Maria Zawala**, *Wszystko dla serca*, „Dziennik Zachodni” nr 212, 12 września 2005).

* Zdaniem prof. dr hab. **Barbary Rogali**, kierownika Katedry i Kliniki Chorób Wewnętrznych, Alergologii i Immunologii Klinicznej ŚAM w Zabrze, odczuwane przez niektórych pacjentów trudności związane z wykonywaniem testów alergicznych wynikają z nieznamomości funkcjonowania systemu opieki zdrowotnej (**Anna Dziedzic**, *Nie znają systemu?*, „Dziennik Zachodni” nr 217, 17/18 września 2005).

* W zabrzańskim Śląskim Centrum Chorób Serca, kierowanym przez prof. dr hab. **Marianę Zemba**łę przeprowadzono pierwszy w Polsce zabieg jednoczesnego przeszczepu obu płuc. Operacja, którą przeprowadzało trzech chirurgów i dwóch anestezjologów trwała osiem godzin (**Igor Ciesielski**, *Wreszcie odetchnął*, „Super Express” nr 222, 22 września 2005; **Mariola Markłowska**, *Drugie życie*, „Gazeta Wrocławska” nr 235, 7 października 2005).

* W dodatku do „Gazety Wyborczej – Katowice” (nr 223, 24/25 września 2005) opublikowano przewodnik po zabrzańskich placówkach medycznych, w którym zaprezentowano SP Szpital Kliniczny nr 1 oraz Śląskie Centrum Chorób Serca.

* Prof. dr hab. **Jerzy Hołowiecki**, kierownik Katedry i Kliniki Hematologii i Transplantacji Szpiku ŚAM w Katowicach uczestniczył w toczącej się

w redakcji „Nowego Życia Gospodarczego” dyskusji dotyczącej projektu ustawy o narodowym programie zwalczania chorób nowotworowych (**Adam Cymer**, *Cena życia*, „Nowe Życie Gospodarcze” [Warszawa] nr 18, 25 września 2005).

- * „Dziennik Zachodni” wspólnie z pracownikami I Katedry i Kliniki Kardiologii ŚAM w Katowicach Ochojcu, kierowanej przez prof. dr. hab. **Andrzeja Bochenka** przygotował „Poradnik pacjenta po operacji serca”. Zamierzeniem organizatorów tego przedsięwzięcia było ułatwienie ludziom chorym na serce rehabilitacji i powrotu do normalnej aktywności życiowej ((**BUS**), *Poradnik dla chorych na serce*, „Dziennik Zachodni” nr 228, 30 września 2005; (**MAM**), *Poradnik dla pacjenta*, „Dziennik Zachodni” nr 230, 3 października 2005; (**MAM**), *Ściaga dla pacjenta*, „Dziennik Zachodni” nr 234, 7 października 2005).
- * Na temat terapii fotodynamicznej stosowanej m.in. w kierowanym przez prof. dr. hab. **Aleksandra Sieron** Ośrodka Diagnostyki i Terapii Laserowej Nowotworów, działającym przy Szpitalu Specjalistycznym w Bytomiu, mogliśmy przeczytać w „Gazecie Wyborczej” (**Aleksandra Czwojdrak**, *Leczy i nie szkodzi*, „Gazeta Wyborcza – Wrocław” nr 228, 30 września 2005).
- * W jaki sposób skutecznie dbać o narząd mowy doradzała prof. dr. hab. **Tatiana Gier**ek, kierownik Katedry i Kliniki Laryngologii ŚAM w Katowicach (**Judyta Wat**oła, *Twój głos na wagę złota*, „Gazeta Wyborcza – Częstochowa” nr 228, 30 września 2005).
- * Po dwóch latach w Górnośląskim Centrum Zdrowia Dziecka i Matki ŚAM w Katowicach Ligocie można ponownie wykonywać badania przy użyciu rezonansu magnetycznego. To zainstalowane właśnie w Centrum urządzenie jest najnowocześniejszym aparatem w Europie Wschodniej. Dzięki niemu będzie można badać dziennie 20–25 pacjentów ((**MAM**), *Błyskawiczna diagnoza*, „Dziennik Zachodni” nr 229, 1–2 października 2005).
- * Zdaniem prof. dr. hab. **Andrzeja Nowaka**, kierownika Katedry i Kliniki Gastroenterologii ŚAM w Katowicach Ligocie przyznanie tegorocznej Na-

PRZECZYTALIŚMY...

(lipiec–październik 2005)

- grody Nobla w dziedzinie medycyny i fizjologii **Barry’emu Marshallowi** i **Robinowi Warrenowi** jest jak najbardziej uzasadnione. Dzięki odkryciu przez tych uczonych bakterii *Helicobacter pylori* możliwe stało się skuteczne leczenie choroby wrzodowej żołądka i dwunastnicy ((**BA/PAP**), *Nobliści z Australii*, „Dziennik Zachodni” nr 231, 4 października 2005; **PAP, b.b.**, *Medyczny Nobel dla Australijczyków*, „Super Nowości” [Rzeszów] nr 193, 4 października 2005).
- * Przed szkodliwym działaniem leków przeciwbólowych czytelników „Super Expressu” przestrzegał prof. dr. hab. **Jerzy Hołowiecki** (**Igor Cieśl**icki, *Te leki mogą szkodzić*, „Super Express” nr 232, 4 października 2005).
- * W „Dzienniku Zachodnim” zaprezentowano sylwetkę **Bernadetty Kuraszewskiej**, pełniącej obowiązki kanclerza ŚAM (**IKA**, *Z dyrektora na kanclerza*, „Dziennik Zachodni” nr 232, 5 października 2005).
- * W pierwszą rocznicę śmierci doktora **Jerzego Kurkowskiego**, dyrektora Centralnego Szpitala Klinicznego ŚAM w Katowicach Ligocie, ukazały się poświęcone mu wspomnienia „Dziennik Zachodni” (nr 234, 7 października 2005) i „Gazeta Wyborcza – Katowice” (nr 241, 15–16 października 2005).
- * Adiunkci dr **Danuta Grygierczyk** z Katedry i Zakładu Biologii Ogólnej, Molekularnej i Genetyki ŚAM w Katowicach Ligocie oraz dr **Malgorzata Juszek-Piekut** z Katedry i Zakładu Higieny, Bioanalizy i Badania Środowiska ŚAM w Katowicach Ligocie wypowiedziały się w „Przeglądzie Technicznym” na temat organizmów modyfikowanych genetycznie (**Danuta Grygierczyk**, **Malgorzata Juszek-Piekut**, *GMO – za czy przeciw?*, „Przegląd Techniczny” nr 21, 9 października 2005).
- * W Górnośląskim Ośrodku Kardiologii (GOK) w Katowicach Ochojcu otwarto po generalnym remoncie dwie sale operacyjne. Jak podkreśla prof. dr. hab. **Andrzej Bochenek**, kierownik I Ka-

tedry i Kliniki Kardiologii ŚAM w Katowicach Ochojcu, wszystkie funkcjonujące w Górnośląskim Centrum Medycznym (GOK działa w jego strukturze) sale operacyjne (jest ich sześć) spełniają najwyższe światowe standardy (**Mariola Markłowska**, *Szpitalny kosmos*, „Dziennik Zachodni” nr 237, 11 października 2005).

- * W opracowanym przez dziennik „Rzeczpospolita” ogólnopolskim rankingu wielospecjalistycznych i onkologicznych szpitali publicznych wśród najlepszych znalazły się zlokalizowane w Katowicach Ligocie SP Szpital Kliniczny nr 6 ŚAM Górnośląskie Centrum Zdrowia Dziecka i Matki (33 lokata) oraz SP Centralny Szpital Kliniczny ŚAM (38 lokata) („Rzeczpospolita” nr 244, 18 października 2005 [dodatek Ranking Szpitali 2005]; zob. też: **Mariola Markłowska**, *Najlepsi z najlepszych*, „Dziennik Zachodni” nr 244, 19 października 2005).
- * Prof. dr. hab. **Jacek Białkowski**, kierownik Katedry i Oddziału Klinicznego Wrodzonych Wad Serca i Kardiologii Dziecięcej ŚAM w Zabrze, oraz dr hab. **Malgorzata Szkutnik** – adiunkt tej katedry, przeprowadzili w La Paz w Boliwii warsztaty kardiologiczne. Niektóre wykonywane podczas warsztatów zabiegi, jak zamykanie ubytków w przegrodzie międzykomorowej serca, były pierwszymi tego rodzaju operacjami w Boliwii (**Judyta Wat**oła, *Serce na wysokościach*, „Gazeta Wyborcza – Katowice” nr 243, 18 października 2005).
- * Jak ważne dla narządu wzroku jest odpowiednie oświetlenie przekonywała w „Gazecie Wyborczej” prof. dr. hab. **Ariadna Gier**ek-Łapińska, kierownik Katedry i Kliniki Okulistyki ŚAM w Katowicach (**Magdalena Górna**, *Książki trzeba widzieć*, „Gazeta Wyborcza – Katowice” nr 246, 21 października 2005).
- * Na temat właściwego leczenia bólu wypowiedziała się w „Dzienniku Zachodnim” dr n. przyr. **Kazimiera Klementys** z Katedry i Zakładu Farmacji Stosowanej ŚAM w Sosnowcu (*Tylko nie to co Goździkowej!*, „Dziennik Zachodni” nr 246, 21 października 2005).

Paweł Bojko